

การบริหารงานกิจการนักศึกษา

มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ADMINISTRATION OF STUDENT'S AFFAIRS MAHIDOL UNIVERSITY

PHUTTHAMONTHON DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE

นางปัทมา ปานบุญหอม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๕

การบริหารงานกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

นางปัทมา ปานบุญหอม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๕

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

ADMINISTRATION OF STUDENT'S AFFAIRS MAHIDOL UNIVERSITY
PHUTTHAMONTHON DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE

Mrs. Pattama Panboonhom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for The Degree of
Master of Arts
(Educational Administration)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2012

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม” เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหาร
การศึกษา

.....
(พระสุธีธรรมานุวัตร, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....

ประธานกรรมการ

(พระเอกภักตร์ อภินันโท, ผศ.ดร.)

.....

กรรมการ

(ผศ.ดร.เรียงชัย หมั่นชนะ)

.....

กรรมการ

(ผศ.ดร.สิน งามประโคน)

.....

กรรมการ

(ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

.....

กรรมการ

(ผศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.สิน งามประโคน

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

กรรมการ

ผศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

.....

(นางปัทมา ปานบุญห้อม)

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม
ผู้วิจัย : นางปัทมา ปานบุญหอม
ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
: ผศ.ดร.สิน งามประโคน พธ.บ., M.A., Ph.D.
: ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย พธ.บ., M.Ed., Ph.D.
: ผศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู พธ.บ., M.A., Ph.D.
วันสำเร็จการศึกษา : ๘ เมษายน ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และ (๒) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการศึกษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ตัวแปรต้นสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา สำหรับนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี คณะที่เรียน ตำแหน่งหน้าที่ และสมาชิกชมรม ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานกิจการนักศึกษา ๖ ด้าน ประกอบด้วย ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานกีฬา ด้านงานธุรการ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน และด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ จำนวน ๒๑๕ คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น และมีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๑ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๔$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๘๐$) ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๖๘$) ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ($\bar{X} = ๓.๕๘$) ด้านงานธุรการ ($\bar{X} = ๓.๕๖$) ด้านงานวินัยนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๓๓$) และด้านงานกีฬา ($\bar{X} = ๓.๒๓$)

๒. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๒$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๗๕$) ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๕๖$) ด้านงานธุรการ ($\bar{X} = ๓.๕๔$) ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ($\bar{X} = ๓.๔๔$) ด้านงานวินัยนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๔๐$) และด้านงานกีฬา ($\bar{X} = ๓.๒๘$)

๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในด้านงบประมาณ การประสานงาน แผนอย่างจริงจัง เพื่อที่จะได้สอดคล้องกับนโยบายวัตถุประสงค์งานกิจการนักศึกษาอย่างเป็นระบบ, ควรจัดสรรงบประมาณทำแผนการบริหารงบประมาณให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่จัดขึ้นและเพียงพอในด้านอุปกรณ์ต่างๆ, ควรประสานงานด้านแผนการดำเนินงานร่วมกัน, ควรมีการดำเนินงานเพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด, ควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ปรึกษาปัญหาในด้านส่วนตัวหรือด้านการเรียนอย่างใกล้ชิด และควรประสานงานด้านแผนการดำเนินงานร่วมกัน ประชุมรับทราบถึงปัญหาและหาทางแก้ไขถึงปัญหาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

Thesis Title : Administration of Student's Affairs Mahidol University Phutthamonthon District, Nakhonpathom Province

Researcher : Mrs. Pattama Panboonhom

Degree : Master of Arts (Educational Administration)

Thesis Advisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Sin Ngamprakhon B.A., M.A., Ph.D.

: Asst. Prof. Dr. Suddhipong Srivichai B.A., M.Ed., Ph.D.

: Asst. Prof. Dr. Somsak Boonpoo B.A., M.A., Ph.D.

Date of Graduation : April 9, 2013

ABSTRACT

The study entitled "Administration of Student's Affairs Mahidol University Phutthamonthon District, Nakhonpathom Province" is two objectives 1) to study the administration of student's affairs Mahidol University Phutthamonthon district, Nakhonpathom Province, 2) to study the problems, obstacles and suggestions in the administration of student's affairs Mahidol University Phutthamonthon district, Nakhonpathom Province. The independent variables for administrators, teachers and personnel used in this research were gender, age; position and qualification, for students were gender, age, class (year), faculty, responsibility and club members. The dependent variables were the administration activities of student affairs in 6 aspects, namely, the student activities, sports, administration, student discipline, advising and job providing, service and student welfare. And the total numbers of research samples were 219 people. The instrument applied in was questionnaires made by the researcher and it had a significant confidence of 0.91. and the statistic used to data analyze was Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation.

The research findings as follow:

1. The opinion of personnel on the administration of student's affairs with satisfaction was generally high in an average value ($\bar{X} = 3.54$), while individually considering it was found to be high in all aspects from the most to the least, namely, the sides of student activities ($\bar{X} = 3.80$), service and student welfare ($\bar{X} = 3.69$), advising and job providing ($\bar{X} = 3.59$), administration ($\bar{X} = 3.56$), student discipline ($\bar{X} = 3.37$) and sports ($\bar{X} = 3.23$)

2. The opinion of students on the administration of student's affairs with satisfaction was generally high in an average value ($\bar{X} = 3.52$), while individually considering it was found to be high in all aspects from the most to the least, namely, the sides of student activities ($\bar{X} = 3.79$), service and student welfare ($\bar{X} = 3.56$), administration ($\bar{X} = 3.54$), advising and job providing ($\bar{X} = 3.44$), student discipline ($\bar{X} = 3.40$) and sports ($\bar{X} = 3.28$)

3. The suggestions for the administration of student's affairs found the administrator should pay more attention to the budget, co-operation, crucial plans which they will be in accordance with the policy and student affairs purposes systematically, It should arrange the budget to set a budget administration plan to be suitable for activities organized and to be enough for instruments. It should cooperate with other related divisions to work together. It should have further operation to push students comply with the university regulation strictly such as organizing the orientation to the new students by emphasizing on school regulations and publishing the rules to students and having public information persuading to comply with the disciplines. It should provide supervising teachers to give advice to students closely with private or with the lesson. It should cooperate in operation plan with all division staffs to have meeting for hearing and seeking solutions to problems continuously and properly.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขงานด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณพระมหาสหัส ฐิตสาโร, ผศ., รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินตา ศิริวรรณ, รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.อำนาจ เดชชัยศรี, และดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหาระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ช่วยแนะนำแก้ไขให้สมบูรณ์ และสำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ธีรยุทธ พึ่งเทียร ที่ช่วยแนะนำเกี่ยวกับสถิติการวิจัยที่ผู้วิจัยมีข้อติดขัด ให้กระจ่างจนสามารถทำงานบรรลุเป้าหมาย

นอกจากนี้ ศึกษากขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียน และนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลส่งคืนผู้ศึกษา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแห่งชาติทุกท่าน ตลอดจนเพื่อนๆ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๖ ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ พระอาจารย์ทุกรูป และคณาจารย์คณะครุศาสตร์ทุกท่าน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการ และประสบการณ์ รวมถึงให้ความเมตตาเอื้อเฟื้อ ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาตลอดคุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันจะพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาเป็นกตเวทิตาคุณแด่ มารดา บิดา ที่เป็นกำลังใจสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง รวมทั้งบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างงานชิ้นนี้ให้แก่ผู้ศึกษาจนเป็นผลสำเร็จด้วยดียิ่ง

นางปัทมา ปานบุญหอม

๕ เมษายน ๒๕๕๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	๓
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ	๕
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา	๗
๒.๒ ขอบข่ายการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษา	๒๓
๒.๒.๑ ด้านกิจกรรมนักศึกษา	๒๔
๒.๒.๒ ด้านงานกีฬา	๒๕
๒.๒.๓ ด้านงานธุรการ	๒๘
๒.๒.๔ ด้านงานวินัยนักศึกษา	๒๙
๒.๒.๕ ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน	๓๑
๒.๒.๖ ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา	๓๒
๒.๓ ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา	๓๓
๒.๔ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร	๓๔
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๖
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕๑

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๒
๓.๑ ประชากร	๕๒
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๒
๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๕๓
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๓
๓.๕ การวัดค่าตัวแปร	๕๔
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	๕๔
๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๔
บทที่ ๔ ผลการศึกษา	๕๖
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับบุคลากร	๕๗
๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับนักศึกษา	๖๖
๔.๓ ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการบริหารงานกิจการนักศึกษา	๗๗
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๙
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๗๙
๕.๒ อภิปรายผล	๘๔
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๙๐
บรรณานุกรม	๙๑
ภาคผนวก	๙๓
ผนวก ก แบบสอบถาม	๙๘
ผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม	๑๐๖
ผนวก ค หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย	๑๑๒
ผนวก ง หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม	๑๑๔
ประวัติผู้วิจัย	๑๑๖

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑.๑	ตารางประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง	๓
๔.๑	แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ	๕๗
๔.๒	แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอายุ	๕๗
๔.๓	แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	๕๘
๔.๔	แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านวุฒิการศึกษา	๕๘
๔.๕	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำแนกเป็นรายด้าน	๕๙
๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	๖๐
๔.๗	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานกีฬา จำแนกเป็นรายข้อ	๖๑
๔.๘	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานธุรการ จำแนกเป็นรายข้อ	๖๒
๔.๙	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	๖๓
๔.๑๐	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน จำแนกเป็นรายข้อ	๖๔

ตารางที่	หน้า
๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงาน บริการและสวัสดิการนักศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	๖๕
๔.๑๒ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ	๖๖
๔.๑๓ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอายุ	๖๖
๔.๑๔ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้าน ตำแหน่งหน้าที่	๖๗
๔.๑๕ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านชั้นปีที่ กำลังศึกษา	๖๗
๔.๑๖ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านคณะ ศึกษา	๖๘
๔.๑๗ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสมาชิก ชมรม	๖๘
๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำแนก เป็นรายด้าน	๗๐
๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงาน กิจกรรมนักศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	๗๑
๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงาน กีฬา จำแนกเป็นรายข้อ	๗๒
๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงาน ธุรการ จำแนกเป็นรายข้อ	๗๓
๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงาน วินัยนักศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	๗๔

ตารางที่

หน้า

๔.๒๓	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงาน แนะแนวและจัดหางาน จำแนกเป็นรายข้อ	๓๕
๔.๒๔	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงาน บริการและสวัสดิการนักศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	๓๖
๔.๒๕	ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง การบริหารงานกิจการ ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม	๓๗

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๕๑

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญต่อประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา เพราะเป็นแหล่งผลิตชนชั้นสมองในสาขาวิทยาการฯ ด้าน ความเจริญ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษาเป็นผลมาจากการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ดีที่สุด ซึ่งสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สำคัญ ๔ ประการ คือ ๑) การผลิตบัณฑิต และเผยแพร่วิทยาการขั้นสูง ๒) วิจัย ค้นคว้า รวบรวม ทดลอง หรือทดสอบความจริงอันจะนำไปสู่ความรู้ใหม่ ๓) การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ๔) การให้บริการ ทางวิชาการแก่ชุมชน^๑

การที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดให้มีหน่วยงานและ บุคลากรที่จะรับผิดชอบปฏิบัติงานทั้งทางด้านการเอื้ออำนวยความสะดวก ด้านสถานที่และอุปกรณ์ การเงิน ทรัพยากรบุคคล เพื่อจัดการเรียนการสอน และภารกิจหลักที่สำคัญ คือ การมุ่งสร้างบัณฑิต ให้เจริญงอกงามเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะออกไปสู่สังคม และตลาดแรงงานต่อไป

สถาบันอุดมศึกษา จึงต้องตระหนักถึงภารกิจในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ และมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม ซึ่งบัณฑิตที่มีคุณภาพถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดงให้เห็น ถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นงานกิจการนักศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่ สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ สังคม และตลาดแรงงาน

มหาวิทยาลัยมหิดล กำเนิดขึ้นจากพระมหา ณาธิคุณแห่งสมเด็จพระปิยะมหาราช พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ นับแต่ทรงก่อตั้งโรงพยาบาลศิริราชขึ้นใน พ.ศ.๒๔๓๑ ต่อมา โปรดเกล้าฯ ให้เปิดสอนวิชาแพทย ๓ โรงพยาบาลแห่งนี้ เรียก “โรงเรียน แพทยากร” ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๓๓ ต่อมาได้พัฒนาขึ้นเป็นคณะแพ ทยศาสตร์ จัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรีแห่งแรกในประเทศไทย จากนั้นได้จัดตั้ง “มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์” ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ ครึ่งถึง พ.ศ. ๒๕๑๒ เมื่อได้รับปรับปรุงเป็นมหาวิทยาลัยอย่างสมบูรณ์แล้วพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามมหาวิทยาลัยแห่งนี้ว่า

^๑สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ป., ๒๕๔๑).

มหาวิทยาลัยมหิดล” ตามพระนามาภิไธยของสมเด็จพระบรมราชชนกเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันและการสาธารณสุขของไทย

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหิดลมีส่วนงานหน่วยงานและกลุ่มภารกิจ^๒ ในสังกัด ประกอบด้วย สำนักงานสภามหาวิทยาลัย, สำนักงานอธิการบดี, วิทยาเขตกาญจนบุรี, บัณฑิตวิทยาลัย, หอสมุดและคลังความรู้, คณะ ๑๓ คณะ, สถาบัน ๙ สถาบัน, วิทยาลัย ๖ วิทยาลัย ศูนย์ ๑๐ ศูนย์, กองงานในสำนักงานอธิการบดี ๑๒ กองงานและโครงการจัดตั้งวิทยาเขต ๒ โครงการ นอกจากนี้ยังมีสถาบันสมทบอีก ๒๐ แห่ง ซึ่งที่ตั้งส่วนงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดลนั้น อยู่ในพื้นที่ที่หลากหลายทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคโดยวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลได้แก่ วิทยาเขตพญาไท บางกอกน้อย และสาธิตา รวมทั้งตึก “มิว” บนถนนวิภาวดีรังสิต นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหิดล ยังมี วิทยาเขตในต่างจังหวัดอีก ๓ แห่ง ได้แก่ วิทยาเขตกาญจนบุรี นครสวรรค์ และอำนาจเจริญ

งานกิจการนักศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดบริการด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้พร้อมในการเรียน โดยการพัฒนาให้นักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำ พัฒนาศักยภาพ ความมีระเบียบวินัย และการเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาไว้ ๒ ประการ คือ ๑) เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งได้แก่ การจัดบริการด้านต่างๆ เช่น ด้านการให้คำปรึกษา ที่พักอาศัย ทุนการศึกษา อนามัยและอื่นๆ ๒) เพื่อช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ช่วยเสริมด้านวิชาชีพ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา” จากข้อความดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานกิจการศึกษามีมากมายดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น รวมทั้งจากสภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และไม่บรรลุตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ต้องการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สู่สังคม

ผู้ศึกษาในฐานะที่ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล เห็นว่าการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้น เป็นภาระงานหลักของมหาวิทยาลัยที่จะต้องดำเนินไปพร้อมๆ กับงานด้านวิชาการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษา รวมไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็น

^๒ โครงสร้างการบริหารงานมหาวิทยาลัยมหิดล ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒

^๓ ตำเนาว์ ขจรศิลป์, มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา ๒ : การพัฒนานักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, ๒๕๓๘), หน้า ๑๑-๑๔.

แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเรื่อง “แนวการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษาตามขอบข่ายการบริหารงานของฝ่ายกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล” ประกอบด้วย ๗ ด้านดังนี้ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานกีฬา ด้านงานธุรการ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ด้านจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคม

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรและองค์กรนักศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวนทั้งสิ้น ๒๑๕ คน

ตารางที่ ๑.๑ จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
๑. ผู้บริหาร	๒๘
๒. อาจารย์	๑๐
๓. บุคลากร	๕๕
๔. องค์กรนักศึกษา	๘๖
รวม	๒๑๕

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ดังตารางที่ ๑.๑ ข้างต้น

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๕ ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๕ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ การบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมว่าเป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมมีอะไรบ้าง

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ การบริหารงานกิจการนักศึกษา หมายถึง ลักษณะการดำเนินการร่วมกันระหว่าง คณะบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาในการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนเพื่อการบริการ นักศึกษา การพัฒนานักศึกษา และการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการศึกษา

๑.๕.๒ ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการกอง ซึ่งกำกับดูแลงานกิจการนักศึกษา

๑.๕.๓ อาจารย์ หมายถึง บุคลากรในมหาวิทยาลัย ที่ได้รับมอบหมายภารกิจ ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหอพัก

๑.๕.๔ บุคลากร หมายถึง บุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล ที่รับผิดชอบและปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาใน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนานักศึกษา ด้านบริการและสวัสดิการนักศึกษา และด้านหอพักนักศึกษา ของกองกิจการนักศึกษา และคณะ

๑.๕.๕ องค์การนักศึกษา หมายถึง สภานักศึกษามหาวิทยาลัย สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยสโมสรนักศึกษาระดับส่วนงาน ชมรมระดับมหาวิทยาลัย ได้แก่ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปะ-วัฒนธรรม ด้านกีฬา คณะกรรมการหอพัก ในมหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕

๑.๕.๖ งานพัฒนานักศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนและจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาไทยและต่างชาติทุกระดับการศึกษาในด้านบำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม กีฬา วิชาการ วินัยนักศึกษา และนันทนาการ รวมถึงปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและจิตสาธารณะ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยและชุมชน

๑.๕.๗ งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา หมายถึง การจัดบริการและสวัสดิการแก่นักศึกษาไทยและต่างชาติทุกระดับการศึกษา ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยและสังคมอย่างมีความสุข ได้แก่ บริการทุนการศึกษา บริการสุขภาพนักศึกษา บริการแนะแนวให้คำปรึกษาและบริการทั่วไป เช่น บริการด้านระบบสารสนเทศ และด้านทรัพยากรบุคคล

๑.๕.๘ งานหอพักนักศึกษา หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและสวัสดิการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในหอพัก ได้แก่ ด้านที่พักนักศึกษา ด้านอาคารสถานที่และการซ่อมบำรุง ด้านการรักษาความปลอดภัย

๑.๕.๙ จิตอาสา หมายถึง การตระหนักรู้คนที่ทำสิ่งใดเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หรือ คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่า หรือการให้ การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้งสิ่งต่างๆ เป็นสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของหรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ได้ทราบการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

๒. ได้ทราบปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

๓. สามารถนำข้อเสนอแนะในการวิจัยไปปรับปรุงระบบการบริหารกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาการวิจัย โดยมีเนื้อหาสาระตามลำดับหัวข้อดังนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา

๒.๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๑.๒ ความหมายของการบริหารการศึกษา

๒.๑.๓ แนวคิดเกี่ยวกับกิจการนักศึกษา

๒.๑.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา

๒.๒ ขอบข่ายการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษา

๒.๒.๑ ด้านกิจกรรมนักศึกษา

๒.๒.๒ ด้านงานกีฬา

๒.๒.๓ ด้านงานธุรการ

๒.๒.๔ ด้านงานวินัยนักศึกษา

๒.๒.๕ ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน

๒.๒.๖ ด้านบริการและสวัสดิการนักศึกษา

๒.๓ ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา

๒.๔ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๔.๑ ทฤษฎีหน้าที่ผู้บริหาร POSDCORB

๒.๔.๒ ทฤษฎีการบริหารจัดการยุคใหม่

๒.๔.๓ ทฤษฎีการจัดการและการบริหารของฟาโยล Fayol

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา

๒.๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารที่เกี่ยวข้องตำราทางวิชาการของนักวิชาการหลากหลายท่านจึงได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เนตร์พัฒนา ยาวีราช เขียนในหนังสือเรื่อง การจัดการสมัยใหม่ว่า แนวคิดทางบริหารของเฮนรี ฟาโยล ผู้เป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการการปฏิบัติ (Operational management theory) หรือบางท่านก็ถือกันว่าเป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เชื่อว่า การบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะ และสนใจศึกษาองค์การโดยรวมและมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Organizing) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมห้าอย่างคือ การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การบังคับบัญชา (Commanding), การประสานงาน (Coordinating), และการควบคุม (Controlling) หรือ POCCC พบว่าพนักงานมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์อันดีต่อการตระหนักในมิตรภาพและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นวิถีทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จในองค์การ^๑

เด่น ชะเนติยัง ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า การบริหาร มีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ กล่าวคือ การบริหารจัดการเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะมีองค์ประกอบของ ความรู้ (Knowledge) มีหลักเกณฑ์ (Principle) และทฤษฎี (Theory) ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นศาสตร์ทางสังคมซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับ วิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ ส่วนในทางปฏิบัตินั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะนำความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับหรือประยุกต์ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องศิลปะ ดังนั้น นักบริหารที่เก่งต้องมีศาสตร์และศิลปะ^๒

สมยศ นาวิการ ได้กล่าวถึงแนวคิดการบริหารไว้ว่า การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นรูปแบบผู้นำโครงสร้างระบบราชการและหน้าที่ของผู้บริหารในองค์การแห่งหนึ่งสามารถนำมาประยุกต์ไปใช้กับองค์การ เรียกว่า วิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) อย่างไรก็ตามผู้บริหารในแต่ละองค์การจะเผชิญกับสถานการณ์เฉพาะที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง ไม่มีหลักสากลใดที่สามารถใช้ได้กับทุกปัญหา ผู้บริหารต้องศึกษาการบริหาร โดยมีประสบการณ์จากกรณีศึกษา (Case Study) จำนวนมาก และวิเคราะห์ว่าวิธีการใดที่สามารถใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ^๓

^๑ เนตร์พัฒนา ยาวีราช, การจัดการสมัยใหม่, (กรุงเทพมหานคร : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส, ๒๕๔๖), หน้า ๘.

^๒ เด่น ชะเนติยัง, การบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๓๓), หน้า ๕๒.

^๓ สมยศ นาวิการ, การบริหารตามสถานการณ์, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, ๒๕๔๕), หน้า ๔๕.

สุปรีชา กมลาศน์ อธิบายว่า แนวคิดการบริหารได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามแบบวิธีทางวิทยาศาสตร์ จนเกิดเป็นทฤษฎีการบริหารที่มุ่งจะวิเคราะห์ศึกษาถึงการบริหารอย่างเป็นระบบ โดยเฮนรี ฟาโย นักบริหารชาวฝรั่งเศส ซึ่งได้วางรากฐานสำคัญของทฤษฎีการบริหารทั่วไปอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ทฤษฎีอันหนึ่งที่ว่าด้วยหน้าที่ในการบริหาร ๕ ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ต่อมาได้พัฒนาและปรับปรุงจนกลายเป็นตำราการบริหาร เช่น ทฤษฎีของลูเธอร์ กุลิค ศาสตราจารย์การบริหารรัฐกิจชาวอเมริกัน ที่ได้ขยายแนวคิดของฟาโยล กำหนดหน้าที่ในการบริหารที่เรียกกันว่า POSDCORB : Planning (การวางแผน) Organizing (การจัดองค์การ) Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) Directing (การสั่งการหรืออำนวยการ) Coordinating (การประสานงาน) Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) Budgeting (การงบประมาณ)^๔

ทองหล่อ เดชไทย ได้กล่าวถึง การบริหารเป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล และยังเสนอว่า “การบริหาร” และ “การจัดการ” นั้นบางครั้งอาจให้แทนกันได้เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกันคือ ความสำเร็จของงาน “การบริหาร” ใช้มากในการบริหารรัฐกิจ ส่วน “การจัดการ” ใช้มากในทางธุรกิจ หรืออาจกล่าวว่า “การบริหาร” มุ่งเน้นที่การกำหนดนโยบายและการวางแผน ส่วน “การจัดการ” เป็นการนำเอานโยบายและแผนไปดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้^๕

ประพันธ์ สุริหาร ได้กล่าวไว้ว่า การบริหาร เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะในการทำงานให้สำเร็จโดยใช้คนอื่น เป็นความถนัดหรือทักษะส่วนบุคคลอันได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม รวมถึงการใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จขององค์กรที่กำหนดไว้ ส่วนการบริหารนั้นเป็นแนวทางหรือวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์อย่างมีระบบ และได้ขยายความเกี่ยวกับกระบวนการบริหารตามเป็นแนวคิดข กุลิค (Gulick) ว่ากระบวนการบริหาร ประกอบด้วย ๗ กิจกรรมหรือเรียกว่า POSDCORB^๖

^๔สุปรีชา กมลาศน์, พลอากาศโท, หม่อมหลวง, กลยุทธ์การบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๕), หน้า ๒.

^๕ทองหล่อ เดชไทย, หน่วยที่ ๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสาขา , (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๕), หน้า ๕.

^๖ประพันธ์ สุริหาร, ศัพท์เทคนิคทางการบริหาร, (ขอนแก่น : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗), หน้า ๑๘.

จากความหมายของแนวคิดดังกล่าวมาทั้งหมดแล้วนี้ สรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับการใช้ศาสตร์หรือทักษะการบริหารจัดการ ที่ผู้บริหารจะใช้นึกตัดสินใจ เพื่อค้นหาวิธีที่ดีที่สุดในการดำเนินกิจกรรมและนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการมีองค์ประกอบและหลักการการดำเนินงานมากมาย ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องทราบและนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจการดำเนินงานในองของตน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประโยชน์สูงสุดกับทรัพยากรที่มีอยู่

๒.๑.๒ ความหมายของการบริหารการศึกษา

คำว่า “บริหาร” มาจากคำว่า Administration มีความหมายเหมือนกับคำว่า Management ฉะนั้น จึงมีการใช้ทั้งสองคำนี้ในลักษณะเดียวกัน แต่คำว่า Management มักจะใช้ในการบริหารองค์กรหรือหน่วยงานที่มุ่งในด้านผลกำไร แต่การบริหารงานในวงการศึกษาหรือการบริหารงโครงการสุขภาพในสถานศึกษานั้นมิได้มุ่งหวัง ผลกำไรหรือขาดทุนจึงใช้คำว่า Administration จึงจะเหมาะสมที่สุด การบริหาร (Administration) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ การบริหารงานที่สำคัญนำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ในองค์กร การวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของ การบริหารชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือองค์กรใด ย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิต ของมนุษย์ในสังคม มีนักบริหาร นักวิชาการ และนักศึกษามากมายหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายทัศนะ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ราชบัณฑิตสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การปกครอง เช่น การบริหารส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดการ เช่น บริหารธุรกิจ^๖

^๖ราชบัณฑิตสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖), หน้า ๖๐๕.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น (Getting thing done through other people) เมื่อว่าตามคำนิยามนี้การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมสองเดือนนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นคือในวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนา^๙ เป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ ซึ่งทำให้เกิดพระสงฆ์คณะเป็นสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอยู่ นี่ พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์^๙

พระมหาอุทัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) กล่าวว่า ผู้บริหารงานที่ดีจะต้องมีวิธีการบริหารงานที่จะทำให้คนใจลูกน้อง ธรรมชาติสำหรับผู้บริหารงาน คือ จะต้องมีความหนักแน่นมั่นคง และสามารถเป็นเสาหลักในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกน้องได้ มีความสามารถในการแบ่งงานให้ลูกน้องทำตามความชำนาญของแต่ละคนและรู้จักกระจายอำนาจให้แก่ลูกน้องได้ช่วยแบ่งเบาภาระของตนเอง ดังนั้นผู้บริหารงานที่ดีจึงเป็นผู้ที่คอยดูแลภาพรวมในการทำงานของบุคคลองค์การ^๙

วากเนอร์ และโฮลเลนเบค (Wagner & Hollenbeck) ให้ความหมายของการบริหารจัดการ ว่าเป็นกระบวนการวางแผนการจัดองค์การ การดำเนินงานและการควบคุมเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมาย^{๑๐}

โฮล (Holt) กล่าวว่า การบริหาร เป็นศิลปะของการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งพร้อมด้วยกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การเป็นผู้นำและการควบคุม^{๑๑}

จันทรานี สงวนนาม กล่าวว่า การบริหาร เป็นเรื่องของการทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด^{๑๒}

^๙พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๙, Ph.D.), **พุทธวิธีบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๑.

^๙พระมหาอุทัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี), **คนสำราญงานสำเร็จ**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๐), หน้า ๒๕-๓๒.

^{๑๐}วากเนอร์ และโฮลเลนเบค (Wagner & Hollenbeck), Wagner, J.A., & Hollenbeck, J.R. **Management of organization behavior**, (New Jersey : Prentice – Hall, 1995), p. 74.

^{๑๑}โฮล (Holt), Holt, D.H. **Management principles and practices**, (New Jersey : Neglewood Cliff : Prentice – Hall, 1993), p. 3.

^{๑๒}จันทรานี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๑.

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการมีการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม ซึ่งจะทำงานดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อยและกระบวนการต่างๆ เหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเสมอ^{๑๑}

วิโรจน์ สารัตนะ กล่าวว่า การบริหาร เป็นกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)^{๑๒}

สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยภักดิ์ กล่าวว่า การบริหารงานเป็นการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดย ยปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการปฏิบัติงาน (Method) เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน^{๑๓}

๑. ทางโครงสร้าง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับขั้นตอนของสายการบังคับบัญชา

๒. ทางหน้าที่ เป็นขั้นตอนของหน่วยงานที่ระบุหน้าที่ บทบาท ความรับผิดชอบ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย

๓. ทางปฏิบัติการ เป็นกระบวนการบริหารดำเนินการในสถานการณ์ที่บุคคลต่อบุคคลกำลังมีปฏิสัมพันธ์กันหรือร่วมทำปฏิกิริยาเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน

พะยอม วงศ์สารศรี ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจ สมาชิกในองค์การ การตระหนักถึง ความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วยองค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้^{๑๔}

^{๑๑}ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง, **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒.

^{๑๒}วิโรจน์ สารัตนะ, **การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๔๕), หน้า ๓.

^{๑๓}สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยภักดิ์, **หลักการบริหารเบื้องต้น**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ก.พ., ๒๕๓๖), หน้า ๑๒.

^{๑๔}พะยอม วงศ์สารศรี, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : พรานนกการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๓๖.

ประธาน คณะศึกษาศาสตร์ ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยมีหลักการดังนี้^{๑๑}

๑. ต้องมีองค์การ (Organization) และองค์การนั้นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) อันแน่ชัด
๒. ต้องมีคนทำงานร่วมกัน คนเป็นส่วนสำคัญในการบริหารหรือการทำงาน
๓. ต้องมีทรัพยากรในการบริหาร ซึ่งนอกจากคน (Man) แล้วจะต้องมีทรัพยากรอื่นๆที่สำคัญ ได้แก่ เงิน (Money) วัสดุ (Material) ในการทำงาน
๔. ต้องมีการ จัดการในการบริหารหรือการทำงานเพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์

คุนส์และไวฮริช (Koontz & Weihrich) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการออกแบบและการดำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมของผู้ร่วมงาน กลุ่มบุคคล ที่จะร่วมมือกัน ทำใ้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดพื้นฐานที่ต้องการพอขยายความได้ดังนี้^{๑๒}

๑. ผู้บริหารทำตัวเป็นผู้จัดการใน การวางแผน การจัดการองค์กร การบริหารงานบุคคล การควบคุมดูแล
๒. การจัดการทุกชนิดในองค์กร
๓. ผู้จัดการนั้นจะต้องบริหารทุกระดับชั้น
๔. ผู้จัดการทุกคนต้องมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน พยายามสร้างสิ่งต่างๆ ให้สูงกว่ามาตรฐาน
๕. การจัดการนั้นเกี่ยวข้องกับผลผลิต ทำให้ได้ผลผลิตขึ้นมามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากความหมายของการบริหารดังกล่าวมาทั้งหมดแล้วนี้ สรุปได้ว่า การบริหารหมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร และสมาชิกในองค์การ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

^{๑๑}ประธาน คณะศึกษาศาสตร์, สุขาภิบาลในฐานะปกครองตนเอง, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร, ๒๕๓๕), หน้า ๑๗๖.

^{๑๒}คุนส์และไวฮริช (Koontz & Weihrich), Harold Koontz & Heinz Weihrich, **Ninth Edition Management**, (New York : McGraw Hillbook, 1991), p. 4.

๒.๑.๓ แนวคิดเกี่ยวกับกิจการนักศึกษา

๑) ความหมายของกิจการนักศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา (student affairs) หรือในอดีตใช้คำว่า “งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา” (student personnel work) หรือ “งานบริการนิสิตนักศึกษา” (student personnel services) อาจเป็นเพราะในช่วงแรกๆ เป็นงานทางด้านการบริการ และสวัสดิการเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของงานกิจการนักศึกษาไว้หลายนัย เช่น

คาเตอร์ (Good, Carter V) ได้ให้ความหมายของบริการด้านกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เช่น การให้คำปรึกษา สวัสดิการนิสิตนักศึกษา การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การจัดหางาน บริการหอพักและที่ปรึกษาองค์การนิสิตนักศึกษา^{๑๙}

สำเนาวั จขรศิลป์ ได้สรุปความหมายของกิจการนักศึกษาว่า เป็นงานที่อธิการบดี หรืออธิการบดีมอบหมายให้รองอธิการบดี หรือผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบบริหาร เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษา และส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างสมบูรณ์^{๒๐}

สรุปได้ว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือบริการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษามีความพร้อมในการเรียน ด้วยการให้บริการสวัสดิการ ตลอดจนเพื่อให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้ ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพ

๒) ปรัชญาของกิจการนักศึกษา

งานกิจการนักศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาต่างให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่างานวิชาการ ดังจะเห็นได้ว่านักการศึกษาหลายคนได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปรัชญาของกิจการนักศึกษา อาทิ

^{๑๙} คาเตอร์ (Good, Carter V), Good, Carter V, **Dictionary of Education**, (New York : Hill Book Co., 1973).

^{๒๐} สำเนาวั จขรศิลป์, **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา ๑ : พื้นฐานและบริการนักศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, ๒๕๓๕), หน้า ๖.

จิรวัดน์ วีรังกร กล่าวถึงปรัชญางานกิจการนักศึกษาไว้ ๔ ประการ คือ^{๒๑}

๑. งานกิจการนักศึกษา ยึดหลักนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (student center) โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งการพัฒนาเอกลักษณ์บุคคล ภายใต้กิจกรรมหรือบริการที่หลากหลาย และนักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน

๒. งานกิจการนักศึกษา ยึดหลักนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (Student center) โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งการพัฒนาเอกลักษณ์บุคคล ภายใต้กิจกรรมหรือบริการที่หลากหลาย และนักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน

๓. งานกิจการนักศึกษา ต้องมุ่งเน้นส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักศึกษาทุกคนในสถาบัน

๔. การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน

๕. การสร้างความร่วมมือจากหลายฝ่ายในสถาบัน จะช่วยให้การพัฒนานักศึกษาประสบผลสำเร็จ

ปรัชญาของงานกิจการนักศึกษาซึ่งได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่างานกิจการนักศึกษามีปรัชญาสำคัญ คือ การพัฒนานักศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการครบทุกด้าน ภายใต้ความร่วมมือกันของทุกฝ่ายในสถาบันที่จะช่วยเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่ดีของนักศึกษา และการพัฒนานักศึกษาไปเป้าหมายที่พึงประสงค์

๓) หลักการของงานกิจการนักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา กล่าวถึงงานกิจการนักศึกษว่าเป็นงานที่สนับสนุนให้นักศึกษาพัฒนาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ตามเป้าประสงค์ของการอุดมศึกษาโดยสาประกอบด้วยหลักสำคัญ ๘ ประการ คือ^{๒๒}

งานกิจการนักศึกษา จัดขึ้นเพื่อช่วยมหาวิทยาลัยในด้านการจัดและดูแลบรรยากาศของมหาวิทยาลัย หอพัก สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการพัฒนาทางสมองให้มากที่สุด

^{๒๑}จิรวัดน์ จีรังกร, เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, ๒๕๕๑), (อัคราณา)

^{๒๒}วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐), หน้า ๗๕-๘๔.

๑. เพื่อจัดบริการต่างๆ ให้นักศึกษาแต่ละคนพัฒนาตนเอง และเสริมสร้งนักศึกษาเข้าใจจุดประสงค์ของตนในการเข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ดีขึ้น

๒. งานกิจการนักศึกษา จัดขึ้นเพื่อช่วยมหาวิทยาลัยในด้านการจัดและดูแลบรรยากาศของมหาวิทยาลัย หอพัก สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการพัฒนาทางสมองไว้มากที่สุด

๓. เพื่อจัดบริการต่างๆ ให้นักศึกษาแต่ละคนพัฒนาตนเอง และเสริมสร้งนักศึกษาเข้าใจจุดประสงค์ของตนในการเข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ดีขึ้น

๔. จัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกฝนประชาธิปไตย รู้จักสิทธิหน้าที่รับผิดชอบและเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับคนอื่น

๕. จัดบริการช่วยเหลือให้นักศึกษาที่มีคุณค่าควรช่วยเหลือให้การศึกษาทุนการศึกษา การให้ยืมเงิน การลดค่าเล่าเรียน การหางานทำระหว่างเรียน

๖. เปิดโอกาสให้นักศึกษา และอาจารย์มีโอกาสติดต่อกันนอกห้องเรียน เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับชีวิตจริง และปัญหาชีวิตตามโอกาสอันสมควร

๗. เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาความรับผิดชอบ และเสริมสร้างวินัยในตนเอง

๘. เพื่อสร้างบรรยากาศของการ รุ่งขวัญผู้ช่วยให้สูงขึ้น และปลูกฝังค่านิยมรักภักดีต่อสถาบัน

๙. ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษา อาจารย์บุคลากรศิษย์เก่า และประชาชน ได้ทราบถึงความมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย

สรุปได้ว่างานกิจการนักศึกษา มีหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสถาบันอุดมศึกษาของนักศึกษา ซึ่งมีหลักการในการดำเนินงาน ๒ ประการ คือ การพัฒนานักศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาและได้ประการที่สอง คือ การจัดบริการสวัสดิการ สภาพแวดล้อม หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน

๔) ขอบข่ายการดำเนินงานกิจการนักศึกษา

ฟิลิป (Tripp, Phillip A.) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษาไว้ ๔ ด้าน คือ^{๒๓}

๑ ด้านการให้สวัสดิการ หมายถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือและการให้บริการด้านต่างๆ แก่นิสิตนักศึกษา ได้แก่การบริการแนะแนว การให้บริการด้านสุขภาพอนามัย การบริการจัดหาทุน การทดสอบ การจัดหางาน และการให้บริการแก่ศิษย์เก่า

๒. ด้านการควบคุม หมายถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการปกครองดูแลนักศึกษาให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และประเพณีอันดีงามของมหาวิทยาลัย ได้แก่การรับนิสิตนักศึกษา การเก็บระเบียบนิสิตนักศึกษา ระเบียบวินัยนิสิตนักศึกษา ความเป็นอยู่ของนิสิตนักศึกษา และกิจกรรมหอพัก

๓. ด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตรและกิจกรรมนอกหลักสูตร หมายถึงงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ได้แก่ การจัดให้มีองค์การนิสิตนักศึกษา การดำเนินกิจกรรมนิสิตนักศึกษาทางด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรม และการให้บริการชุมชนในรูปแบบต่างๆ

๔. ด้านการสอน หมายถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะและแตกต่างไปจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรในชั้นเรียน ได้แก่การจัดปฐมนิเทศนักศึกษา การจัดบริการซ่อมเสริมทางวิชาการ

จึงสรุปได้ว่างานกิจการนักศึกษา เป็นงานที่มีขอบเขตสำคัญ ๔ กลุ่ม คือ ๑) งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อเอื้ออำนวย และช่วยเหลือนักศึกษา เช่น ทุนการศึกษา การให้ยืมเงิน ๒) งานวินัยนักศึกษา การดูแลความประพฤติ ๓) งานกิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร และ ๔) งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

^{๒๓}ฟิลิป (Tripp, Phillip A.), Tripp, Phillip A. **Organization for student Personnel Administration**, In Asa S. Knowles (ed.), *Handbook of College and University Administration* : Academic, pp.7-14. (New York : McGraw-Hill, 1970).

๒.๑.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา

กษกร อัครวิริยะนุภาพ การพัฒนานิสิตนักศึกษา หมายถึง ความพยายามใดๆ ของสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งเสริมให้ นิสิตนักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างสมบูรณ์ และต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนิสิตนักศึกษาแต่ละคน คิงและฟิลด์ส์ กล่าวว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นด้านหนึ่งของกระบวนการพัฒนามนุษย์ และได้เสนอเป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ ๔ ประการ คือ^{๒๔}

๑. การพัฒนาสติปัญญา เน้นการพัฒนาความสามารถของบุคคลในการคิดและเรียนรู้ รวมทั้งกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น สร้างสรรค์ความหมายใหม่และประเมินคุณค่าและศักยภาพของข้อมูลนั้น

๒. การพัฒนาเอกลักษณ์ เน้นการพัฒนาความรู้สึเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง รู้ค้นพบว่าตนเองเป็นใคร และบอกได้ว่าตนเองต้องการเป็นคนประเภทไหน ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนา “อีโก้” หรือ “ลักษณะเฉพาะของบุคคล”

๓. การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เน้นการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ของการปฏิสัมพันธ์ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น และการเรียนรู้ จะสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์

๔. การพัฒนาค่านิยม เน้นการสร้างเกณฑ์เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมา นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต วิธีการกำหนดบทบาทตนเองในสังคมโดยคำนึงถึงอุดมคติในสังคม

การพัฒนานิสิตนักศึกษาจึงมีความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ สติปัญญา สังคมอารมณ์ ให้เป็นบัณฑิตประสอ์ของสังคม ในปัจจุบันแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นนิ บในวงการการอุดมศึกษาโดยทั่วไป นักวิชาการได้สร้างทฤษฎีเื่อ การพัฒนานักศึกษาอย่างมากมาย เช่น วิดิก (Widick) พาร์เกอร์ (Parker) และ แพรตต์ (Pratt) ได้แบ่งทฤษฎีและรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาออกเป็น ๕ กลุ่ม คือ

๑. ทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial Theories) ซึ่งเน้นการพัฒนาผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ ในชีวิต

^{๒๔} กษกร อัครวิริยะนุภาพ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาตนเอง กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐). หน้า ๓๘.

๒. ทฤษฎีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Development Theories) ซึ่งกล่าวถึงการพัฒนาว่าเป็นลำดับและขั้นตอนในการรับรู้และใช้เหตุผลเกี่ยวกับการมองโลกของแต่ละบุคคล

๓. รูปแบบความมีวุฒิภาวะ (Maturity Models) ซึ่งกล่าวถึงการพัฒนาบุคคลให้เป็น “บุคคลที่สมบูรณ์” โดยจะต้องมีระบบการใช้สติปัญญา มีค่านิยม และแนวคิดต่างๆ ที่เป็นของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันก็มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เหล่านี้

รูปแบบสัญลักษณ์ (Typology Models) เป็นการมองมิติของบุคลิกลักษณะที่แต่ละบุคคลรับรู้และตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ โดยผ่านลำดับขั้นของการพัฒนาการ

๕. รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม (Person-environment Interaction Models) ซึ่งเน้นการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างปัจเจกบุคคลแต่ละคนกับสภาพแวดล้อมที่พวกเขาประสบ

๖. ทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial theories) มองการพัฒนาว่าเป็นชุดของงานพัฒนาการหรือลำดับขั้นของการพัฒนา รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพในด้านความคิด ความรู้สึก การประพฤติตน ค่านิยม และส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นและตัวนักศึกษาเอง ตัวอย่างผู้คิดค้นทฤษฎีทางจิตสังคม ได้แก่ อีริกสัน (Erikson) ชิกเกอร์ริง (Chickering) มาร์เซีย (Marcia) ครอส (Cross) เฮลท์ (Heath) และ แฮฟวิงชูสท์ (Havingshurst) เป็นต้น

๗. ทฤษฎีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (Cognitive theories) บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงด้านความคิดและกรอบของวิวัฒนาการเกี่ยวกับการสร้างค่านิยม ความเชื่อ และการสนับสนุน ตัวอย่างผู้คิดค้นทฤษฎีการพัฒนาด้านพุทธิปัญญานั้น ได้แก่ เพอร์รี่ (Perry) แบ็กซ์เตอร์ (Baxter) แมกโกลด้า (Magolda) โคลเบิร์ก (Kohlberg) กิลแกน (Gilligan) ลอวิงเกอร์ (Loevinger) คีแกน (Kegan) เป็นต้น

๘. ทฤษฎีสัญลักษณ์ (Typology theories) กล่าวถึงความแตกต่างในด้านแบบการเรียนรู้บุคลิกภาพ อารมณ์ หรือภูมิหลังทางสังคม ในฐานะที่เป็นบริบทสำหรับการพัฒนา ทฤษฎีในกลุ่มนี้ได้แก่ แบบการเรียนรู้ของ ทฤษฎีด้านอารมณ์ของ เคอร์ซี่ (Keirsey) และ เบต้า (Bate) เป็นต้น

๙. ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม เน้นการศึกษาว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมโดยผ่านการปฏิสัมพันธ์กับลักษณะของแต่ละบุคคลอย่างไร ตัวอย่างทฤษฎีในกลุ่มนี้ได้แก่ ทฤษฎีนิเวศวิทยาในมหาวิทยาลัยของ แบนนิง (Banning) และ ไคเซอร์ (Kaiser) ทฤษฎีบุคลิกภาพทางอาชีพ และสภาพแวดล้อมการทำงานของ Holland เป็นต้น

ทั้งนี้ พาสคาร์เรลล่า (Pascarella) และ เทอร์เรนซินี (Terenzini) ได้ระบุไว้ว่าระบบแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน รวมถึงวิธีในการประเมินการพัฒนา หรือวิธีการในการส่งเสริมการพัฒนาของนิสิตนักศึกษา

ตำนาน ขจรศิลป์ ได้กล่าวว่า ผลงานของนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดรูปแบบ และทฤษฎีที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนานักศึกษามาก แต่รูปแบบและทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมากในขณะนี้หนึ่งรูปแบบและสามกลุ่มทฤษฎี ดังนี้คือ^{๒๕}

๑. รูปแบบกระบวนการพัฒนานักศึกษา (Student Development Process Model) สร้างโดยมิลเลอร์ และพริન્ซ์ ซึ่งเป็นโครงการส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาของสมาคมบุคลากรอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (American College Personnel Association) ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๔ ประเภท คือ การตั้งเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษา การประเมินสภาพหรือระดับพัฒนาของนักศึกษา ยุทธวิธีในการพัฒนานักศึกษา และการประเมินโปรแกรมการพัฒนานักศึกษา

๒. กลุ่มทฤษฎีพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Developmental Theories) ประกอบด้วย ผลงานของนักจิตวิทยาหลายคนที่มีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และคุณธรรม และโครงสร้างของการเรียนรู้ พยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงขั้นตอน ของกระบวนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่บุคคลเกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ต่างๆ มากมาย

๓. กลุ่มทฤษฎีจิต-สังคม (Psycho-Social Theories) ให้ความสนใจกับเนื้อหาสาระในการพัฒนานักศึกษา นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีจิต-สังคมให้ความสนใจกับความรู้สึกร ทัศนคติ และความคิดของบุคคลกับสภาพแวดล้อม ตลอดทั้งชีวิตของบุคคล นักจิตวิทยาที่มีส่วนสำคัญในกวางรากฐานของกลุ่มทฤษฎีจิต-สังคม

๔. กลุ่มทฤษฎีสัญลักษณ์ เป็นกลุ่มทฤษฎีที่กล่าวถึงลักษณะของบุคลิกภาพที่บุคคลขอแสดงออก ซึ่งมีหลายกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างกัน และนักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีนี้หลายคนมีความเชื่อว่าลักษณะของบุคลิกภาพที่บุคคลแสดงออกที่แตกต่างกันนั้น เกิดจากการทำงานของสมองที่แตกต่างกัน ทฤษฎีกลุ่มนี้ไม่ใช่ทฤษฎีเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล แต่มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล เพราะการพัฒนาบุคลิกภาพของกลุ่มทฤษฎีพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และกลุ่มทฤษฎีจิต-สังคมนั้น เกิดขึ้นในลักษณะของบุคลิกภาพที่ทฤษฎีสัญลักษณ์กล่าวถึง

นักวิชาการได้ให้แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างมากมาย และมีคำอธิบายที่ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป มีการนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาโดยนักกิจการนิสิตนักศึกษา นักการศึกษา และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษานั้น โดยมากมักจะเป็นแนวคิดทฤษฎีในด้านความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดทฤษฎีด้านจิตสังคม เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเกอริง เป็นทฤษฎีทางจิตสังคมที่แพร่หลาย และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งก็ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

^{๒๕} เรื่องเดียวกัน, ๒๕๓๘.

นิสิตนักศึกษาของตน นอกจากนี้ทฤษฎีดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับงานกิจการนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาด้วย เพราะกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะมีบทบาทในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมมากเป็นพิเศษ สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาทางจิตสังคม การพัฒนานิสิตนักศึกษา ตามแนวคิดของซิกเกอริง และไรเซอร์ ประกอบด้วย ๑ ด้าน ได้แก่

๑. การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence) ในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาจะพัฒนาความสามารถ ๓ ด้าน คือ ความสามารถด้านสติปัญญา ความสามารถทางร่างกาย และความสามารถในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือดี

นิสิตนักศึกษาจะมีความรู้สึกว่าตนมีความสามารถมากขึ้น เพื่อพวกเขาได้เรียนรู้ที่จะไว้วางใจในความสามารถของตน ยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่น และบูรณาการทักษะต่างๆ ของเขาให้กลายเป็นความมั่นใจในตนเอง

๒. การจัดการด้านอารมณ์ (Managing Emotions) นิสิตนักศึกษาหลายคนต้องประสบกับอารมณ์ในด้านไม่ดีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความโกรธ ความกลัว ความเจ็บปวด ความคิดถึง ความเปิ่นหน้า หรือความเครียด ผลจากการศึกษาพบว่า ความวิตกกังวล ความโกรธ ความรู้สึกหดหู่ ความต้องการ ความรู้สึกผิด และความอายนั้น เมื่อมีมากเกินไป จะมีอิทธิพลต่อกระบวนการการศึกษาดังนั้น จึงต้องมีการจัดการด้านอารมณ์ที่ดี งานสำคัญในการพัฒนานิสิตศึกษาด้านนี้ไม่ได้เป็นการกำจัดอารมณ์ต่างๆ เหล่านี้ แต่จะต้องตระหนักและรับรู้ถึงอารมณ์เหล่านี้ว่าเป็นสัญญาณบอกสิ่งต่างๆ

๓. การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัย (Moving through Autonomy toward Interdependence) สิ่งสำคัญที่นิสิตนักศึกษาจะต้องพัฒนาในที่นี้ก็คือ การเรียนรู้ที่จะพอใจในตนเอง มีความรับผิดชอบในการบรรลุเป้าหมายที่ตนได้เลือกไว้ ไม่ถูกชักนำโดยความคิดเห็นของคนอื่น การพัฒนาในด้านนี้จะต้องนำไปสู่ความเป็นอิสระทั้งทางอารมณ์ และในด้านการต้องการความช่วยเหลือจากภายนอก และนำไปสู่การยอมรับการพึ่งพาอาศัยกันในอนาคต

๔. การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationships) รวมถึง การยอมรับและชื่นชมความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถในการไกล่เกลี่ยผูกพันกับผู้อื่น การยอมรับความแตกต่าง นอกจากจะหมายถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลแล้ว ยังหมายรวมถึงในบริบทที่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมด้วย การตระหนักถึงความแตกต่าง การมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง ความเปิดเผย ความอยากรู้อยากเห็น และการเป็นปรัวิสัย (objective) ไม่ยึดติดกับความเห็นของตน

๕. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity) การสร้างเอกลักษณ์นั้น ขึ้นอยู่กับการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่กล่าวมาก่อนแล้ว คือ ความสามารถ การจัดการกับอารมณ์ การเป็นตัวของตัวเอง และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี การพัฒนาเอกลักษณ์นั้นเป็นกระบวนการ ประสบการณ์ชนิดใด ระดับใด และการทำประการณ์นั้นๆ บ่อยเท่าไร ที่จะทำให้เราพึงพอใจ รู้สึกปลอดภัย และมั่นใจในตนเอง

๖.การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose) เป็นการเพิ่มความสามารถในการเป็นคนที่มีความตั้งใจแน่วแน่ ความสามารถในการประเมินความสนใจและทางเลือกต่างๆ โดยจะต้องมีการวางแผนสำหรับการกระทำ และมีการกำหนดสิ่งที่จะต้องทำก่อน 3 ด้าน คือ แผนและแรงบันดาลใจเกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจส่วนตัว และความผูกพันกับบุคคลอื่นและค่านิยม นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการมีความสามารถที่จะเชื่อมโยงเป้าหมายที่แตกต่างกันของตนให้อยู่ภายใต้เป้าหมายหลักที่ใหญ่กว่าและมีความหมายมากกว่า และการมีความตั้งใจในการทำ ้งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

๗. การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity) การพัฒนาความมีคุณธรรมนั้นใกล้เคียงกับการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน และการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาความมีคุณธรรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่มีลำดับซ้อนกันอยู่ คือ

๗.๑ ค่านิยมในด้านเกี่ยวกับมนุษย์จะเปลี่ยนจากการทำตามความเชื่อต่างๆ โดยอัตโนมัติไปสู่การรักษาความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของเพื่อนมนุษย์คนอื่นๆ

๗.๒ ค่านิยมเกี่ยวกับบุคคล เป็นการยอมรับค่านิยมและความเชื่อต่างๆ อย่างมีสติ ในขณะที่เดียวกันก็เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

๗.๓การพัฒนาความเหมาะสม หมายถึง การประสานระหว่างค่านิยมส่วนตัวกับพฤติกรรมที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม

การพัฒนานิสิตนักศึกษา จึงเป็นความพยายามใด ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างสมบูรณ์ และต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนิสิตนักศึกษาแต่ละคนซึ่งการพัฒนานิสิตนักศึกษาถือได้ วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนามนุษย์ และมีความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิต ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชา วิชาชีพ สติปัญญา สังคมอารมณ์ ให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคม และประเทศชาติ

แม้ว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะเป็นที่ยอมรับ ในสถาบันอุดมศึกษามาเป็นเวลานาน ว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษามีประโยชน์ สามารถนำไปสู่การพัฒนานิสิตนักศึกษาได้ แต่ก็ไม่มีทฤษฎีที่

กล่าวถึงบทบาทของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้อย่างชัดเจนนัก นอกจากนี้ ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของ

ซิกเกอร์ ที่กล่าวถึงกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาแล้ว ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา (The Theory of Student Involvement) ของ แอสติน ก็เป็นอีกทฤษฎีหนึ่งในวงการอุดมศึกษาที่สามารถอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาของตัวนิสิตนักศึกษาได้ โดยแอสติน ได้ อธิบายผลจากการศึกษาเกี่ยวกับนิสิตศึกษามาเป็นเวลานาน

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ให้นิสิตนักศึกษาคงอยู่ และมีการพัฒนาในด้านต่างๆ สูง แอสติน เรียกทฤษฎีดังกล่าวว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา (The Theory of Student Involvement) และเผยแพร่แนวคิดดังกล่าวอย่างกว้างขวางในวงการอุดมศึกษา การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา หมายถึง ปริมาณของร่างกายและแรงใจที่นิสิตนักศึกษา ห้แก่การหาประสบการณ์ทางวิชาการ นิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมมาก ได้แก่ นิสิตนักศึกษาที่อุทิศพลังงานมากในการเรียน ใช้เวลาในสถานศึกษามากเข้าร่วมองค์กรนิสิตนักศึกษาต่างๆ อย่างจริงจัง และมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนิสิตนักศึกษาอื่นๆ มากในทางกลับกัน นิสิตนักศึกษาที่ไม่มีส่วนร่วมอาจไม่สนใจการเรียน ใช้เวลาอยู่ในมหาวิทยาลัยน้อยไม่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างๆ และมีการติดต่อกับอาจารย์และนิสิตนักศึกษาอื่นๆ น้อย การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษานี้ ประกอบด้วย สาระสำคัญ ๕ ประการ คือ

๑. การมีส่วนร่วม หมายถึงการใช้ร่างกายและแรงใจ เข้าไปสัมพันธ์กับ “สิ่งต่างๆ” สิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจเป็นสิ่งที่ทั่วๆ ไปเช่น ประสบการณ์ในการเป็นนิสิตนักศึกษาหรือสิ่งที่เฉพาะเจาะจงก็ได้ (เช่น การเตรียมตัวสอบวิชาใดวิชาหนึ่ง)

๒. การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นในลักษณะที่ต่างกัน นิสิตนักศึกษาแต่ละคนมีส่วนร่วมในสิ่งใดสิ่งหนึ่งในปริมาณที่แตกต่างกัน และนิสิตนักศึกษาคนหนึ่งคนเดียวก็มีส่วนร่วมด้วยสิ่งต่างๆ กัน ในเวลาที่แตกต่างกัน

๓. การมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณของนิสิตนักศึกษาอาจวัดได้ว่า นิสิตนักศึกษาใช้เวลากี่ชั่วโมงในการเรียน เป็นต้น ส่วนในเชิงคุณภาพอาจวัดในแง่ที่ว่า นิสิตนักศึกษาทบทวนและเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมายให้อ่านหรือไม่ หรือเพียงแต่จ้องที่หนังสือแต่ไม่อ่านกลางวัน เป็นต้น

๔. การพัฒนาด้านการเรียนรู้และบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาที่เกิดจากโปรแกรมการเรียนนั้นเป็นสัดส่วนโดยตรงกับปริมาณและคุณภาพของการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา โปรแกรมการศึกษานั้น

๕. ประสิทธิภาพของนโยบายหรือการปฏิบัติการใดๆ ทางศึกษานั้น เกี่ยวข้องโดยตรงกับความสามารถของนโยบายและการปฏิบัติอื่นๆ ในการที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา

กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้พัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในกระบวนการกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความอบอุ่น เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจต่ออาจารย์และสถาบันอุดมศึกษาดียิ่งขึ้นกิจกรรมนิสิตสามารถให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสเลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน ทั้งนี้เนื่องจากนักการศึกษาตระหนักดีว่า การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษานั้น มิได้เกิดขึ้นแต่ในชั้นเรียนเท่านั้น แต่สิ่งอื่นๆ ที่นิสิตนักศึกษาปฏิบัตินอกชั้นเรียนและกิจกรรมต่างๆ ในสถาบันอุดมศึกษาที่นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วม โดยเฉพาะกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่เกิดจากความคิดริเริ่ม การใช้ร่างกาย แรงใจ ของนิสิตนักศึกษาเองนั้น จะมีส่วนช่วยให้นิสิตนักศึกษามีการพัฒนาอย่างเต็มที่ด้วยเช่นกัน

๒.๒ ขอบข่ายการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษา

การดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษา จะถูกกำหนดตามวัตถุประสงค์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การกำหนดขอบข่ายกิจการนักศึกษาในประเทศไทยมีปัจจัยตาม ต้นสังกัด ขนาด และวัตถุประสงค์ของแต่ละสถาบัน การพัฒนานักศึกษา กองกิจการมีนโยบายที่จะพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยการส่งเสริมการเรียนรู้วิชาชีวิตด้วยกิจกรรมนิสิตแบบบูรณาการโดยมีมาตรการดังต่อไปนี้ มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายทุกด้าน เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้คุณธรรมจริยธรรม และบุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ รวมทั้งการเรียนรู้ทักษะชีวิตให้แก่ นักศึกษามุ่งส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพ มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยกิจกรรมกีฬานันทนาการ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อรักษาไว้ซึ่ง ศิลปะ และวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย

สรุปความว่า งานกิจการนักศึกษาเป็นงานที่มีขอบเขตสำคัญคือ ด้านกิจกรรมนักศึกษา, ด้านงานกีฬา, ด้านงานธุรการ, ด้านงานวินัยนักศึกษา, ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน และด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๒.๒.๑ ด้านกิจกรรมนักศึกษา

สำเนา ขจรศิลป์ ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมนอกหลักสูตรที่นักศึกษาจัดขึ้นเองด้วยความสมัครใจ ซึ่งไม่ได้ระบุไว้ในหลักสูตร หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "กิจกรรมนอกหลักสูตร" วัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะ ความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา เพื่อพัฒนา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ในการที่จะอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีความสุข เพื่อให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพิ่มพูนความสนใจในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกันในการร่วมกันและร่วมกับผู้อื่นเพื่อพัฒนาความสามารถของนักศึกษาที่ได้นำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในงานกิจกรรมนักศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้หาคู่ความรู้จักการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไทย เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่นักศึกษา เพื่อเตรียมนักศึกษาให้พร้อมที่จะไปประกอบวิชาชีพและดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย^{๒๖}

จินตนา ยูนิพันธ์ ได้กล่าวว่าเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในด้าน ส่วนตัว อารมณ์ สังคม วิชาการ เข้าศึกษาด้วยความสมัครใจ และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคะแนน หรือหน่วยกิจใดๆ หรือผลประโยชน์อย่างอื่น การดำเนินการได้รับคเห็นชอบจากอาจารย์ ที่ปรึกษาชมรมต่างๆ ได้รับกสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมนักศึกษา สำหรับการดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตย ความเป็นระเบียบวินัย การทำงานร่วมกับคนอื่น เพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางมากขึ้น ให้สำนึกในกฎระเบียบ แบบแผนต่างๆ ได้มีโอกาพัฒนาความสามารถของตน^{๒๗}

พรณี ต้นสกุล ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาคืองานที่ร่วมกันทำ เช่นกิจกรรมกีฬา กิจกรรมด้านการบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมต่างๆ เป็นกิจกรรมที่หลักสูตร ไม่มีหน่วยกิจทำด้วยความสมัครใจ^{๒๘}

สรุปความว่า กิจกรรมนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาร่วมกันจัดขึ้น ด้วยความสมัครใจที่จะทำเพื่อให้เกิดความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากบทเรียนในห้องในด้านประสบการณ์ ส่งเสริมกาพัฒนาในด้านต่างๆ โดยไม่มีข้อบังคับเป็นคะแนนหรือหน่วยกิจใดๆ

^{๒๖} สำเนา ขจรศิลป์, หลักการบริหารกิจการนักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๑๒๐.

^{๒๗} จินตนา ยูนิพันธ์, องค์การในการจัดการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียน สโตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๑๒๑.

^{๒๘} พรณี ต้นสกุล, กิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญ, ๒๕๓๘), หน้า ๓.

๒.๒.๒ ด้านงานกีฬา

งานกีฬาและนันทนาการเป็นภารกิจหนึ่งในกิจการนักศึกษา ที่พัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา คือ เป็นผู้รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มีมนุษยสัมพันธ์ และมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่สมบูรณ์ กีฬา (Sport) หมายถึงกิจกรรม หรือการเล่นเพื่อความสนุกเพลิดเพลินเพื่อเป็นการบำรุงแรงหรือเพื่อผ่อนคลายความเคร่งเครียดทางจิต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมาย ส่วนนันทนาการ (Recreation) หมายถึง กิจกรรมที่ทำตามสมัครใจในยามว่างเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด^{๒๕}

จรินทร์ ธานีรัตน์ ให้ความเห็นว่า เดิมทีเคยคำว่า Recreation นั้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้บัญญัติศัพท์คำว่า สันทนาการ และได้ใช้คำนี้มานานจนแพร่หลายกันทั่วไป แต่เมื่อเปรียบเทียบกับรากฐานเดิมของศัพท์ในภาษาอังกฤษ เรียกว่า Recreation นั้นความหมายไม่ตรงกัน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๗-๒๕๐๘ พระยาอนุมานราชธน หรือ เสถียร โกเศศ ได้บัญญัติให้ครอบคลุมเป็นภาษาไทยขึ้นมาใหม่ว่า นันทนาการ ซึ่งอธิบายว่า นันทน หมายความว่า ร่าเริงสนุกสนาน มาทำการสนธิกับ อาการ (นันทน+อาการ) หมายถึง อาการแห่งความสนุกสนานร่าเริงหรือการทำให้สนุกสนานร่าเริงระทึกใจนั่นเอง แต่ความหมายนี้ก็หาได้ครอบคลุมความหมายของคำว่า Recreation ที่เคยไว้อย่างไรก็ตามคำว่า นันทนาการ นั้นยังไม่เป็นที่นิยมใช้กัน คงใช้คำว่า สันทนาการ กันอยู่ทั่วไปอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยการบังคับให้เรียนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา และในหลักสูตรมีการบังคับให้เรียนเนื้อหา นันทนาการด้วย คำนี้จึงเริ่มใช้กันเป็นครั้งแรก^{๒๖}

เจริญ กระบวนรัตน์ ได้ให้ความเห็นว่า งานกีฬาและนันทนาการ คือ การแข่งขัน การเล่น เพื่อสนุกสนาน และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างสุขภาพและพลานามัยของผู้เล่นกีฬาให้มีความแข็งแรง หนักแน่น อดทนต่อการที่จะเอาชนะปัญหาด้วยกีฬา ฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งปวง และรายงานการประชุมสัมมนาในระดับชาติ เรื่อง วิทยาศาสตร์การกีฬากับกีฬายุคใหม่^{๒๗}

^{๒๕}ราชบัณฑิต, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๕), หน้า ๑๐๑.

^{๒๖}จรินทร์ ธานีรัตน์, นันทนาการชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๐๗), หน้า ๑๓ – ๑๘.

^{๒๗}เจริญ กระบวนรัตน์, “กีฬากับการส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ”, วารสารสุขศึกษา พลศึกษา สันทนาการ, (มกราคม ๒๕๒๘) : ๑๒๘ – ๑๓๑.

ณัฐ อินทรปาน ได้เสนอแนวคิดเสริมว่า กีฬาเพื่อมวลชน หรือสันตนาการจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละคนให้ดีขึ้น การวางรากฐานทางการกีฬาของประเทศจะทำให้คนกีฬาคือเป็นคูกีฬาคือเป็น และเข้าใจกฎกติกาต่าง ๆ ดีขึ้น การจัดกีฬาเพื่อมวลชนหรือสันตนาการนี้เป็นการขยายฐานทางการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับนานาชาติโดยมีปัจจัยที่สำคัญ ๆ อยู่ ๔ ข้อ ได้แก่^{๓๒}

๑.การจัดและการบริหาร

๒.การวางแผนและการดำเนินงาน

๓.การจัดดำเนินการ สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์

๔.การเตรียมบุคลากร

มนตรี จุลสมัย กล่าวว่าสาระสำคัญของงานกีฬาของโลกได้พัฒนารุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรส่งเสริมและให้การสนับสนุน^{๓๓}

การจัดกีฬาเพื่อสันตนาการแก่ปวงนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น นับได้ว่าเป็น สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง สถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ ยังไม่มีบริการทางด้านนี้อย่างแท้จริง และการกีฬาในสถาบันการศึกษายังมุ่งในด้านการแข่งขันกันระหว่างหมู่นักศึกษาและกันไปในวงจำกัด ดังนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ยังไม่มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการกีฬาเพื่อสันตนาการนั้น อาจจะเป็นเพราะเหตุผล ๒ ประการ คือ ประการแรก นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในด้านคุณค่าของการเล่นกีฬาเพื่อสันตนาการ ประการที่สอง สถาบันการศึกษาไม่ได้จัดบริการทางด้านนี้ให้ ดังนั้น นักศึกษา และนักพลศึกษาทั้งหลายจึงควรให้ความสนใจโดยจัดกิจกรรม การกีฬาเพื่อสันตนาการแก่ปวงนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อนักศึกษาและประเทศชาติต่อไป

ฟอง เกิดแก้ว ได้เน้นการแข่งขันกีฬาเพื่อสร้าง บุรณชน ว่า^{๓๔}

การกีฬา ที่ว่าดี มีค่ายิ่ง

ต้องเน้นจริง สร้างน้ำใจ ให้ไพศาล

ต้องมุ่งมั่น สรรค์คนดี “บุรณการ”

ประกอบงาน เป็นบัณฑิต ศักยิตงาม

ยกระดับ คุณภาพ ของมวลชน

ก่อเกิดผล ได้คนเก่ง ไม่เกรงขาม

มีความมุ จิตมานะ พยายาม

ช่วยกันสร้าง ความยิ่งใหญ่ ไทยยืนยาว

^{๓๒}ณัฐ อินทรปาน, “บทบาทของสถาบันการศึกษา การกีฬาและหน่วยงานต่างๆ ในการส่งเสริมการกีฬา และการออกกำลังกาย”, รายงานการประชุมสัมมนาในระดับชาติ, (พฤศจิกายน ๒๕๒๖) : ๒๐๕ – ๒๑๓.

^{๓๓}มนตรี จุลสมัย, “วิทยาศาสตร์การกีฬากับกีฬายุคใหม่” ใน รายงานการประชุมวิชาการสูงศึกษา พลศึกษา และสันตนาการแห่งชาติ, (เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๓), หน้า ๑ – ๔.

^{๓๔}ฟอง เกิดแก้ว, “การจัดกีฬาเพื่อสันตนาการสำหรับนิสิตนักศึกษาและนักเรียนส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษา”, วารสารสูงศึกษา พลศึกษา สันตนาการ, (มกราคม – ธันวาคม ๒๕๒๓) : ๓๖.

สำเนา ขจรศิลป์ ได้ให้ความเห็นว่ามหาวิทยาลัยควรจัดตั้งองค์กรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมด้านกีฬาของนักศึกษาให้เพียงพอ องค์กรดังกล่าวควรมีทั้งระดับนโยบายและระดับดำเนินการ องค์กรในระดับนโยบายควรอยู่ในรูปคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลตัวแทนจากส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาของสถาบัน ส่วนองค์กรในระดับดำเนินการอาจเป็นฝ่ายกีฬาหรืองานกีฬา ซึ่งควรประกอบด้วยองค์กรย่อยๆ ดังต่อไปนี้^{๓๕}

- ๑.แผนกธุรการกีฬา
- ๒.แผนกเทคนิคกีฬา
- ๓.แผนกสถานที่และอุปกรณ์กีฬา
- ๔.แผนกเวชศาสตร์กีฬา
- ๕.แผนกสวัสดิการกีฬา
- ๖.แผนกประชาสัมพันธ์กีฬา
- ๗.แผนกกีฬาเพื่อสุขภาพและพลานามัย
- ๘.แผนกประเมินผลและวิจัยกีฬา

นิติกร โรจนวิภาค ได้ให้ความเห็นว่า การที่ผู้บริหารไม่ช่วยสนับสนุนการแข่งขันกีฬาภายนอก อาจเป็นเพราะงบประมาณที่ใช้ในการจัดการแข่งขันกีฬาภายนอกของสถาบันการศึกษานั้น เป็นงบประมาณที่ได้จากเงินบำรุงการศึกษา ซึ่งไม่สามารถจัดสรรให้เพียงพอได้ จึงมีผลไปถึงการจัดยานพาหนะรับส่งนักศึกษา ซึ่งพบว่าไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร และกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละปีก็มีการจัดมากมาย เช่น การจัดนิทรรศการต่าง ๆ จึงทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้มาสนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬาได้^{๓๖}

มาลี ศิริ ได้วิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการในการจัดโปรแกรมพลศึกษา สุขศึกษา และสันทนาการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พบว่า ขาดสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก^{๓๗}

^{๓๕} สำเนา ขจรศิลป์, หลักการบริหารกิจการนักศึกษา, หน้า ๖๑.

^{๓๖} นิติกร โรจนวิภาค, “ปัญหาการบริหารพลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกลุ่มภาคกลาง”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓), หน้า ๑๖๕.

^{๓๗} มาลี ศิริ, “ปัญหาและความต้องการในการจัดโปรแกรมพลศึกษา สุขศึกษา และสันทนาการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖), หน้า ๓.

ปานศิริ จันทกุล ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษา วิทยาลัยเอกชน พบว่า ทางด้านนันทนาการจะประสบปัญหาด้านขาดสนามกีฬา และเครื่องอำนวยความสะดวก^{๓๔}

สรุปความว่า งานกีฬาและนันทนาการเป็นภารกิจหนึ่งในกิจกรรมนักศึกษา ที่พัฒนา นักศึกษาให้เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา คือ เป็นผู้รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ซึ่งคุณธรรมทั้ง ๓ นี้ จะทำให้นักศึกษา เป็นที่ยอมรับในสังคม นอกจากนี้งานกีฬาและนันทนาการยังจะช่วยพัฒนาการตัดสินใจและ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมั่นใจ

๒.๒.๓ ด้านงานธุรการ

งานธุรการนับว่าเป็นงานที่สำคัญในงานกิจการนักศึกษา เกือบทุกสถาบันได้ ให้มีหน่วยงานธุรการ โดยทั่วไปแล้วงานธุรการประกอบด้วย งานสารบรรณ งานการเงิน งานพัสดุ งานเจ้าหน้าที่ งานประชาสัมพันธ์ งานทะเบียนประวัติ งานคอมพิวเตอร์ งาน จการนักศึกษา งาน งบประมาณและพัสดุ งานวางแผนและข้อมูล จากการประชุมของคณะอนุกรรมการประสานงาน เรื่องกิจการนิสิตนักศึกษา ครั้งที่ ๓/๒๕๓๓ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๓ ได้กำหนดขอบข่ายของ งานธุรการ ได้แก่ งานสารบรรณ งานการเงิน งานบุคลากร งานพัสดุ งานประชาสัมพันธ์ งานอาคาร สถานที่ งานงบประมาณและวางแผน

สมบัติ คำม่วง ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานในกองธุรการวิทยาเขตที่สังฆ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๕ ด้าน คือ งานสารบรรณ งานการเงินและบัญชี งานเจ้าหน้าที่ งานพัสดุ และงานอาคารสถานที่ พบว่า บุคลากรมีความรู้ไม่ตรงตาม ายงานที่ปฏิบัติ ขาดความ สามัคคี ปฏิบัติงานล่าช้า มีกิริยามารยาทไม่สุภาพ ไม่มีการติดตามผล ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดความรับผิดชอบ ชอบหลีกเลี่ยงงาน ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน^{๓๕}

^{๓๔}ปานศิริ จันทกุล, “ปัญหาการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษา ในวิทยาลัยเอกชน”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔), หน้า ๓ – ๘.

^{๓๕}สมบัติ คำม่วง, “รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล”, วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๗), หน้า ๕๗.

สรุปความว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ โดยยึดหลักปรัชญาของงานกิจการนักศึกษา ที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเชื่อมั่นในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความพร้อม ในการศึกษาเล่าเรียนและประสบความสำเร็จเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย ส ปัญญาและจิตใจ โดยทั่วไปแล้วการบริหารงานกิจการศึกษามีขอบข่ายงานประกอบด้วย งานบริการสวัสดิการ งานกิจกรรม งานให้คำปรึกษาแนะแนวและจัดหางาน งานวินัยและพัฒนา งานหอพัก งานกีฬา งานอนามัย งานธุรการ และงานศิษย์เก่า โดยทำงานประสานกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของมหาวิทยาลัย

๒.๒.๔ ด้านงานวินัยนักศึกษา

งานปกครองและวินัยนักศึกษาเป็นภารกิจหนึ่งในงานกิจการนักศึกษาที่เกี่ยวกับควบคุมความประพฤติของนักศึกษา เป็นงานดั้งเดิมของกิจการนักศึกษา เรียกอีกอย่างว่า ปกครองนักศึกษา ดังนั้นจึงมีผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองก็ นักศึกษานั้นเอง สิ่งที่ควบคู่กับกาปกครองควบคุมก็ได้แก่การลงโทษ ในระดับอุดมศึกษาการลงโทษยังคงมีอยู่ในรูปแบบกันออกไป ทั้งนี้แล้วแต่ระดับของความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และจากสาระสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับงานปกครองและวินัยนักศึกษานี้

สำเนา ขจรศิลป์ มีความเชื่ออยู่ ๒ ประการคือ ประการที่ ๑ เชื่อว่าวินัยนักศึกษาเป็นเรื่องที่ควบคุมได้จากภายนอกโดยวิธีการควบคุม การลงโทษ การเข้มงวดกดขี่กับผู้ถูกระเบียบ และผู้ที่เห็นด้วยกับความเชื่อประการแรกนี้ จะใช้วิธีการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนถูกระเบียบอย่างเฉียบขาด โดยมุ่งที่จะเอาการลงโทษนี้เป็นการข่มขู่ผู้อื่น เพื่อมิให้กระทำการฝ่าฝืนถูกระเบียบ ประการที่ ๒ เชื่อว่าวินัยนักศึกษาเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในตัวเองของนักศึกษาเอง โดยมีความเชื่อว่านักศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาเล่าเรียนจึงควรได้ช่วยให้นักศึกษามีความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี การดำเนินการทางวินัยนี้จึงจำเป็นกระบวนการทางการศึกษาแขนงหนึ่ง สาเหตุที่นักศึกษาประพฤติผิดระเบียบมีวินัย มีอยู่ ๒ ประการ คือ ประการที่ ๑ สาเหตุเกิดจากความผิดปกติของสภาพจิต หรือความผิดปกติของสมอง ประการ ๒ สาเหตุเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีทั้งครอบครัว สังคมและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน^{๔๐}

^{๔๐} สำเนา ขจรศิลป์, หลักการบริหารกิจการนักศึกษา, หน้า ๓๒.

ชูศักดิ์ เอกเพชร ได้ให้ความเห็นว่าการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษาให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและพึงประสงค์นั้น ถือเป็นภารกิจหลักอีกประการหนึ่งของผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่จะต้องกระทำและสิ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาอยู่ในกรอบของพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือระเบียบและวินัยของสถาบันการศึกษานั้นเอง^{๑๑}

ภิญญ์ ศักดิ์เพชร ได้เสนอแนะประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ ภาระหน้าที่ของงานวินัยสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การประสานงานกับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจแก้ไขกฎระเบียบให้ทันสมัย รวมทั้งติดตามดูแลความประพฤติของนักศึกษาในสถาบัน^{๑๒}

ชูศักดิ์ เอกเพชร กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาในสถาบันการศึกษให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและพึงประสงค์นั้น ถือเป็นภารกิจหลักอีกประการหนึ่งของผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่จะต้องกระทำ สิ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาอยู่ในกรอบของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ก็คือ นักศึกษาทุกคนจะต้องพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของสถานศึกษานานาชาติและวินัยนักศึกษานี้จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่สงบสุข และเอื้อต่อการศึกษา อันเป็นการส่งขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ดีงาม โดยอยู่ในกรอบแห่งศีลธรรมอีกด้วย^{๑๓}

สรุปความว่า เมื่อมีความจำเป็นต้องพิจารณาโทษทางวินัยแก่นักศึกษา สถานศึกษาควรถัดให้มีตัวแทนของทั้งอาจารย์ และนักศึกษาร่วมกันพิจารณาด้วยความเป็นธรรม โดยพยายามศึกษาถึงสาเหตุและแก้ไขปัญหาค้นหาต้นเหตุต่างๆ ผู้บริหารกิจการนักศึกษาจะต้องหาวิธีการให้นักศึกษาในสถานศึกษามีความสำนึกร่วมกันในเรื่องระเบียบวินัยว่า ทุกคนจะต้องพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบวินัยและพร้อมที่จะรับโทษทางวินัยเมื่อกระทำผิด สถานศึกษาจึงจะสามารถอยู่ได้ด้วยความสงบสุข

^{๑๑}ชูศักดิ์ เอกเพชร, “ภารกิจของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามทัศนะของผู้บริหารอาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕), หน้า ๕๑.

^{๑๒}ภิญญ์ ศักดิ์เพชร, “วินัยนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย”, *วารสารสภาอาจารย์ มศว.*, (มิถุนายน ๒๕๓๒) : ๓๕.

^{๑๓}ชูศักดิ์ เอกเพชร, “ภารกิจของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามทัศนะของผู้บริหารอาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้”, หน้า ๕๕.

๒.๒.๕ ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน

การบริการให้คำปรึกษาแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษาถือว่าเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการไม่ว่าจะเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหา

วารุณี ธนวรานิซ ได้กล่าวถึงงานแนะแนวว่า เป็นงานให้ข้อมูลเพื่อให้คนรู้จักแนวทางในการดำเนินชีวิต ทั้งทางด้านการศึกษา การประกอบอาชีพและบุคลิกภาพ สามารถวางแผนแก้ไขและพัฒนาตนเอง เพื่อให้คนเรายู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สำหรับหลักคำปรึกษาแนะแนวโดยทั่วไป แบ่งได้ ๓ ประเภท ประเภทแรก ได้แก่ การให้คำปรึกษาแนะแนวด้านการศึกษา เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาแนวโน้มและโอกาสทางการศึกษา ช่วยให้นักศึกษาสามารถเลือกแนวทางได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถทางด้านสติปัญญา ความถนัดและความสนใจอันมีผลต่อเนื่องถึงการเลือกอาชีพต่อไปในอนาคต ประเภทที่ ๒ เป็นการให้คำปรึกษาแนะแนวด้านอาชีพ เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักโลกของอาชีพ สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพ เตรียมตัวประกอบอาชีพ และสามารถประกอบอาชีพนั้น ๆ จสามารถยังชีพและมีความก้าวหน้าในอาชีพนั้นต่อไป ประเภทสุดท้ายเป็นการให้คำปรึกษาแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อช่วยนักศึกษาแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาความกังวล ปัญหาครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ปัญหาด้านบุคลิกภาพของนักศึกษาและปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ ผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวทางด้านนี้จำเป็นต้องมีความชำนาญเฉพาะด้าน^{๔๔}

จรัส ด้วงสุวรรณ กล่าวว่า เรื่องคุณลักษณะของนักแนะแนวตามความคาดหวังของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาต้องการนักแนะแนวที่มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา มีความร่าเริงแจ่มใส แต่งกายสุภาพเหมาะสม และมีความมั่นคงทางอารมณ์^{๔๕}

^{๔๔}วารุณี ธนวรานิซ, “การจัดบริการแนะแนวอาชีพ”, วารสารแนะแนว, (มิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๓๓) : ๓๔.

^{๔๕}จรัส ด้วงสุวรรณ, “การศึกษาคุณลักษณะของนักแนะแนวตามความคาดหวังของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๐), หน้า ๘๐.

จิรวัดน์ วีรังกร ฝ่ายบริการการศึกษาและจัดหางานมหาวิทยาลัยกรุงเทพได้ให้ความสำคัญกับงานแนะแนวและจัดหางาน โดยจัดให้มีแผนแนะแนวและจัดหางาน มีขอบข่ายงานประกอบด้วยงานบริการแนะแนวการเรียน งานแนะแนวการศึกษาต่อในประเทศและต่างประเทศ งานแนะแนวปัญหาส่วนตัว งานบริการหางานให้กับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ตลอดจนงานบริการจัดหาแหล่งให้นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ได้มีโอกาสดฝึกงาน เพื่อเป็นประสบการณ์^{๔๖}

สรุปความว่า การบริการจัดหางานในสถาบันอุดมศึกษานั้นต้องคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจและบุคลิกภาพของนักศึกษา การจัดหางานให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของนักศึกษา จะเป็นการช่วยให้นักศึกษาได้ใช้ความสามารถและความถนัดของตนเองอย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดความสุขในการทำงานต่อไป ซึ่งเป็นการช่วยนายจ้างได้คนที่มีคุณภาพไปทำงานด้วยเช่นกัน จุดมุ่งหมายงานบริการจัดหางานจึงอยู่ที่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน และความสำเร็จในชีวิตของนักศึกษา

๒.๒.๖ ด้านบริการและสวัสดิการนักศึกษา

ด้านบริการและสวัสดิการจัดบริการและสวัสดิการให้แก่นิสิต เพื่อให้นิสิตมีความพร้อมในการศึกษาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนของนิสิต ตลอดระยะเวลาที่ดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย^{๔๗}

ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยต้องกำหนดการจัดบริการต่างๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการเรียนการจัดการบริการนักศึกษาแตกต่างกันตามปัจจัยและองค์ประกอบดังนี้ งบประมาณ บุคลากร สถานที่^{๔๘}

^{๔๖}จิรวัดน์ วีรังกร, “การวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการบริหารบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๓๘.

^{๔๗}หน่วยประกันคุณภาพการศึกษา กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า ๔.

^{๔๘}ทบวงมหาวิทยาลัย, มาตรฐานกิจการนักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : กองการการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๑.

จิตติมา ลันซ์จิโรสกุล ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการจัดบริการนักศึกษายังไม่มีเกณฑ์ที่ระบุไว้ชัดเจน ซึ่งการบริการต่าง ๆ นั้น มหาวิทยาลัยควรจัดให้กับนักศึกษาตามความต้องการและจำเป็นของมหาวิทยาลัย^{๔๙}

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา การจัดการบริการแก่นักศึกษามีดังนี้ การพัฒนา นักศึกษา ความสะดวกสบาย การประหยัด การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ หลักการให้ก่อนขอ ความสามัคคี^{๕๐}

หลักการในการจัดบริการแก่นักศึกษานั้นเป็นการให้ ามเอื้ออำนวย และจะส่งผลต่อการพัฒนากระทบโดยตรงต่อการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัย

๒.๓ ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา

๑) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นเลิศด้านกิจการนักศึกษา (Excellence on Student Affairs) กลยุทธ์หลักเสริมสร้างเอกลักษณ์และปลูกฝังความภาคภูมิใจในความเป็นมหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาและบุคลากรด้านกิจการนักศึกษาที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย พัฒนานักศึกษาและบุคลากรด้านกิจการนักศึกษา โดยกระบวนการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ สนับสนุนและจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลง สังคมและสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย พัฒนาระบบการจัดบริการและสวัสดิการนัก ษาอย่างทั่วถึง และเอื้อต่อการเรียนรู้ และใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบด้วยจิตอาสาในการพัฒนาชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย

๒) ยุทธศาสตร์สร้างความเป็นเลิศด้านการบริหาร (Excellence on Administration) กลยุทธ์หลัก พัฒนาระบบบริหารจัดการให้ได้คุณภาพมาตรฐานระดับสากล พัฒนาสมรรถนะทุนมนุษย์ ให้เกิดการตื่นรู้และมีชีวิตชีวา เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่องค์กร พัฒนาและ กระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์พัฒนางานประจำสู่งานวิชาการ และการจัดการความรู้ในองค์กร สร้างเครือข่ายด้านกิจการศึกษากับหน่วยงานภายในและภายนอก

^{๔๙}จิตติมา ลันซ์จิโรสกุล, ความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล ภาคเหนือ สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๔), หน้า ๓๐.

^{๕๐}เรื่องเดียวกัน , หน้า ๔๒.

ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาจะทำให้นักบริหารเฝ้า
การมองสู่เส้นทางการบริหารและช่วยให้งานทางด้านกิจการนักศึกษาสร้างความเป็นเลิศด้านกิจการ
นักศึกษาด้านการบริหาร

๒.๔ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๔.๑ ทฤษฎีหน้าที่ผู้บริหาร POSDCORB

ทฤษฎีหน้าที่ผู้บริหาร POSDCORB เป็นหน้าที่ผู้บริหารที่ **กูลิค และเออร์วิค (Luther Gulick and Lyndall Urwick)** ได้นำเสนอในหนังสือ Papers on The Science of Administration ในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ ซึ่ง เจริญผล สุวรรณโชติ^{๕๑} และบุรชัย ศิริมหาสาคร^{๕๒} ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ แนวคิดหน้าที่ผู้บริหาร POSDCORB สอดคล้องกัน สรุปได้ว่ามีองค์ประกอบสำคัญ ๗ ประการคือ

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดแผนงาน การเตรียมการล่วงหน้า
๒. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การสร้างแนวทางเพื่อให้เกิดโครงสร้างที่มีระบบ ตลอดจนการแบ่งสายงาน การบังคับบัญชา
๓. การบริหารงานบุคคล (Staffing) หมายถึง การนำบุคคลในองค์การมากำหนดหน้าที่ ภายใต้เงื่อนไข รวมถึงการฝึกฝน อบรม พัฒนา
๔. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การกระทำหน้าที่เกิดจากการกำหนดหน้าที่ การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ
๕. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การจัดระเบียบวิธีการทำงาน
๖. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเก็บข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์การ เพื่อทำไว้เป็นหลักฐานในการพิจารณาคำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใด
๗. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดการที่เกี่ยวกับการจัดงบประมาณ เพื่อนำมาใช้จ่ายในแต่ละฝ่าย แต่ละแผนก

“POSDCORB” ภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร ๗ ประการ คือ Planning การวางแผนเป็นการวางแผนโครงการซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ Organizing การจัดองค์การ เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็น

^{๕๑}บุรชัย ศิริมหาสาคร, ผู้นำพันธุ์แท้, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงดาว, ๒๕๔๕), หน้า ๘๔.

^{๕๒}วิชัย ดันศิริ, อุดมการณ์ทางการศึกษา : ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๓๐๗.

กรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) Staffing การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน เป็น เรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ในองค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ Directing การอำนวยการ เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision making) เป็นต้น Coordinating การประสานงาน เป็นการประสานให้ส่วนต่างๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น Reporting การรายงาน เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์กรอยู่ด้วย Budgeting การงบประมาณ เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน ควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง ข้อดี องค์กรมีโอกาประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย มีสายบังคับบัญชาเดียว สมาชิกองค์กรมีความเข้าใจวัตถุประสงค์องค์กร และ แบ่งสายงานชัดเจน ไม่สับสน ในหน่วยงานเดียวกัน มีความเข้มแข็ง เพราะเลือกสายอาชีพเดียวกันมาร่วมกันทำงานใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ถูกที่ถูกต้องงานการประสานงานระหว่างหน่วยงานมีความสะดวกจัดเตรียมงบประมาณสนับสนุนแต่ละส่วนได้อย่างเหมาะสม ข้อเสีย เมื่อมีสายงานบังคับบัญชาที่ชัดเจน บางหน่วยงานอาจเลื่องปฏิบัติงานจนกว่าผู้บริการจะสั่งการลงมาโดยตรงอุปกรณ์หรือเครื่องมือบางชนิดที่อยู่นอกเหนือหน่วยงานตนเอง อาจต้องรอนกว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบมาเป็นเมื่อการดำเนินงานให้ ทุกคนล้วนอยากอยู่ในหน่วยงานบริหารหลัก ทำงานใกล้ชิดผู้บริหาร อาจเกิดความขัดแย้ง^{๕๓}

ภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร การวางแผน การกำหนดแผนงาน การเตรียมการล่วงหน้า การจัดองค์การ การสร้างแนวทางเพื่อให้เกิดโครงสร้างการบริหารงานบุคคล กำกับหน้าที่ภายใต้เงื่อนไข รวมถึงการฝึกฝน อบรม พัฒนา การอำนวยการ กำหนดหน้าที่ การตัดสินใจ หรือการวินิจฉัยสั่งการการประสานงาน การจัดระเบียบวิธีการทำงานการรายงาน การเก็บข้อต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร เพื่อทำไว้เป็นหลักฐาน การงบประมาณ การนำไปใช้ประโยชน์การบังคับบัญชาหลักเอกภาพในการบังคับบัญชาหลักช่วงการบังคับบัญชาหลักการเน้นที่จุดสำคัญหลักจัดแบ่งแผนกงานหลักการเกี่ยวกับหน่วยงานหลักและหน่วยอำนวยการ

^{๕๓} ทฤษฎีหน้าที่ผู้บริหาร POSDCORB, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://applerakchon.blogspot.com/2012/10/1-luther-gulick.html>. [๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕]

วัตกินส์ และมาร์ซิก (Watkins and Marsick) ได้พัฒนาข้อปฏิบัติสำหรับผู้บริหารในการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ๗ ประการ ดังนี้^{๔๔}

๑. สร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Create Continuous Learning Opportunities) หมายความว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Learning is Ongoing) ครูนำมาใช้อย่างมียุทธวิธี และงอกงามออกไปจากตัวงานเอง ผู้บริหารและครูมีโอกาสมากมายที่จะดูสิ่งที่ตนกำลังเรียนรู้จากสิ่งริเริ่มใหม่ (New Initiatives) เช่น อาจทำการทดลอง ทำโครงการ หรือศึกษาการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ให้ดีขึ้น ฯลฯ

๒. ส่งเสริมการซักถามและสนทนา (Promote Inquiry and Dialogue) ญุณเจสำคัญของการปฏิบัตินี้คือ วัฒนธรรมที่บุคคลถามคำถามอย่างอิสระ เต็มใจที่จะนำประเด็นปัญหายุ่งยากอภิปรายบนโต๊ะทำงานและเปิดกว้างรับฟังและให้ข้อมูลย้อนกลับในทุกระดับ

๓. ส่งเสริมความร่วมมือและการเรียนรู้เป็นหมู่คณะ (Encourage Collaboration and Team Learning) ข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในระดับนี้เน้นไปที่น้ำใจแห่งความร่วมมือและทักษะที่ใช้ในการทำงานเป็นหมู่คณะ (Teams) อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. สร้างระบบเพื่อจับและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ (Create Systems to Capture and Share Learning) ยุทธวิธีที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเพื่อวัตถุประสงค์ข้อนี้จะเน้นการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยเพื่อจับแนวคิดจากหมู่คณะและแผนกต่างๆ และข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเฉพาะด้าน ทางเลือกในการแลกเปลี่ยนความรู้ ได้แก่ การเก็บรวบรวมบทเรียนที่ได้เรียนรู้มาและประมวลให้เป็นแนวคิดใหม่ๆ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องในการเป็นผู้ร่วมสร้างความรู้อีกต่อไป

๕. สร้างพลังให้บุคคลไปสู่วิสัยทัศน์การร่วมมือ (Empower People toward a Collective Vision) โรงเรียนอาจให้คณะทำงานกำหนดและเปลี่ยนองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ อาจให้บุคคลล้มวัฒนธรรมและวิธีปฏิบัติเก่าๆ และหันมาหาสิ่งใหม่ๆ และอาจเชิญผู้มีส่วนได้เสียเปลี่ยนแปลงผลผลิตที่สร้างขึ้นเพื่อให้เสนอแนวคิดของตน

๖. เชื่อมโยงองค์การให้เข้ากับสภาพแวดล้อม (Connect the Organization to Its Environment) โรงเรียนต้องทำหน้าที่ทั้งในระดับสากลและระดับท้องถิ่น โรงเรียนสามารถกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อดูว่าโรงเรียนอื่นๆ กำลังทำอะไร เพื่อบรรลุความเป็นเลิศ และเพื่อแก้ปัญหาคล้ายๆ กัน และสามารถสำรวจสภาพแวดล้อมเพื่อหาแนวโน้มใหม่ๆ โดยใช้ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีช่วยให้บุคคลในโรงเรียนไปไกลเลี้ยวโรงเรียนได้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตสื่อสารกับ

^{๔๔} วัตกินส์ และมาร์ซิก (Watkins and Marsick) อ้างถึงใน, สุนทร โคตรบรรเทา, หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปัญญาชน, ๒๕๕๑), หน้า ๕๐-๕๓.

สถาบันการศึกษาอื่นๆ หรือการออกแบบรายการเพื่อให้บุคลากร คณะครู นักเรียน และกลุ่มชุมชนต่างๆ มาพบกันในความสนใจพิเศษที่เหมือนกันได้

๓. ให้ภาวะผู้นำเชิงยุทธวิธีเพื่อการเรียนรู้ (Provide Strategic Leadership for Learning) ผู้นำที่เป็นต้นแบบของการเรียนรู้ ป็นกุญแจสำคัญสำหรับองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้นำที่ดีควรมียุทธวิธีเกี่ยวกับวิธีใช้การเรียนรู้เพื่อพาองค์กรเดินไปสู่ทิศทางใหม่ เช่น การอภิปรายแผนพัฒนาและโอกาสกับบุคลากรและคณะครูอย่างเป็นกิจวัตร การจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับโอกาสเพื่อการเรียนรู้

กูลิค และเออร์วิก (Luther Gulick and Lyndall Urwick) ได้กล่าวถึงทฤษฎีหน้าที่การบริหารเป็นทฤษฎีที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการบริหารงานวิชาการและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานวิชาการได้ ซึ่งมี ๗ ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดอัตรากำลัง (Staffing) การชี้นำ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งเขียนเป็นคำย่อได้ว่า POSDCoRB ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้^{๕๕}

๑. การวางแผน (Planning หรือ P) เกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงย่อของสิ่งที่ต้องทำและวิธีการทำสิ่งนั้นๆ ให้สำเร็จ กิจกรรมการวางแผนพยายามทำนายการกระทำและทิศทางขององค์กรในอนาคต

๒. การจัดองค์การ (Organizing หรือ O) เป็นการกำหนดโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ในการจัดให้คำนิยาม และประสานงานหน่วยงานย่อยต่างๆ เพื่อนำแผนไปปฏิบัติ

๓. การจัดอัตรากำลัง (Staffing หรือ S) เกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคล การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากรทั้งหมด และการทำนุบำรุงสภาพการทำงานให้เอื้ออำนวย

๔. การชี้นำ (Directing หรือ D) ได้แก่ การกิจที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจ การสื่อสารและการนำการตัดสินใจไปปฏิบัติ และการประเมินผลผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม

๕. การประสานงาน (Coordinating หรือ Co) เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและความพยายามต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับผูกพันองค์กรไว้ด้วยกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน

๖. การรายงาน (Reporting หรือ R) ชี้แจงความก้าวหน้าโดยการบันทึก การวิจัย และการตรวจสอบ ยืนยันว่าสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นตามแผน กระทำการแก้ไขเมื่อจำเป็นและแจ้งให้ผู้ซึ่งหัวหน้าระดับสูงรับผิดชอบทราบ

^{๕๕} กูลิค และเออร์วิก (Luther Gulick and Lyndall Urwick), อ้างถึงใน, สุนทร โคตรบรรเทา, หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา, หน้า ๕๖-๕๗.

๗. การงบประมาณ (Budgeting หรือ B) เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงบประมาณ ได้แก่ การวางแผนการเงิน การจัดทำบัญชี และการควบคุมการใช้จ่ายเงิน

ด๊บบลิว. อี. เดมมิ่ง (W.E.Deming) ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการควบคุมคุณภาพชาวอเมริกา ได้คิดค้นวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือที่เรียกกันว่า วงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งเป็นหลักการบริหารหลักที่เป็นองค์ประกอบของทฤษฎีและหลักการบริหารทั้งหมดที่มีอยู่ในตำราบริหารประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการดังนี้^{๕๖}

๑. ขั้นการวางแผน (Plan) หมายถึงการคิดหาทางเลือกล่วงหน้าที่ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด ให้ได้ผลคุ้มค่าที่สุด โดยการดำเนินขั้นตอนอย่างมีระบบแบบแผนเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๒. ขั้นลงมือทำ (Do) เป็นการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ตามขั้นตอน กับประสานงานกับฝ่ายบริหารและฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓. ขั้นตรวจสอบหรือประเมิน (Check) การตรวจสอบผลงาน ประกอบด้วย การติดตามตรวจสอบผลปฏิบัติงาน ตามที่กำหนดเปรียบเทียบกับเป้า หมาย ประชุมพบปะเพื่อรายงานความคืบหน้าในการปฏิบัติ และประมวลข้อคิดเห็นและข้อผิดพลาดต่างๆ และสรุปดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

๔. ขั้นการแก้ไขปรับปรุง (Action) เป็นการนำผลมาวิเคราะห์ พิจารณาหาต้นตอสาเหตุ ข้อบกพร่อง การระดมสมองเพื่อการแก้ไขป้องกันไม่ให้ ซ้ำอีก การกำหนดมาตรฐาน กาคัดสินใจว่าขั้นตอนการทำงานที่ผ่านมาจะถือเป็นมาตรฐานการทำงานหรือต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

ในการนำหลักการบริหารแบบ PDCA ไปใช้บริหารนั้น .ดร.อิโตชิ คูเม กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของ PDCA ซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพนั้น แต่เพื่อให้เกิดการปรับปรุงด้วย การป้องกันมิให้เกิดของเสียซ้ำซ้อน เร็วรั้ง พร้อมกับการยกระดับมาตรฐานสูงขึ้น ในแต่ละรอบของ PDCA อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ อย่างมีการวางแผนPDCA มิใช่เป็นวงแหวนที่แบนราบ หากแต่เป็นวงสปริงที่ม้วนได้สูงขึ้นไปเรื่อยๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

^{๕๖}ด๊บบลิว. อี. เดมมิ่ง (W.E.Deming), อ้างถึงใน, สมศักดิ์ คงเทียง, หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๑๖๕.

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการจะประสบผลสำเร็จได้นี้ จะต้องมีการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เน้นการเรียนรู้เป็นหมู่คณะ มีการสนทนาซักถาม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ๆ การเชื่อมโยงเข้ากับสภาพแวดล้อม และมียุทธวิธี นำพาองค์กรเดินทางไปสู่ทิศทางใหม่ๆ และต้องมีการทำงานที่เป็นระบบ คือ มีการวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้างๆ การแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การสื่อสาร และการนำการตัดสินใจไปปฏิบัติ การประสานงานร่วมมือกัน การรายงานผลไปยังผู้บังคับบัญชา และการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ อีกทั้งยังสามารถบริหารงานวิชาการ คุณภาพมาตรฐานยิ่งขึ้นไป นอกจากนี้จะมีการวางแผนแล้วก็ต้องมีการลงมือทำ การประเมิน ตรวจสอบผลงาน และการวิเคราะห์พิจารณาหาต้นตอสาเหตุ เพื่อนำมาปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

๒.๔.๒ ทฤษฎีการบริหารจัดการยุคใหม่

ทฤษฎีการบริหารจัดการยุคใหม่ของ ปีเตอร์ เอฟ. ดรักเกอร์ (Peter F. Drucker) ซึ่งได้รับการพัฒนามาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๔-๒๐๐๕ โดยมีองค์ประกอบ POLC^{๕๖} ได้แก่

๑. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดหน้าที่ การงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร
๒. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการมอบหมายงานให้บุคลากรในแผนหรือฝ่ายได้ปฏิบัติ
๓. การนำ (Leading) เป็นการจูงใจ ชักนำ กระตุ้นและชี้ทิศทางให้ดำเนินไปสู่การบรรลุเป้าหมาย
๔. การควบคุม (Controlling) เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้อง ๑) รวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผล ๒) เปรียบเทียบผลงานกับเกณฑ์มาตรฐาน และ ๓) นำการตัดสินใจไปตามเกณฑ์หรือไม่

^{๕๖} อภินันท์ จันตะณี, ทฤษฎีบริหาร, [ออนไลน์], แหล่งที่มา <http://aphinant.aru.ac.th>. [๑ ธันวาคม ๒๕๕๕].

สมพงศ์ เกษมสิน กล่าวไว้ว่า คำว่า การบริหารนิยมใช้กับการบริหารราชการ หรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย ซึ่งมีศัพท์บัญญัติ ว่า รัฐประศาสนศาสตร์ (Public administration) และคำว่า การจัดการ (management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน หรือการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ สมพงศ์ เกษมสิน ยังให้ความหมายการบริหารไว้ว่า การบริหารมีลักษณะเด่นเป็นสากลอยู่หลายประการ ดังนี้^{๕๔}

- ๑) การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
- ๒) การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบ
- ๓) การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
- ๔) การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ
- ๕) การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคล
- ๖) การบริหารอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคล กล่าวคือ ความร่วมมือ (collective mind) จะก่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่ม (group cooperation) อันจะนำไปสู่พลังของกลุ่ม (group effort) ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์
- ๗) การบริหารมีลักษณะการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล
- ๘) การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์
- ๙) การบริหารไม่มีตัวตน (intangible) แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

อนันต์ เกตุวงศ์ กล่าวไว้ว่า เป็นการประสานความพยายามของมนุษย์อย่างน้อย ๒ คน และทรัพยากรต่างๆ เพื่อทำให้เกิดผลตามต้องการ^{๕๕}

ไพบูลย์ ช่างเรียน ได้กล่าวไว้ว่าการบริหาร หมายถึง ระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งทางวัตถุและคนมาดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๕๖}

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ ได้แบ่งการบริหาร ตามวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งหน่วยงานไว้ ๖ ส่วน ดังนี้^{๕๗}

^{๕๔} สมพงศ์ เกษมสิน, การบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๒), หน้า ๕-๖.

^{๕๕} อนันต์ เกตุวงศ์, การบริหารการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒), หน้า ๒๗.

^{๕๖} ไพบูลย์ ช่างเรียน, วัฒนธรรมการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๒), หน้า ๑๗

^{๕๗} เรื่องเดียวกัน หน้า ๓๕.

๑) การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเรียกว่า การบริหาร (public administration) หรือการบริหารภาครัฐ มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง การให้บริการ สาธารณะ (public services) ซึ่งครอบคลุมถึงการอำนวยความสะดวก การรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจนการพัฒนาประชาชนและประเทศชาติ เป็นต้น การบริหารส่วนนี้เป็นการบริหารของหน่วยงานของภาครัฐ (public or governmental organization) ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เช่น การบริหารงานของหน่วยงานของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง กรม หรือเทียบเท่า การบริหารงานของจังหวัดและอำเภอ การบริหารงานของหน่วยการบริหารท้องถิ่น หน่วยงานบริหารเมืองหลวง รวมตลอดทั้งการบริหารงาน หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

๒) การบริหารงานของหน่วยงานภาคธุรกิจ ซึ่งเรียกว่า การบริหาร ธุรกิจ (business administration) หรือการบริหารภาคเอกชนหรือการบริหารของหน่วยงานของเอกชน ซึ่งมี วัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งเพื่อการแสวงหากำไร หรือการแสวงหากำไรสูงที่สุด (maximum profits) ในการทำธุรกิจ การค้าขาย การผลิตอุตสาหกรรม หรือให้บริการ เห็นตัวอย่างได้อย่างชัดเจนจากการบริหารงานของ บริษัท ห้างร้าน และห้างหุ้นส่วนทั้งหลาย

๓) การบริหารของหน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐ (non-governmental organization) ซึ่ง เรียกว่า หน่วยงาน เอ็นจีโอ (NGO.) เป็นการบริหารงานของหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร (non-profit administration) มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง คือการไม่แสวงหาผลกำไร (non-profit) เช่น การบริหารของมูลนิธิ และสมาคม

๔) การบริหารงานของหน่วยงานระหว่างประเทศ (international organization) มี วัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้ง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การบริหารงานของ สหประชาชาติ (United Nations Organization) องค์การการค้าระหว่างประเทศ (World Trade Organization) และกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN)

๕) การบริหารงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ การบริหารงานขององค์กรส่วนนี้เกิดขึ้น หลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. ๒๕๔๐ โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้มืองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้น เช่น การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เป็นต้น องค์กรดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐเช่นกัน แต่ ลักษณะพิเศษ เช่น เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว และมีวัตถุประสงค์หลักในการ จัดตั้งเพื่อปกป้องคุ้มครองและรักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนควบคุมตรวจสอบการ ปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๖)การบริหารงานของหน่วยงานภาคประชาชน มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งเพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศและถูกเอารัดเอาเปรียบตลอดมา เช่น การบริหารงานของหน่วยงานของเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และกลุ่มผู้ให้บริการการบริหารจัดการ (Management administration) การบริหารการพัฒนา (Development administration) แม้กระทั่งการบริหารการบริการ (Service administration) แต่ละคำมีความหมายคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกันที่เห็นได้อย่างชัดเจนมีอย่างน้อย ๑ ส่วน คือ

๑. ส่วนเป็นแนวทางหรือวิธีการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาใช้ในการปฏิบัติราชการเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ

๒. มีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วย ก (thinking) หรือการวางแผน (planning) การดำเนินงาน (acting) และการประเมินผล (evaluating) และมีจุดหมายปลายทาง คือ การพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงเพิ่มขึ้น สำหรับส่วนที่แตกต่างกัน คือ แต่ละคำมีจุดเน้นต่างกัน กล่าวคือการบริหารจัดการเน้นเรื่องการนำแนวคิดการจัดการของภาคเอกชนเข้ามาใช้ในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขัน ความรวดเร็ว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การจูงใจด้วยค่าตอบแทน การลดขั้นตอน และการลดพิธีการ เป้า ในขณะที่การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญเรื่องการบริหารรวมทั้งการพัฒนานโยบาย แผน แผนงาน โครงการ (policy, plan, program, project) หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนการบริหารการบริการเน้นเรื่องกาอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ประชาชน ได้กล่าวไว้ว่าการบริหาร ในฐานะกระบวนการ หรือกระบวนการบริหาร เกิดได้จากหลายแนวคิด เช่น โปสคอรบ (POSDCoRB) เกิดจากแนวคิดของ ลูเทอร์ กุลิก (Luther Gulick) และ ลินดอล เออร์วิค (Lyndall Urwick) ประกอบด้วย ขั้นตอนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ขณะที่กระบวนการบริหารตามแนวคิดของ เฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol) ประกอบด้วย ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมงาน (Controlling) หรือรวมเรียกว่า พอคล์ (POCCC)

ปีเตอร์ เอฟ. ดรักเกอร์ (Peter F. Drucker) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในสภาพองค์การที่กล่าวนั้น ทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์การที่เข้ามาร่วมกันทำงานในองค์การ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่น ๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายและตอบสนองความพอใจให้กับสังคม^{๖๒}

ดิน ปรัชญพฤทธิ ได้กล่าวไว้ว่าการบริหาร มองการบริหารในลักษณะกระบวนการโดยหมายถึงกระบวนการนำเอาการตัดสินใจ และนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการบริหารรัฐกิจหมายถึงเกี่ยวข้องกับการนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ^{๖๓}

บุญทัน ดอกไธสง ได้กล่าวไว้ว่าการบริหาร การบริหาร คือ การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล องค์การ หรือประเทศ หรือ การจัดการเพื่อผลกำไรของทุกคนในองค์การ^{๖๔}

แฮร์โรลด์ คูนต์ซ์ (Harold Koontz) ให้ความหมายของการจัดการ หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เป็นอุปกรณ์การจัดการนั้น ชงชัย สันติวงษ์ กล่าวถึงลักษณะของงานบริหารจัดการไว้ ๓ ด้าน คือ^{๖๕}

- ๑) ในด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างานงานบริหารจัดการ
- ๒) ในด้านของภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ งานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์การ และการประสานกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน
- ๓) ในด้านของความรับผิดชอบ งานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งานต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยการอาศัยบุคคลต่างๆ เข้าด้วยกัน

สรุปการบริหารและการบริหารจัดการมีแนวคิดมาจากธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมซึ่งจะต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม โดยจะต้องมีผู้นำกลุ่มและมีแนวทางหรือวิธีการควบคุมดูแลกัน

^{๖๒}ปีเตอร์ เอฟ. ดรักเกอร์ (Peter F. Drucker), อ้างถึงใน, สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๒), หน้า ๖๖.

^{๖๓}ดิน ปรัชญพฤทธิ, ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๘.

^{๖๔}บุญทัน ดอกไธสง, การจัดการองค์การ, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : รังพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๑.

^{๖๕}ชงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า ๒๑-๒๒.

ภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย ซึ่งอาจเรียกว่าผู้บริหารและการบริหารตามลำดับ ดังนั้น ที่ใดมีกลุ่มที่นั่นย่อมมีการบริหาร คำว่า การบริหารและการบริหารจัดการ รวมทั้งคำอื่นๆ อีก เป็นต้นว่า การปกครอง (government) การบริหารการพัฒนา การจัดการ และการพัฒนา (development) หรือแม้กระทั่งคำว่า การบริหารการบริการ (service administration) การบริหารจิตสำนึกหรือการบริหารความรู้จิตรู้ชอบ (consciousness administration) การบริหารคุณธรรม (morality administration) และการบริหารการเมือง (politics administration) ที่เป็นคำในอนาคตก็น่าจะอาจถูกนำมาใช้ได้ คำเหล่านี้ล้วนมีความหมายใกล้เคียงกัน ขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจในแต่ละยุคสมัยจะนำคำใดมาใช้โดยอาจมีจุดเน้นแตกต่างกันไปบ้าง อย่างไรก็ตาม ทุกคำที่กล่าวมานี้เฉพาะในภาครัฐล้วนหมายถึง การดำเนินงาน การปฏิบัติงาน แนวทาง (guideline) วิธีการ (method) หรือมรรควิธี (means) ใด ๆ ที่หน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้ในการบริหารราชการหรือปฏิบัติงาน ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทาง (end หรือ goal) หรือการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางเบื้องต้น (primary goal) คือ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ หรือช่วยเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติราชการให้เป็นไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม หรือมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางสูงสุด (ultimate goal) คือ การพัฒนาประเทศที่ประเทศชาติและประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน เป็นต้น และทุกคำดังกล่าวนี้ อาจมองในลักษณะที่เป็นกระบวนการ (process) ที่มีระบบและมีหลายขั้นตอนในการดำเนินงานก็ได้

๒.๔.๓ ทฤษฎีการจัดการและการบริหารของฟายอล Fayol

ฟายอล (Fayol) ได้เสนอหลักการบริหาร เป็นเรื่องขอ ความยืดหยุ่น (flexibility) และสามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกองค์การตามความต้องการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้^{๖๖}

๑. หลักการแบ่งงานกันทำ (division of work) โดยคำนึงถึงความชำนาญเฉพาะ (specialization) ซึ่งจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ในการได้ผลผลิตงานที่สูงขึ้นด้วยความพยายามเท่าเดิม

๒. หลักอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (authority and responsibility) โดยให้ มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่สอดคล้องกับระดับความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล

^{๖๖}ฟายอล (Fayol), อ้างถึงใน, สมชัย ศรีสิทธิยากร, ทฤษฎีองค์การ, (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : คณะรัฐศาสตร์, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔-๑๖.

๓. หลักวินัย (Discipline) อันหมายถึง การยอมรับเชื่อฟังในหลักเกณฑ์ที่ตกลงเบื้องต้นระหว่างคนงานกับองค์กร ทั้งนี้หลักการดังกล่าวจะใช้ได้ผลต่อเมื่อมีการปกครอง ที่ดีในทุกระดับ วินัยดังกล่าวมีความชัดเจนยุติธรรม และมีการปรับใช้เพื่อการลงโทษที่เหมาะสม

๔. หลักเอกภาพของการบังคับบัญชา (Unity of command) โดยเน้นให้คนงาน หรือลูกจ้างได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้น

๕. หลักเอกภาพของทิศทาง (Unity of direction) หมายถึง การที่กลุ่มกิจกรรมการทำงานจะมีแผนงาน วัตถุประสงค์ และทิศทางในการทำงานที่ชัดเจนแต่เพียงอย่างเดียว

๖. หลักผลประโยชน์ส่วนตัวขึ้นกับผลประโยชน์ทั่วไป (Subordination of individual interest to general interest) โดยเน้นความสำคัญของผลประโยชน์ขององค์กรอยู่เหนือผลประโยชน์ส่วนตัว

๗. หลักผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration of personnel) จะต้องเป็นไปโดยยุติธรรมที่สุดเท่าที่จะทำได้และก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ทั้งองค์กรและบุคคลมีค่าตอบแทน รวมทั้งวิธีการกระตุ้นความสนใจในการปฏิบัติงานของคนงานโดยให้ โบนัส และการมีส่วนร่วมในผลกำไร (Profit sharing) เพื่อให้คนงานเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๘. หลักการรวมอำนาจ (Centralization) ให้มีศูนย์รวมการตัดสินใจและการควบคุมในส่วนกลาง และให้มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะของแต่ละองค์กรด้วย

๙. หลักสายการบังคับบัญชา (Scalar chain) หมายถึง สายของการปกครองบังคับบัญชาที่ลดหลั่นกัน นับแต่ผู้มีอำนาจสูงสุดลงมาถึงบุคลากรระดับต่ำสุดในองค์กรซึ่งจะเป็นช่องทางในการส่งผ่านข้อมูลและการสื่อสารภายในองค์กร

๑๐. หลักการมีระเบียบแบบแผน (Order) ทั้งในด้านแบบแผนทางวัตถุอันได้แก่ การจัดระเบียบภายในหน่วยงาน และแบบแผนทางสังคม อันได้แก่ การจัดคนให้เป็นระเบียบลงในจุดที่เหมาะสม

๑๑. หลักความยุติธรรม (Equity) ต้องมีการให้ความเป็นธรรมเสมอภาคและยุติธรรมอย่างทั่วถึงภายในองค์กร

๑๒. หลักเสถียรภาพของการทำงาน (Stability of tenure of personnel) ต้องให้ คนงานมีเวลาในการเรียนรู้ใหม่จนพอสมควรก่อนที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๓. หลักความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) ซึ่งจะมีส่วนทั้งให้ผู้ปฏิบัติงานทั่วทั้งองค์กรมีความกระตือรือร้น และมีพลังในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

๑๔. หลักความจงรักภักดีต่อองค์กร (Esprit de corps) โดยการสร้างบรรยากาศ การร่วมมือในองค์กร ใช้ความสามารถของบุคคลอย่างเต็มที่และการให้สิ่งตอบแทน อย่างมีคุณธรรม

หลักการบริหาร เป็นเรื่องของความยืดหยุ่น^{๖๓} หลักการรวมอำนาจ สามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกองค์การตามความต้องการ แบ่งงานกันทำอย่างมีระบบแบบแผน ความยุติธรรม ความจงรักภักดีต่อองค์การเน้นความสำคัญของผลประโยชน์ขององค์การอยู่เหนือผลประโยชน์ส่วนตัว

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ราไฟ เมฆาวิบูลย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ มีการวางแผน การดำเนินงาน และวัดประเมินผล ปัญหาส่วนใหญ่ในการบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐมีปัญหาด้านการวางแผนที่ไม่เป็นระบบ ไม่ต่อเนื่อง ควรมีการกำหนดนโยบายให้หน่วยงานจัดแผนอย่างเป็นระบบ และควรมีการจัดทำแผนระยะยาว ๕ ปี เพิ่มขึ้นจากเดิมด้วย^{๖๔}

วินัย นุชพิทักษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาของบุคลากรในสถาบันราชภัฏกลุ่มตะวันตก โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาสถาบันราชภัฏในกลุ่มภาคตะวันตก จำนวน ๗๑๗ คน แยกเป็นรายด้าน ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ ด้านความรู้ทักษะ ด้านโครงสร้าง ด้านคุณลักษณะ ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ ผลการศึกษาพบว่าทั้ง ๖ ด้านอยู่ในระดับดี และมาก^{๖๕}

นิเวศน์ ประสารศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการบริหารงานสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ โดยทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการ ๓ กลุ่ม คือ คณาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน และนักศึกษา จำนวน ๘๘๓ คน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของคณาจารย์ ในการบริหารฝ่ายกิจการนักศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความพึงพอใจของบุคลากรสายสนับสนุน มีความพึงพอใจระดับปานกลาง^{๖๖}

^{๖๓}ราไฟ เมฆาวิบูลย์, “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาการบริหารการศึกษา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔).

^{๖๔}วินัย นุชพิทักษ์, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาของบุคลากรในสถาบันราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาการบริหารการศึกษา : สถาบัน ราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐๓-๑๐๔.

^{๖๕}นิเวศน์ ประสารศรี, “ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการบริหารงาน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ, ๒๕๔๗), หน้า ๘๒.

ดรรรัตน์ ธรรมานูชิต ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่า สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดลำปาง ในขอบข่ายงาน ๖ งาน คือ งานพัฒนาบุคลากรและวินัยนักศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน งานแนะแนวและบริหารอาชีพ พบว่า เฉพาะอาจารย์ การจัดบุคลากรแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ และการบริการให้คำปรึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในด้านการประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อให้นักศึกษามีงานทำ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย งานกิจกรรมนักศึกษา มีการปฏิบัติงานในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนมาก ส่วนในด้านการแต่งตั้งครู อาจารย์ รับผิดชอบดูแลงานกิจกรรมนักศึกษา สามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก งานองค์การนักศึกษา พบว่า ในด้านการเลือกตั้งคณะกรรมการศึกษานั้น สามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก ส่วนในด้านอื่นๆ ปฏิบัติในระดับปานกลาง งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา มีเพียงบางด้านที่ปฏิบัติในระดับน้อย คือ ควรจัดกิจกรรมบันเทิง กิจกรรมทัศนศึกษา เพื่อพัฒนาครูอาจารย์ และนักศึกษา และการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ บริการในวิทยาลัย งานนักศึกษา วิชาทหารในทุกด้านปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านการวางแผนการกำหนดวันเรียนวิชาทหาร โดยไม่กระทบต่อการเรียนการสอน สามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก แนวทางการพัฒนาและบริหารกิจการนักศึกษา ในขอบข่ายทั้ง ๖ งาน สรุปได้คือ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในวิทยาลัย และภายนอกวิทยาลัยอย่างทั่วถึง ตลอดจนควรมีการประเมินเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ สำหรับในการงานพัฒนาบุคลากร และวินัยนักศึกษา ควรมียุทธศาสตร์ที่เข้มแข็ง ประสานงานกับอาจารย์และนักศึกษาได้ดี มีบทลงโทษทางวินัยที่เคร่งครัด ตลอดจนมีการสอดส่องดูแลพฤติกรรม การผิดระเบียบของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอและเคร่งครัด งานองค์การนักศึกษาวิทยาลัยควรสถานที่ดำเนินงานที่เหมาะสม และให้นักศึกษาทุกสาขามีส่วนร่วม และมีบทบาทอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของหมู่คณะ งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ควรมีการควบคุมคุณภาพของอาหารที่จำหน่ายในโรงอาหาร ส่วนงานนักศึกษาวิชาทหารควรแนะนำให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ของการเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ที่มีต่อตนเองและส่วนรวม^{๑๐}

^{๑๐}ดรรรัตน์ ธรรมานูชิต, “ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดลำปาง”, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๑).

ทองใบ รุ่งเรือง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ โดยศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาใน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านองค์การนักศึกษา ด้านแนะแนวอาชีพ ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านพัฒนาบุคลิกภาพและวินัยนักศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ในวิทยาลัยช่างศิลป์^๑ ๓ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยช่างศิลป์ วิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรี และวิทยาลัยช่างศิลป์นครศรีธรรมราช จำนวน ๑๖๖ คน ผลจากการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก คือ ด้านพัฒนาบุคลิกภาพและวินัยนักศึกษา^๑

นายชุมพล ชำนาญสาร ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอีสาน ทั้ง ๑ ด้าน คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและกิจกรรมนักศึกษา ด้านการแนะแนวสนเทศและบริการอาชีพ ด้านการจัดสวัสดิการและบริการต่างๆ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ มีปฏิบัติและปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขมีความเห็นว่าควรจัดให้มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษา การบริการจัดหางานให้นักศึกษาในระหว่างการศึกษา การจัดบริการสอนซ่อมเสริมให้นักศึกษาที่เรี่ยราดและที่ด้อยการเรียนเพิ่มเติม การบริการสุขภาพอนามัย และการจัดสวัสดิการเงินยืมหมุนเวียนระยะสั้นให้แก่นักศึกษาที่ขาดแคลน ซึ่งมีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย^๒

^๑ทองใบ รุ่งเรือง, “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๔๘).

^๒นายชุมพล ชำนาญสาร, “ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ”, วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๘).

ไพรัตน์ ชันซ์แก้ว ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยงานกิจการนักศึกษามีการปฏิบัติงานมากกว่างานด้านอื่นๆ ปัญหา^{๗๓} ด้านงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการดำเนินงานมีปัญหา ๓ อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และปัญหาด้านบุคลากร^{๗๔}

ประสิทธิ์ อรุณรัตนานนท์ ได้ศึกษาเรื่อง กิจกรรมนักศึกษาในสหวิทยาลัยพุทธชินรา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและคณะกรรมการนักศึกษา โดยศึกษาใน ๕ ด้าน คือ ด้านการกำหนดทิศทางและของเขตของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านประเภทและลักษณะของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านองค์กรนักศึกษาและการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการร หารกิจกรรมนักศึกษาและด้านกระบวนการบริการกิจกรรมนักศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมและคณะกรรมการนักศึกษา มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมทั้ง ๕ ด้านในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง^{๗๕}

สมหญิง สารโกศล ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานหอพักในปัจจุบัน ยังขาดความสะดวกและความรวดเร็วในการให้บริการ ขวัญและกำลังใจของผู้ให้บริการไม่ดีเพราะการพิจารณาความดีความชอบไม่ต่อเนื่อง สาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาไม่ดี อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ยังไม่รู้หน้าที่ของตนเอง อาคารหอพักส่วนใหญ่มีสภาพเก่า ไม่ค่อยได้รับการปรับปรุง มีความแออัดเกินไป^{๗๖}

^{๗๓}ไพรัตน์ ชันซ์แก้ว, “การศึกษาการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๐), หน้า ๘๒-๘๖.

^{๗๔}ประสิทธิ์ อรุณรัตนานนท์, “กิจกรรมนักศึกษาในสหวิทยาลัยพุทธชินราช ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและคณะกรรมการนักศึกษา”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๓๕).

^{๗๕}สมหญิง สารโกศล, “ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๕).

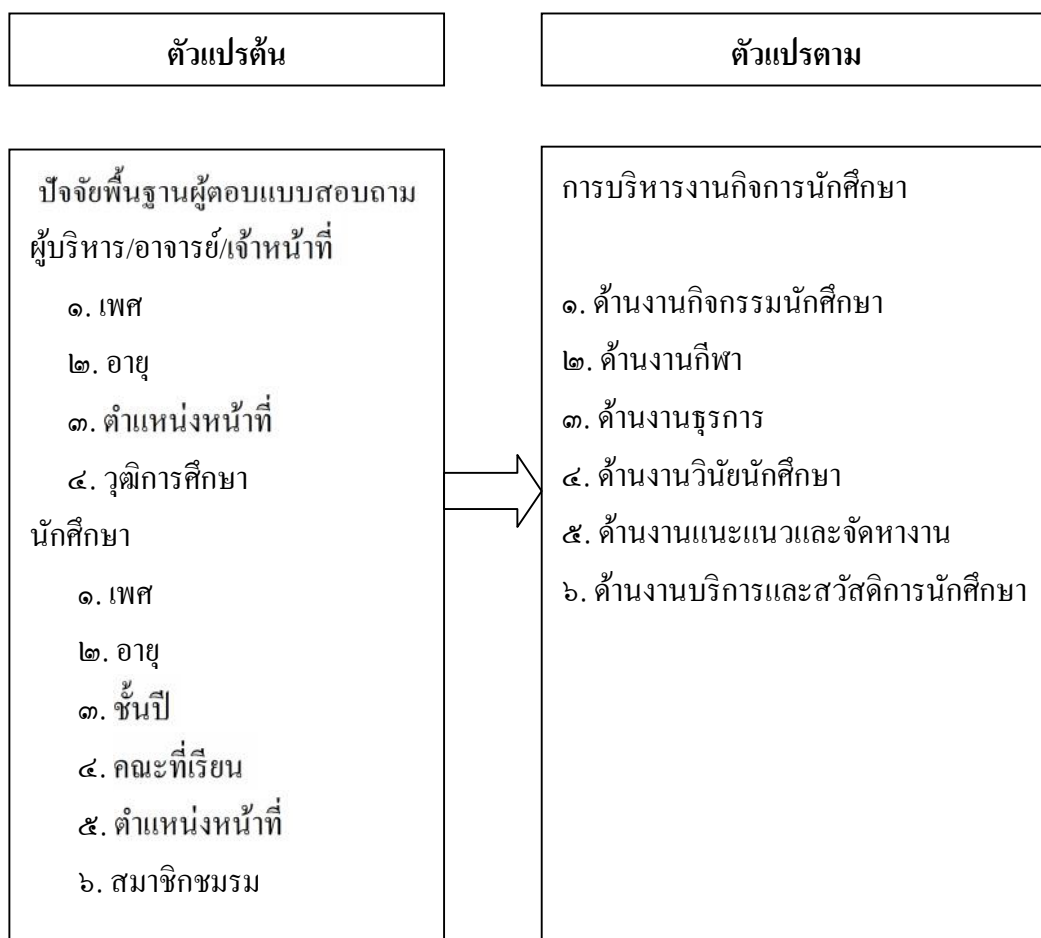
อาคม สมุทรโคจร ได้ศึกษาเรื่อง การบริการกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทักษะของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และกรรมการนักศึกษา พบว่า ทักษะของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม และกรรมการนักศึกษา ที่มีต่อการบริการกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ๕ ด้าน พบว่า เหมาะสมปานกลาง โดยจำแนกเป็นรายด้านคือ ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา พบว่า เหมาะสมมาก ได้แก่ ฝ่ายกิจการนักศึกษาได้อำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาอย่างเต็มที่ในการให้บริการรับส่งนักศึกษาระหว่างวิทยาเขตได้อย่างปลอดภัย มีจัดบริการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลแก่นักศึกษาอย่างเพียงพอ และการจัดบริการทำบัตรขึ้นรถโดยสารของมหาวิทยาลัยสะดวกรวดเร็ว^{๕๖} ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน พบว่า เหมาะสมปานกลาง ได้แก่ โครงการเสริมทักษะการสมัครงานเป็นโครงการที่ให้ประโยชน์แก่นักศึกษามาก นอกจากนี้เรื่องที่ผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมมาก คือการที่บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านแนะแนว การศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา พบว่า เหมาะสมปานกลาง ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมมีบทบาทและสำคัญในการส่งเสริมพัฒนานักศึกษาของนักศึกษา นอกจากนี้เรื่องที่ผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมมาก คือการที่มีการส่งเสริมให้กรรมการ นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเต็มที่ ด้านงานวินัยนักศึกษาและการปกครอง พบว่า โดยรวมเหมาะสมปานกลาง ได้แก่ ฝ่ายกิจการนักศึกษาดำเนินการทางวินัยกับนักศึกษาที่เล่นการพนันในมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด ฝ่ายกิจการนักศึกษาส่งเสริมนักศึกษาที่สร้างคุณความดีตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยโดยการประกาศเกียรติคุณให้ปรากฏทราบทั่วกัน มีการจัดอบรมนักศึกษาในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษาอยู่เป็นประจำ คู่มือนักศึกษามีเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยชัดเจนและสื่อความหมายตรงกัน มีการแจ้งผู้ปกครองนักศึกษาทราบทุกครั้ง ที่มีการลงโทษเรื่องการกระทำผิดระเบียบวินัย ด้านธุรการ พบว่า เหมาะสมปานกลาง ได้แก่ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการจัดพิมพ์เอกสารและจัดเก็บแฟ้มข้อมูล^{๕๗}

สรุปแนวคิดจากผลการวิจัยจะพบว่าผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงาน นักศึกษาโดยมีตัวแปรที่เด่นคือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานกีฬา ด้านงานธุรการ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน และด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา

^{๕๖} อาคม สมุทรโคจร, “ได้ศึกษาเรื่อง การบริการกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม และกรรมการนักศึกษา”, ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๕), หน้า ๘๔.

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนมหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากร
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวัดค่าตัวแปร
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสังกัดกองกิจการนักศึกษา บุคลากรในหน่วยกิจการนักศึกษาของคณะ อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษาและนักศึกษาที่ทำหน้าที่บริหารในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวนทั้งสิ้น ๒๑๕ คน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหาร กิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ใน ๖ ด้าน คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานกีฬา ด้านงานธุรการ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน และด้านงานบริการและสวัสดิการ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร

สำหรับนักศึกษา

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานกิจการนักศึกษา

๓.๓ การสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ สารสนเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
๓. สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
๔. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่

ปรึกษาแนะนำ

๕. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence)

๖. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)^๑ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงทั้งฉบับได้เท่ากับ ๐.๘๑๒

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวัดศรีสุदारาม บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ ผู้บุคลากรสังกัดกองกิจการนักศึกษา บุคลากรในหน่วยกิจการนักศึกษาของคณะ อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษาและนักศึกษาที่ทำหน้าที่บริหารในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๕๕ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้แบบสอบถามด้วยตนเอง

^๑ประยูร อาษานาม, *คู่มือวิจัยทางการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

๓.๕ การวัดค่าตัวแปร

ผู้วิจัยได้วัดค่าตัวแปรของการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐	แปลความว่า	มีความคิดในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๕	แปลความว่า	มีความคิดในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๕	แปลความว่า	มีความคิดในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๕	แปลความว่า	มีความคิดในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๕	แปลความว่า	มีความคิดในระดับน้อยที่สุด

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลของแบบสอบถามดังนี้

- ๑) ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบคำบรรยายได้ตาราง
- ๒) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการนักศึกษา เป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบคำบรรยายได้ตาราง

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- ๑) ค่าร้อยละ (Percentage) ๑ จากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการเปรียบเทียบ}}{\text{จำนวนเต็ม}} \times 100$$

- ๒) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum fx$	แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนน
	N	แทน จำนวนข้อมูลตัวอย่าง

๓) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$S = \frac{\sqrt{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	n	แทน	ข้อมูลทั้งหมด
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมทั้งหมดความถี่คูณคะแนน

๔) การคำนวณหาค่าความสอดคล้องดัชนีระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (ItemObjective Congruence Index = IOC) โดยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่า เหมาะสม (+ ๑) ไม่เหมาะสม (- ๑) และไม่แน่ใจ (๐) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้อง
	R	คือ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	คือ	ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ ๔

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้เรียงลำดับการนำเสนอ ดังนี้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น ๒ ฉบับ คือ ฉบับที่ ๑ สำหรับบุคลากร และฉบับที่ ๒ สำหรับนักศึกษา ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาจะได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๒ ส่วนด้วยกันคือ การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับบุคลากร และการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับนักศึกษา ดังต่อไปนี้

๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับบุคลากร

ผู้ศึกษาแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๒ ตอน ดังต่อไปนี้

๔.๑.๑ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

๔.๑.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับนักศึกษา

ผู้ศึกษาแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๒ ตอน ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

๔.๒.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๔.๓ ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง การบริหารงาน-กิจการ ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับบุคลากร

๔.๑.๑ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๓๘	๒๘.๖
หญิง	๕๕	๓๑.๔
รวม	๑๓๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ได้แก่ เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔ และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า ๓๐ ปี	๒๓	๒๐.๓
๓๐-๓๕ ปี	๓๖	๒๗.๑
๓๖-๔๐ ปี	๑๔	๑๐.๕
๔๑-๔๕ ปี	๕	๖.๘
๔๕ ปี ขึ้นไป	๔๓	๓๕.๓
รวม	๑๓๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุ ๔๕ ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓ รองลงมา อายุ ๓๐-๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๑ อายุ น้อยกว่า ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓ อายุ ๓๖-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ และอายุ ๔๑-๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖.๘

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	๒	๑.๕
รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	๒	๑.๕
ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา	๑	๐.๘
อาจารย์ที่ปรึกษา	๓	๒.๓
บุคลากร	๑๒๕	๙๔.๐
รวม	๑๓๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นบุคลากร คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๐ รองลงมา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ เป็นรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และเป็นรองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑.๕ และเป็นผู้บริหารกองกิจการนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๐.๘

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๖	๑๒.๐
ปริญญาตรี	๕๓	๓๙.๙
ปริญญาโท	๑๕	๑๑.๗
ปริญญาเอก	๑	๐.๘
รวม	๑๓๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๙ รองลงมา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗ มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐ และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ ๐.๘

๔.๑.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอ
พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอ
พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร
กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำแนก
เป็นรายด้าน

ตัวแปรที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. งานกิจกรรมนักศึกษา	๓.๘๐	๐.๖๔	มาก
๒. งานกีฬา	๓.๒๓	๐.๘๔	ปานกลาง
๓. งานธุรการ	๓.๕๖	๐.๖๑	มาก
๔. งานวินัยนักศึกษา	๓.๓๓	๐.๖๒	ปานกลาง
๕. งานแนะแนวและจัดหางาน	๓.๕๕	๐.๕๐	มาก
๖. งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา	๓.๖๕	๐.๖๕	มาก
รวม	๓.๕๔	๐.๔๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา โดยภาพรวม
มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๔$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจาก
มากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๘๐$) รองลงมา
ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๖๕$) ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ($\bar{X} = ๓.๕๕$)
ด้านงานธุรการ ($\bar{X} = ๓.๕๖$) ด้านงานวินัยนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๓๓$) และด้านงานกีฬา ($\bar{X} = ๓.๒๓$)

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

งานกิจกรรมนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ จัดทำแผนการปฏิบัติงานหรือปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรนักศึกษาทราบ	๓.๘๑	๐.๘๐	มาก
๒ ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยและชุมชน	๓.๕๐	๐.๗๘	มาก
๓ มีการประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิจการนักศึกษา/คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓.๘๑	๐.๘๔	มาก
๔ ดำเนินการจัดให้มีองค์กรนักศึกษาเพื่อการบริหารกิจกรรมนักศึกษา	๓.๗๗	๐.๕๔	มาก
๕ การปฏิบัติกิจกรรม ตามแผนงานโครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	๓.๗๘	๐.๖๐	มาก
๖. การประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จโครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา	๓.๗๔	๐.๘๖	มาก
รวม	๓.๘๐	๐.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยและชุมชน ($\bar{X} = ๓.๕๐$) รองลงมาคือจัดทำแผนการปฏิบัติงานหรือปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรนักศึกษาทราบและมีการประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิจการนักศึกษา /คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = ๓.๘๑$) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อ สิ้นโครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา ($\bar{X} = ๓.๗๔$)

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานกีฬา จำแนกเป็นรายชื่อ

งานกีฬา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ จัดหาอุปกรณ์กีฬาเพื่อการฝึกซ้อมกีฬาและการออกกำลังกาให้นักศึกษา	๓.๓๒	๐.๕๕	ปานกลาง
๒ ส่งเสริมการกีฬาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่	๓.๔๑	๐.๕๕	ปานกลาง
๓ จัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษาด้านกีฬา	๓.๔๔	๐.๕๖	ปานกลาง
๔ สร้างสนามกีฬาทุกประเภท และบำรุงรักษาสถานกีฬาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	๓.๐๓	๑.๑๐	ปานกลาง
๕ มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การออกกำลังกายสม่ำเสมอ	๓.๑๑	๐.๕๒	ปานกลาง
๖ มีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา	๓.๐๒	๐.๕๒	ปานกลาง
รวม	๓.๒๓	๐.๘๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานกีฬา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษาด้านกีฬา ($\bar{X} = ๓.๔๔$) รองลงมาคือส่งเสริมการกีฬาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่ ($\bar{X} = ๓.๔๑$) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา ($\bar{X} = ๓.๐๒$)

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานธุรการ จำแนกเป็นรายชื่อ

งานธุรการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ การประชาสัมพันธ์งานกิจการนักศึกษา ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมต่างๆ	๓.๗๔	๐.๗๑	มาก
๒ การจัดอาคารหรือที่ทำงานเป็นสัดส่วน เหมาะสม	๓.๕๘	๐.๗๕	มาก
๓ การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน	๓.๗๑	๐.๗๗	มาก
๔ การจัดบุคลากรรับผิดชอบดูแล อาคารสถานที่ของกิจการนักศึกษา	๓.๕๔	๐.๕๐	มาก
๕ จัดเตรียมวัสดุสำรองเพื่อการเบิกจ่ายได้ทันเวลา	๓.๓๐	๐.๘๓	ปานกลาง
๖. อำนวยความสะดวก การเบิกจ่ายเพื่อการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ	๓.๔๘	๐.๗๐	ปานกลาง
รวม	๓.๕๖	๐.๖๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานธุรการโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๒๕๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์งานกิจการนักศึกษา ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X} = ๓.๗๔$) รองลงมาคือ การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ($\bar{X} = ๓.๗๑$) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ จัดเตรียมวัสดุสำรองเพื่อการเบิกจ่ายได้ทันเวลา ($\bar{X} = ๓.๓๐$)

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

งานวินัยนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ การจัดรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษา และเผยแพร่ให้นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ	๓.๕๖	๐.๓๕	มาก
๒ การอบรมความรู้ด้านวินัย และปกครองนักศึกษา	๓.๒๑	๐.๘๑	ปานกลาง
๓ ควบคุมดูแลนักศึกษา ให้อยู่ในระเบียบวินัยของสถานศึกษา	๓.๓๓	๐.๘๖	ปานกลาง
๔ ส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณแก่นักศึกษาที่มีความประพฤติดี	๓.๔๔	๐.๕๕	ปานกลาง
๕ การลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำผิด	๓.๑๓	๐.๕๘	ปานกลาง
๖. ให้คำปรึกษา และการแนะนำนักศึกษา เพื่อการปฏิบัติถูกต้องตามข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยนักศึกษา	๓.๔๘	๐.๘๘	ปานกลาง
รวม	๓.๓๓	๐.๖๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานวินัยนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= ๓.๓๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษา และเผยแพร่ให้นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X}= ๓.๕๖$) รองลงมาคือ ให้คำปรึกษา และการแนะนำนักศึกษา เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้องตามข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยนักศึกษา ($\bar{X}= ๓.๔๘$) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำผิด ($\bar{X}= ๓.๑๓$)

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน จำแนกเป็นรายชื่อ

งานแนะแนวและจัดหางาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ การจัดบุคลากรให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่นักศึกษา มีความเหมาะสม	๓.๗๐	๐.๗๒	มาก
๒ การจัดหางานพิเศษให้กับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน	๓.๕๔	๐.๘๓	มาก
๓ การให้บริการคำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาทั้งด้านส่วนตัว การเรียน อาชีพ และสังคม	๓.๕๗	๐.๗๕	มาก
๔ การจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา	๓.๕๐	๐.๖๖	มาก
๕ การติดต่อประสานงานระหว่างฝ่ายแนะแนวกับนักศึกษา หน่วยกิจการนักศึกษาของคณะและผู้เกี่ยวข้อง	๓.๕๕	๐.๗๖	มาก
๖ การจัดสถานที่ให้คำปรึกษา แนะนำเป็นสัดส่วนเหมาะสม	๓.๖๕	๐.๖๗	มาก
รวม	๓.๕๕	๐.๕๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= ๓.๕๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดบุคลากรให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่นักศึกษา มีความเหมาะสม ($\bar{X}= ๓.๗๐$) รองลงมาคือ การจัดสถานที่ให้คำปรึกษา แนะนำเป็นสัดส่วนเหมาะสม ($\bar{X}= ๓.๖๕$) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา ($\bar{X}= ๓.๕๐$)

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร
กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงาน
บริการและสวัสดิการนักศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ การจัดบริการและสวัสดิการศึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่นักศึกษา	๓.๘๐	๐.๗๖	มาก
๒ การจัดห้องพยาบาลเป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะ	๓.๗๒	๑.๐๓	มาก
๓ การจัดการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	๓.๘๑	๐.๕๐	มาก
๔ การจัดบริการด้านการศึกษาวิชาการ และการยกเว้นเข้ารับราชการทหาร	๓.๘๑	๐.๘๐	มาก
๕ การจัดบริการหอพักมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	๓.๕๑	๐.๕๗	มาก
๖. การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษา	๓.๔๘	๐.๗๕	ปานกลาง
รวม	๓.๖๕	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด การจัดทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาและการจัดบริการด้านการศึกษาวิชาการ และการยกเว้นเข้ารับราชการทหาร ($\bar{X}$ = ๓.๘๑) รองลงมาคือ การจัดบริการและสวัสดิการศึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่นักศึกษา ($\bar{X}$ = ๓.๘๐) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษา ($\bar{X}$ = ๓.๔๘)

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับนักศึกษา

๔.๒.๑ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง หน้าที่ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะที่ศึกษา สมาชิกชมรม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๒๔	๒๗.๕
หญิง	๖๒	๗๒.๕
รวม	๘๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ได้แก่ เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ ๗๒.๕ และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า ๒๐ ปี	๖๑	๗๐.๕
๒๑-๒๕ ปี	๒๐	๒๓.๓
๒๕ ปีขึ้นไป	๕	๕.๘
รวม	๘๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุน้อยกว่า ๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕ รองลงมา อายุ ๒๑-๒๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓ และอายุ ๒๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕.๘

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
นายกสโมสรมักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย	๑	๑.๒
ประธานสภามักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย	๑	๑.๒
นายกสโมสรมักศึกษาระดับคณะ	๔	๔.๓
กรรมการสโมสรมักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย	๑	๑.๒
กรรมการสโมสรมักศึกษาระดับคณะ	๑๓	๑๕.๘
คณะกรรมการหอพัก	๖๐	๖๕.๘
ประธานชมรม	๒	๒.๓
รวม	๘๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหอพัก คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๘ รองลงมา เป็นกรรมการสโมสรมักศึกษาระดับคณะ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ เป็นนายกสโมสรมักศึกษาระดับคณะ คิดเป็นร้อยละ ๔.๓ เป็นประธานชมรม คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ เป็นนายกสโมสรมักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ประธานสภามักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและกรรมการสโมสรมักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ ๑.๒

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านชั้นปีที่กำลังศึกษา

ชั้นปีที่กำลังศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปี ๑	๒	๒.๓
ปี ๒	๔๖	๕๓.๕
ปี ๓	๒๕	๒๙.๑
ปี ๔ ขึ้นไป	๑๓	๑๕.๑
รวม	๘๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕ รองลงมา ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑ ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๔ ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑ และศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านคณะที่ศึกษา

คณะที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
คณะสาธารณสุขศาสตร์	๓	๓.๕
คณะเทคนิคการแพทย์	๔	๔.๗
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี	๕	๑๐.๕
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล	๑	๑.๒
คณะเภสัชศาสตร์	๓๒	๓๗.๒
คณะวิทยาศาสตร์	๑๘	๒๐.๕
คณะศิลปศาสตร์	๑๐	๑๑.๖
คณะวิศวกรรมศาสตร์	๔	๔.๗
คณะสัตวแพทยศาสตร์	๒	๒.๓
คณะพยาบาลศาสตร์	๒	๒.๓
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	๑	๑.๒
รวม	๘๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่คณะเภสัชศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒ รองลงมา ศึกษาอยู่คณะวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕ ศึกษาอยู่คณะศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ ศึกษาอยู่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ ศึกษาอยู่คณะเทคนิคการแพทย์และคณะวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๔.๗ ศึกษาอยู่คณะสาธารณสุขศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๓.๕ ศึกษาอยู่คณะสัตวแพทยศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ และศึกษาอยู่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลและคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสมาชิก
ชมรม

สมาชิกชมรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เข้าร่วมชมรม	๕๓	๖๑.๖
ชมรมชาวอีสาน	๑๖	๑๘.๖
ชมรมชาวนครราชสีมา	๔	๔.๗
ชมรมเพลงพื้นบ้าน	๑	๑.๒
ชมรมชนบท	๑	๑.๒
ชมรมอาสา	๑	๑.๒
ชมรมชาวเหนือ	๒	๒.๓
ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ	๒	๒.๓
ชมรมดนตรี	๑	๑.๒
ชมรมจิตศิลป์	๒	๒.๓
ชมรมพุทธศาสตร์	๑	๑.๒
ชมรมวาทศิลป์	๒	๒.๓
รวม	๘๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมชมรม คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๖ รองลงมาเข้าร่วมชมรมชาวอีสาน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖ เข้าร่วมชมรมชาวนครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ ๔.๗ เข้าร่วมชมรมชาวเหนือ ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ ชมรมจิตศิลป์ และชมรมวาทศิลป์ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ และเข้าร่วมชมรมเพลงพื้นบ้าน ชมรมชนบท ชมรมอาสา ชมรมดนตรี ชมรมพุทธศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒

๔.๒.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหา วิทยาลัยมหิดล อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำแนก เป็นรายด้าน

ตัวแปรที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. งานกิจกรรมนักศึกษา	๓.๗๕	๐.๖๒	มาก
๒. งานกีฬา	๓.๒๘	๐.๘๖	ปานกลาง
๓. งานธุรการ	๓.๕๔	๐.๘๑	มาก
๔. งานวินัยนักศึกษา	๓.๔๐	๐.๗๖	ปานกลาง
๕. งานแนะแนวและจัดหางาน	๓.๔๔	๐.๖๗	ปานกลาง
๖. งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา	๓.๕๖	๐.๖๗	มาก
รวม	๓.๕๒	๐.๖๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึ โดย ภาพรหม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๒$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๗๕$) รองลงมา ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๕๖$) ด้านงานธุรการ ($\bar{X} = ๓.๕๔$) ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ($\bar{X} = ๓.๔๔$) ด้านงานวินัยนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๔๐$) และด้านงานกีฬา ($\bar{X} = ๓.๒๘$)

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร
กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้าน
งานกิจกรรมนักศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

งานกิจกรรมนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ จัดทำแผนการปฏิบัติงานหรือปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรนักศึกษาทราบ	๓.๗๐	๐.๖๘	มาก
๒ ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยและ ชุมชน	๓.๘๒	๐.๘๒	มาก
๓ มีการประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิจ นักศึกษา/คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓.๖๕	๐.๕๑	มาก
๔ ดำเนินการจัดให้มีองค์กรนักศึกษาเพื่อการบริหารกิจกรรมนักศึกษา	๓.๘๐	๐.๘๓	มาก
๕ การปฏิบัติกิจกรรม ตามแผนงานโครงการได้รับความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์	๓.๘๗	๐.๖๕	มาก
๖. การประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จ โครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา	๓.๘๘	๐.๗๕	มาก
รวม	๓.๗๕	๐.๖๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงาน
กิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๕) เมื่อพิจารณาเป็น
รายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด
คือ การประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา
($\bar{X}$ = ๓.๘๘) รองลงมาคือการปฏิบัติกิจกรรม ตามแผนงานโครงการได้รับความสำเร็จตาม
วัตถุประสงค์ ($\bar{X}$ = ๓.๘๗) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีการ
ประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิจการนักศึ /คณะ/องค์กรนักศึกษาและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}$ = ๓.๖๕)

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร
กิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้าน
งานกีฬา จำแนกเป็นรายชื่อ

งานกีฬา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ จัดหาอุปกรณ์กีฬาเพื่อการฝึกซ้อมกีฬาและการออกกำลังกายให้นักศึกษา	๓.๒๖	๑.๐๒	ปานกลาง
๒ ส่งเสริมการกีฬาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่	๓.๔๔	๐.๕๐	ปานกลาง
๓ จัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษาด้านกีฬา	๓.๓๐	๐.๕๓	ปานกลาง
๔ สร้างสนามกีฬาทุกประเภท และบำรุงรักษาสถานกีฬาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	๓.๒๓	๑.๐๓	ปานกลาง
๕ มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การออกกำลังกายสม่ำเสมอ	๓.๓๔	๑.๐๔	ปานกลาง
๖ มีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา	๓.๑๑	๐.๕๖	ปานกลาง
รวม	๓.๒๘	๐.๘๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานกีฬา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๒๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ส่งเสริมการกีฬาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่ ($\bar{X}$ = ๓.๔๔) รองลงมาคือมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การออกกำลังกายสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = ๓.๓๔) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา ($\bar{X}$ = ๓.๑๑)

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานธุรการ จำแนกเป็นรายชื่อ

งานธุรการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ การประชาสัมพันธ์งานกิจการนักศึกษา ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมต่างๆ	๓.๖๑	๐.๘๕	มาก
๒ การจัดอาคารหรือที่ทำงานเป็นสัดส่วน เหมาะสม	๓.๖๖	๐.๕๐	มาก
๓ การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน	๓.๕๘	๐.๕๘	มาก
๔ การจัดบุคลากรรับผิดชอบดูแล อาคารสถานที่ของกิจการนักศึกษา	๓.๖๓	๐.๘๖	มาก
๕ จัดเตรียมพัสดุสำรองเพื่อการเบิกจ่ายได้ทันเวลา	๓.๓๓	๑.๐๐	ปานกลาง
๖. อำนวยความสะดวก การเบิกจ่ายเพื่อการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ	๓.๔๓	๐.๕๖	ปานกลาง
รวม	๓.๕๔	๐.๘๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานธุรการ โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๕๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดอาคารหรือที่ทำงานเป็นสัดส่วน เหมาะสม ($\bar{X}$ = ๓.๖๖) รองลงมาคือ การจัดบุคลากรรับผิดชอบดูแล อาคารสถานที่ของกิจการนักศึกษา ($\bar{X}$ = ๓.๖๓) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ จัดเตรียมพัสดุสำรองเพื่อการเบิกจ่ายได้ทันเวลา ($\bar{X}$ = ๓.๓๓)

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานวินัยนักศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

งานวินัยนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ การจัดรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษา และเผยแพร่ให้นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ	๓.๕๑	๐.๘๐	มาก
๒ การอบรมความรู้ด้านวินัย และปกครองนักศึกษา	๓.๒๕	๐.๕๔	ปานกลาง
๓ ความคุมดูแลนักศึกษา ให้อยู่ในระเบียบวินัยของสถานศึกษา	๓.๔๑	๐.๕๐	ปานกลาง
๔ ส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณแก่นักศึกษาที่มีความประพฤติดี	๓.๔๘	๐.๕๕	ปานกลาง
๕ การลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำความผิด	๓.๒๓	๐.๕๐	ปานกลาง
๖. ให้คำปรึกษา และการแนะนำนักศึกษา เพื่อการปฏิบัติถูกต้องตามข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยนักศึกษา	๓.๔๑	๐.๕๒	ปานกลาง
รวม	๓.๔๐	๐.๗๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานวินัยนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= ๓.๔๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษา และเผยแพร่ให้นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}= ๓.๕๑$) รองลงมาคือ ส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณแก่นักศึกษาที่มีความประพฤติดี ($\bar{X}= ๓.๔๘$) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำความผิด ($\bar{X}= ๓.๒๓$)

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน จำแนกเป็นรายชื่อ

งานแนะแนวและจัดหางาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ การจัดบุคลากรให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่นักศึกษา มีความเหมาะสม	๓.๔๓	๐.๘๕	ปานกลาง
๒ การจัดหางานพิเศษให้กับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน	๓.๔๑	๐.๘๓	ปานกลาง
๓ การให้บริการคำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาทั้งด้านส่วนตัว การเรียน อาชีพ และสังคม	๓.๓๓	๐.๘๓	ปานกลาง
๔ การจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา	๓.๔๓	๐.๗๔	ปานกลาง
๕ การติดต่อประสานงานระหว่างฝ่ายแนะแนวกับนักศึกษา หน่วยกิจการนักศึกษาของคณะและผู้เกี่ยวข้อง	๓.๔๐	๐.๗๘	ปานกลาง
๖. การจัดสถานที่ให้คำปรึกษา แนะนำเป็นสัดส่วนเหมาะสม	๓.๕๒	๐.๘๐	มาก
รวม	๓.๔๔	๐.๖๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๔๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดสถานที่ให้คำปรึกษา แนะนำเป็นสัดส่วนเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๓.๕๒) รองลงมาคือ การจัดบุคลากรให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่นักศึกษา มีความเหมาะสมและการจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา ($\bar{X}$ = ๓.๔๓) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การให้บริการคำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาทั้งด้านส่วนตัว การเรียน อาชีพ และสังคม ($\bar{X}$ = ๓.๓๓)

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑ การจัดบริการและสวัสดิการนักศึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่นักศึกษา	๓.๖๒	๐.๕๔	มาก
๒ การจัดห้องพยาบาลเป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะ	๓.๗๓	๑.๐๑	มาก
๓ การจัดหาทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	๓.๓๗	๐.๕๗	ปานกลาง
๔ การจัดบริการด้านการศึกษาวิชาการ และการยกเว้นเข้ารับราชการทหาร	๓.๖๓	๐.๕๑	มาก
๕ การจัดบริการหอพักมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	๓.๔๗	๐.๗๕	ปานกลาง
๖ การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษา	๓.๕๔	๐.๗๖	มาก
รวม	๓.๕๖	๐.๖๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= ๓.๕๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด ี การจัดห้องพยาบาลเป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะ ($\bar{X}= ๓.๗๓$) รองลงมาคือ การจัดบริการด้านการศึกษาวิชาการ และการยกเว้นเข้ารับราชการทหาร ($\bar{X}= ๓.๖๓$) และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การจัดหาทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ($\bar{X}= ๓.๓๗$)

**๔.๓ ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง การบริหารงานกิจการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม**

**ตารางที่ ๔.๒๕ ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง การบริหารงานกิจการ
ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม**

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑. ด้านกิจกรรมนักศึกษา ๑) ปัญหาด้านการบริหารกิจการศึกษาด้านแผนขาดการวางแผน ๒) ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ๓) ด้านกิจกรรมมีมากเกินไป ขาดการคัดกรองจากอาจารย์ผู้ใหญ่	๑) ควรจัดทำแผนปฏิทินกิจกรรมอย่างละเอียดรายปี ๒) ควรเพิ่มงบประมาณในส่วนนี้ เพื่อให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรม ๓) ควรมีอาจารย์คัดกรองกิจกรรมก่อนเสมอและมีผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรง
๒. ด้านงานกีฬา ๑) งบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬาไม่เพียงพอ ๒) อุปกรณ์ไม่พอเพียง ๓) ไม่มีสถานที่ในการสร้างสนามที่ดีและมีคุณภาพไม่พอเพียง	๑) ควรจัดสรรงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์ให้เพียงพอเหมาะสม ๒) ควรเพิ่มงบส่วนนี้ให้พอเพียงและควรพิจารณาให้เหมาะสมในกิจกรรมแต่ละอย่าง ๓) ควรจัดงบในการสร้างเพื่อสุขภาพที่ดีให้นักศึกษาให้เหมาะสม
๓. ด้านงานธุรการ ๑) ด้านเอกสารไม่ทั่วถึง ๒) ติดต่อเจ้าหน้าที่ลำบาก	๑) ให้ความสำคัญในการจัดเอกสารให้พอเพียงทั่วถึงแก่นักศึกษารับทราบ ๒) วิทยาเขตต่างๆควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทุกทิศสะดวกแก่การติดต่อตลอด

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๔ ด้านงานวินัยนักศึกษา ๑) นักศึกษาบางคนไม่ให้ความร่วมมือ ๒) นักศึกษาไม่ให้ความเคารพอาจารย์ ขาดวัฒนธรรมการไหว้เท่าที่ควร	๑) ตั้งกฎและบทลงโทษแก่ ผู้กระทำความผิดที่เข้มงวด นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด ๒) ควรส่งเสริมการปลูกฝังวัฒนธรรมการไหว้แบบไทย
๕ ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ๑) การประชาสัมพันธ์ยังน้อย ๒) ขาดการแนะแนวที่จริงจัง	๑) ประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม ๒) ตระหนักและทำแผนงานอย่างเป็นรูปธรรมให้มากกว่าเดิม หาผู้รับผิดชอบ
๖. ปัญหาด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ๑) ทุนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอการจัดทุนการศึกษา ๒) ห้องพยาบาลขาดคนรับผิดชอบ อุปกรณ์ชำรุด ไม่พร้อมใช้งาน	๑) ควรจัดตั้งกองทุนพัฒนานักศึกษา โดยบริหารจัดการรายได้จากหน่วยงานภายนอกและจัดระบบการจัดการทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์และการจัดการรายได้เข้าสนับสนุนกองทุน ๒) ปรับปรุงให้มีพยาบาลมาดูแล ดูแลและบำรุงห้องและอุปกรณ์ต่างๆในห้องพยาบาลให้เหมาะสม ใ้การใช้งานเสมอ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ๑) เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๒) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างมี ๒ กลุ่ม ได้แก่ บุคลากรจำนวน ๑๓๓ คน นักศึกษาจำนวน ๘๖ คน ในมหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เครื่องที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมโดย.

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น ๓ ส่วน ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ ผลการศึกษาข้อมูลสำหรับบุคลากร

๑. ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา พบว่า เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔ และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖ อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ๔๕ ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓ อายุ ๓๐-๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๑ อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓ อายุ ๓๖-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ และอายุ ๔๑-๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖.๘ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคลากร คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ เป็นรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและเป็นรองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑.๕ และเป็นผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๐.๘ วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๕ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็น

ร้อยละ ๑๔.๓ มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐ และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ ๐.๘

๒. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรม นักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหา งาน ด้านงานธุรการ และด้านงานกีฬา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๒.๑. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการนักศึก ด้านงานกิจกรรม นักศึกษาโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยและชุมชน จัดทำแผนการปฏิบัติงานหรือปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรนักศึกษาทราบและมีการประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิจการนักศึกษา/คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ การประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้น โครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา

๒.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการนักศึก ด้านงานกีฬาโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด จัดกิจกรรม ส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษาด้านกีฬา ส่งเสริมการกีฬาทั้งภายใน และภายนอกสภา และมีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา

๒.๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการนักศึกษา ด้านงานงานธุรการโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์งานกิจการนักศึกษา ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมต่างๆ การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน และ จัดเตรียมพัสดุสำรองเพื่อการเบิกจ่ายได้ทันเวลากีฬา

๒.๔ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการนักศึก ด้านงานวินัยนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษา และเผยแพร่ให้นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ ให้คำปรึกษา และการแนะนำนักศึกษา

เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้องตามข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยนักศึกษา และการลงโทษหรือเสนอการลงโทษ นักศึกษาผู้กระทำผิด

๒.๕ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา' ด้านงานแนะแนวและ จัดหางาน โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดบุคลากรให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่นักศึกษา มีความเหมาะสม การจัดสถานที่ให้คำปรึกษา แนะแนวเป็นสัดส่วนเหมาะสม และการ จัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา

๒.๖ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา' ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอ กับการต้องการของนักศึกษาและการจัดบริการด้านการศึกษาวิชาทหาร และการยกเว้นเข้ารับราชการทหาร การจัดบริการและสวัสดิการนักศึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่นักศึกษา การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษา

๕.๑.๒ ผลการศึกษาข้อมูลสำหรับนักศึกษา

๑. ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา พบว่า เพศ พบว่า เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ ๗๒.๑ และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙ อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๘ อายุ ๒๑-๒๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓ และอายุ ๒๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕.๘ ตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหอพัก คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๘ เป็นกรรมการสโมสร นักศึกษาระดับคณะ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ เป็นนายกสโมสรนักศึกษาระดับคณะ คิดเป็นร้อยละ ๔.๗ เป็นประธานชมรม คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ เป็นนายกสโมสรนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ประธานสภานักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและกรรมการสโมสรนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ ๑.๒ ชั้นปีที่ศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕ รองลงมา ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑ ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๔ ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑ และศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ คณะที่ศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ศึกษาอยู่คณะ เกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒ ศึกษาอยู่คณะวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘ ศึกษาอยู่คณะ ศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ ศึกษาอยู่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ ศึกษาอยู่คณะเทคนิคการแพทย์และคณะวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๔.๗ ศึกษาอยู่คณะ สาธารณสุขศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๓.๕ ศึกษาอยู่คณะสัตวแพทยศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์

คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ และศึกษาอยู่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลและคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒ สมาชิกชมรม ผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่เข้าร่วมชมรม คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๖ เข้าร่วมชมรมชาวอีสาน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖ เข้าร่วมชมรมชาวไทย คิดเป็นร้อยละ ๔.๓ เข้าร่วมชมรมชาวเหนือ ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ ชมรมคีตศิลป์ และชมรมวาทศิลป์ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ และเข้าร่วมชมรมเพลงพื้นบ้าน ชมรมชนบท ชมรมอาสา ชมรมดนตรี ชมรมพุทธศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒

๒. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ:

มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ด้านงานธุรการ ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ด้านงานวินัยนักศึกษา และด้านงานกีฬา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๒.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา การปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงานโครงการ ได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และ มีการประสานงานกิจกรรมนักศึกษา ร่วมกันทั้งระดับกองกิจการนักศึกษา/คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานกีฬา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ส่งเสริมการกีฬาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่ มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การออกกำลังกายสม่ำเสมอ และมีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา

๒.๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานธุรการ โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดอาคารหรือที่ทำงานเป็นสัดส่วน เหมาะสม การจัดบุคลากรรับผิดชอบดูแล อาคารสถานที่ของกิจการนักศึกษา และ จัดเตรียมพัสดุสำรองเพื่อเบิกจ่ายได้ทันเวลา

๒.๔ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานวินัยนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบ

แบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับงาน วิทยนศึกษา และเผยแพร่ให้นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ ส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณ นักศึกษาที่มีความประพฤติดี และการลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำความผิด

๒.๕ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและ จัดหางาน โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดสถานที่ให้คำปรึกษา แนะแนวเป็น สัดส่วนเหมาะสม การจัดบุคลากรให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่นักศึกษา มีความเหมาะสมและ การจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา และ การให้บริการ คำปรึกษา แนะแนวแก่นักศึกษาทั้งด้านส่วนตัว การเรียน อาชีพ และสังคม

๒.๖ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดห้องพยาบาลเป็นสัดส่วน ถูก สุขลักษณะ การจัดบริการด้านการศึกษาวิชาการ และการยกเว้นเข้ารับราชการทหาร และ การจัดทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา

๕.๑.๓ ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง การบริหารงานกิจการ ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

๑. ปัญหาด้านการบริหารกิจการนักศึกษา ขาดการประสานงานกิจกรรมนักศึกษา ร่วมกันทั้งระดับกองกิจการนักศึกษา /คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงาน ควรพิจารณาแผนงานการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการจัดประชุม ร่วมกันทุกเดือน เรื่องการประสานงานระหว่างวิทยาเขต ศูนย์ร่วมส่วนกลาง ควรปฏิบัติงานระบ ๑ เดียวกันและควรมีการวางแผนทำปฏิทินกิจกรรมไว้เพื่อการวางแผนอย่างเป็นระบบ ๑ เข้าหน้าที่ประจำอยู่ทุกวิทยาเขตเพื่อสะดวกต่อการติดต่อประสานงานในด้านต่างๆระหว่างกอง กิจการนักศึกษา/คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างราบรื่น

๒. ปัญหาด้านงานกีฬา มีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา มี งบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬาไม่เพียงพอ หน่วยงานควรพิจารณาปรับเปลี่ยน แผนงานเรื่องงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับงานงบประมาณที่ได้รับได้ให้เพียงพอเหมาะสม

๓. ปัญหาด้านงานธุรการ เอกสารไม่ทั่วถึง ข้อเสนอแนะ ให้มีความสำคัญในการจัด เอกสารให้พอเพียงทั่วถึงแก่นักศึกษารับทราบ ติดต่อเจ้าหน้าที่ล่าช้า ข้อเสนอแนะวิทยาเขตต่าง ๑ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทุกที่ สะดวกแก่การติดต่อตลอด

๔. ปัญหาด้านงานวินัยนักศึกษา ยังขาดการลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษา ผู้กระทำความผิดที่เข้มงวด ควรมีการดำเนินงานเพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ มหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด ควรมีการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้ นักศึกษาฝ่าฝืนกฎระเบียบวินัยและ ดำเนินการหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ติดตามผล และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๕. ปัญหาด้านงานแนะแนวและจัดหางาน การให้บริการคำปรึกษาแนะแนวแก่นักศึกษาทั้งด้านส่วนตัว การเรียน อาชีพ และสังคม ควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ ปรึกษาปัญหาในด้านส่วนตัวหรือด้านการเรียนอย่างใกล้ชิดควรมีให้บริการสายด่วนไว้ให้ติดต่อ หากนักศึกษาพบปัญหาเร่งด่วน

๖. ปัญหาด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา การจัดทุนการศึกษา มีจำนวน เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาจึงควรจัดตั้งกองทุนพัฒนานักศึกษา โดยการจัดหารายได้จาก หน่วยงานภายนอกและจัดระบบการจัดการทรัพย์สินประโยชน์และการจัดหารายได้เข้าสนับสนุน กองทุน

๕.๒ อภิปรายผล

การศึกษาความคิดเห็นการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธ มณฑล จังหวัดนครปฐม ทั้ง ๗ ด้าน คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานกีฬา ด้านงานธุรการ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา และด้านจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคม ซึ่งจะนำมาอภิปรายผลออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนของบุคลากร กับส่วนของนักศึกษา ได้ดังนี้

๑. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา

๑.๑ สำหรับบุคลากร พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้าน งานกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยและชุมชน จัดทำแผนการปฏิบัติงานหรือปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรนักศึกษาทราบและมีการประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมกัน ทั้งระดับกองกิจการนักศึกษา/คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ การประเมินผล การดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้น โครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้อง

วินัย นุชพิทักษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา บุคลากรในสถาบันราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ ๑.๑ การประสานสัมพันธ์ระหว่างงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษาในการพัฒนานักศึกษา ๑.๒ การวางแผนร่วมกันระหว่างงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษาในการจัดชั่วโมงเรียนแล กำหนดปฏิทินกิจกรรมนักศึกษา และ ๑.๓ การจัดทำแผนการเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อต่อการพัฒนาคุณภาพงานกิจการนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

๑.๒ สำหรับนักศึกษา พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้าน งานกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การ ประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา การปฏิบัติ กิจกรรม ตามแผนงานโครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และ มีการประสานงานกิจกรรม นักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิจการนักศึกษา/คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๕๕๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ เอลิมพล อินทรเกษม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทาง พัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค สถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๔ และ ๕ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัย พบว่า ด้าน กิจกรรมนักเรียนนักศึกษา เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๔ และ ๕ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงสี่รายการที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ จัดให้มีองค์กรต่างๆ อาทิ อกท. อกท. อสท. อชท. ขึ้นในสถานศึกษา จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ในวันสำคัญทางศาสนาและ วันสำคัญของชาติ จัดทำทะเบียนนักศึกษาวิชาทหาร ลูกเสือและเนตรนารี จัดให้มีบริการการ ยกเว้นการเข้ารับราชการทหารของนักเรียนนักศึกษาอย่างเป็นระบบ

๒. ด้านงานกีฬา

๒.๑ สำหรับบุคลากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงาน กีฬาโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมี ความคิดเห็นในระดับปานกลาง ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ จัดกิจกรรม ส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษาด้านกีฬา ส่งเสริมการกีฬาทั้งภายใน และภายนอกสถาน และ มี งบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา ซึ่งสอดคล้องกับ นวพร สาทประสิทธิ์ ได้ทำการ

วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และนักศึกษา ด้านงานส่งเสริมกีฬาแล้วนั้นพบว่าการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงล ๓ ข้อ ได้แก่ การส่งเสริมกีฬาทั้งภายนอกและภายใน ก จัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ และการติดตามและประเมินผล

๒.๒ สำหรับนักศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานกีฬาโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ส่งเสริมการกีฬาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่ มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การออกกำลังกายสม่ำเสมอ และมีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา ซึ่งสอดคล้องกับ ขวัญชัย พะยอม ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการกิจกรรมกีฬา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียง ๓ ข้ออยู่ในระดับมากและ ๒ ข้ออยู่ในระดับต่ำสุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดแข่งขันกีฬาระหว่างคณะทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดแข่งขันกีฬาระหว่างคณะจัดขึ้นทุกปี โดยนักศึกษาทุกชั้นปีของแต่ละคณะได้ร่วมกันวางแผนดำเนินการจัดการแข่งขัน แบ่งงานรับผิดชอบ และเป็นรูปธรรมมากที่สุด

๓. ด้านงานงานธุรการ

๓.๑ สำหรับบุคลากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานธุรการโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์งานกิจการนักศึกษา ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมต่างๆ การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน และจัดเตรียมพัสดุสำรองเพื่อการเบิกจ่ายได้ทันเวลากีฬา จะเห็นได้ว่าบุคลากรมีความคิดเห็นว่า การประชาสัมพันธ์งานกิจการนักศึกษา ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมต่างๆ การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คณะอนุกรรมการประสานงานกิจการนิสิตนักศึกษา ฝ่ายบริการการศึกษาและสวัสดิการ และสำนักกีฬาและกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพเล็งเห็นความสำคัญในการบริหารงาน และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบจึงจัดให้มีงานธุรการในทุกแผนกโดยมีขอบข่ายงานประกอบด้วย งานธุรการและสารบรรณงานเก็บเอกสาร งานจัดพิมพ์เอกสารการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าขอบข่ายของงานนั้นสามารถครอบคลุมงานได้ทั้งหมดตามหลักวิชา

๓.๒ สำหรับนักศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานธุรการ โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดอาคารหรือที่ทำงานเป็นสัดส่วน เหมาะสม จะเห็นได้ว่า การจัดอาคารหรือที่ทำงานเป็นสัดส่วนเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการจัดอาคารหรือที่ทำงานเพื่อความสะดวกในการทำงานและการประสานงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรัตน์ ชันธแก้ว ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยงานกิจการนักศึกษามีการปฏิบัติงานมากกว่างานด้านอื่นๆ ปัญหาในการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการดำเนินงานที่มีปัญหา ๓ อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และปัญหาด้านบุคลากร

๔.ด้านงานวินัยนักศึกษา

๔.๑ สำหรับบุคลากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานวินัยนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษา และเผยแพร่ให้นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ ให้คำปรึกษา และการแนะนำนักศึกษา เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้องตามข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยนักศึกษา และ การลงโทษ หรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำความผิด ซึ่งสอดคล้องกับ ทองใบ รุ่งเรือง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรและวินัยนักศึกษา โดยภาพรวม อาจารย์มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ วิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษา ด้านกีฬาและนันทนาการ วิทยาลัยจำเป็นต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองให้นักศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของด้านนี้คือ นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

๔.๒ สำหรับนักศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานวินัยนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษา และเผยแพร่ให้นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ ส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณแก่นักศึกษาที่มีความประพฤติดี และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ

การลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำผิด ซึ่งไม่สอดคล้องกับ มงคล เจตินัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครูอาจารย์ของวิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นต่อความต้องการด้านการปกครองทั้งโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก อันดับแรกคือการเข้มงวดในการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการแต่งการของนักศึกษา

๕. ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน

๕.๑ สำหรับบุคลากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดบุคลากรให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่นักศึกษา มีความเหมาะสม การจัดสถานที่ให้คำปรึกษา แนะนำเป็นสัดส่วนเหมาะสม และ การจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ทองใบ รุ่งเรือง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ด้านแนะแนวอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อาจารย์มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มีการจัดปฐมนิเทศด้านอาชีพให้นักศึกษาเป็นประจำ รองลงมา คือ ข้อมูลด้านอาชีพในตลาดแรงงาน วิทยาลัยจัดเป็นนิทรรศการให้นักศึกษารับรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของด้านนี้ คือ การแสดงผลงานด้านวิชาการสู่อาชีพของวิทยาลัยมีจัดเป็นประจำ

๕.๒ สำหรับนักศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดสถานที่ให้คำปรึกษา แนะนำเป็นสัดส่วนเหมาะสม การจัดบุคลากรให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่นักศึกษา มีความเหมาะสมและการจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา และ การให้บริการคำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาทั้งด้านส่วนตัว การเรียน อาชีพ และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิมพล อินทรเกษม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค สถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๔ และ ๕ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัย พบว่า ด้านงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มีรายการเดียวที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดหาแหล่งทุนและจัดสรรทุนการศึกษาให้นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

๖. ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา

๖.๑ สำหรับบุคลากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการนักศึก ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดการทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาและการจัดบริการด้านการศึกษาวิชาทหาร และการยกเว้นเข้ารับราชการทหาร การจัดบริการและสวัสดิการนักศึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่นักศึกษา และการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ **วิทยา สุขตลอดกาล** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านงานสวัสดิการและหอพัก โดยภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านงานสวัสดิการและหอพักอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ วิทยาลัยจัดบริการประกันอุบัติเหตุให้กับนักศึกษา วิทยาลัยจัดบริการด้านอุปกรณ์ การปฐมพยาบาลและยาสามัญที่จำเป็น และวิทยาลัยควบคุมเรื่องความสะอาดคุณภาพและปริมาณของอาหาร

๖.๒ สำหรับนักศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการนักศึก ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด การจัดห้องพยาบาลเป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะ รองลงมาคือ การจัดบริการด้านการศึกษาวิชาทหาร และการยกเว้นเข้ารับราชการทหาร และข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การจัดการทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ **นพพร สาทประสิทธิ์** ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักศึกษาที่มีต่อ สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ด้านงานสวัสดิการและบริการนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่มา ๓ ข้อแรกได้แก่ การจัดบริการกองทุนเงินกู้ยืม การประกันสุขภาพและคุ้มครองสวัสดิการนักศึกษาและการจัดหอพักนักศึกษา

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ควรมีการประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา และควรมีการประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิจ นักศึกษา/คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. ควรมีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬาอย่างเพียงพอ

๓. ควรจัดเตรียมวัสดุสำรองเพื่อการเบิกจ่ายได้ทันเวลา

๔. ควรมีการลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำผิด

๕. ควรมีการจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา และควรมีการให้บริการคำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาทั้งด้านส่วนตัว การเรียน อาชีพ และสังคม

๖. ควรมีการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษา และควรมีการจัดทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยต่อไป

๑. ควรมีการศึกษากิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยภาครัฐ สังกัดทบวงส่วนภูมิภาค เพื่อนำผลการเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษาและปัญหา ในด้านต่างๆ

๒. ควรมีการศึกษากิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคเอกชน ในกรุงเทพมหานคร สังกัดทบวงส่วนภูมิภาค เพื่อนำผลการเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักศึกษาและปัญหา ด้านต่างๆ

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

(๑) หนังสือ :

จรินทร์ ธานีรัตน์. นันทนาการชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๐๗.

จันทร์ธานี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บั๊กพอชท์, ๒๕๔๕.

จิตติมา ลันธิจิโรสกุล. ความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลภาคเหนือ สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๔.

จินตนา ยูนิพันธ์. องค์กรในการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๕.

จิรวรรณ จีรังกร. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, ๒๕๕๑.

เด่น ชะเนติยัง. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๓๓.

ดิน ปรัชญพฤทธิ. ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ทบวงมหาวิทยาลัย. มาตรฐานกิจการนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กองการการศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

ทองหล่อ เดชไทย. หน่วยที่ ๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสาขา . นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๕.

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓.

เนตร์พัฒนา ยาวีราช. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส, ๒๕๔๖.

บุญทัน ดอกไธสง. การจัดองค์การ. กรุงเทพมหานคร : รังพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

บุรชัย ศิริมหาสาร. ผู้นำพันธุ์แท้. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงดาว, ๒๕๔๕.

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษา. สุขาภิบาลในฐานะปกครองตนเอง. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์, ๒๕๓๕.

ประพันธ์ สุริหาร. ศัพท์เทคนิคทางการบริหาร. ขอนแก่น : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๗.

ประยูร อาษานาม. คู่มือวิจัยทางการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑.

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๕.

พรรณี ตันสกุล. กิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญ, ๒๕๓๘.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๘, Ph.D.). พุทธวิธีบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์มหาจุฬา ลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

พระมหาอุทัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี). คนสำราญงานสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้น
ติ้งเอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๐.

พะยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : พรานนกการพิมพ์, ๒๕๔๒.

ไพบูลย์ ช่างเรียน. วัฒนธรรมการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๒.

มนตรี จุลสมัย. “วิทยาศาสตร์การศึกษากับปัญญาใหม่” ใน รายงานการประชุมวิชาการสู่ศึกษา พล
ศึกษา และสันติภาพแห่งชาติ. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล,
๒๕๓๓.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์,
๒๕๒๕.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร :
นานมีบุ๊คส์พับลิชเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

วิชัย ตันศิริ. อุดมการณ์ทางการศึกษา : ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

วิโรจน์ สารัตนะ. การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทิพย
วิสุทธิ์, ๒๕๔๕.

สมชัย ศรีสิทธิยากร. ทฤษฎีองค์การ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : คณะรัฐศาสตร์, ๒๕๔๐.

สมพงศ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๒.

สมยศ นาวิการ. การบริหารตามสถานการณ์. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, ๒๕๔๕.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, ๒๕๔๔.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๔๓.

สำเนาวั ขจรศิลป์. **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา ๑ : พื้นฐานและบริการนักศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, ๒๕๓๕.

สำเนาวั ขจรศิลป์. **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา ๒ : การพัฒนานักศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, ๒๕๓๘.

สำเนาวั ขจรศิลป์. **หลักการบริหารกิจการนักศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๕.

สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยภยกุล. **หลักการบริหารเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ก.พ., ๒๕๓๖.

สุนทร โคตรบรรเทา. **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ปัญญาชน, ๒๕๕๑.

สุปรีชา กมลასน์, พลอากาศโท, หม่อมหลวง. **กลยุทธ์การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๕.

อนันต์ เกตุวงศ์. **การบริหารการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒.

(๒) บทความ

เจริญ กระบวนรัตน์. “กึ่งภาพกับการส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ”. **วารสารสุขศึกษา พลศึกษา นันทนาการ**. (มกราคม ๒๕๒๘) : ๑๒๘ – ๑๓๑.

ณัฐ อินทรปาน. “บทบาทของสถาบันการศึกษา การกีฬาและหน่วยงานต่างๆ ในการส่งเสริมการกีฬา และการออกกำลังกาย”. **รายงานการประชุมสัมมนาระดับชาติ**. (พฤศจิกายน ๒๕๒๖) : ๒๐๕ – ๒๑๑.

ฟอง เกิดแก้ว. “การจัดกีฬาเพื่อนันทนาการสำหรับนิสิตนักศึกษาและนักเรียนส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษา”. **วารสารสุขศึกษา พลศึกษา นันทนาการ**. (มกราคม – ธันวาคม ๒๕๒๓) : ๓๖.

ภิญญา ศักดิ์เพชร . “วินัยนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย”. **วารสารสภาอาจารย์ มศว**. (มิถุนายน ๒๕๓๒) : ๓๕.

(๓) วิทยานิพนธ์ :

กชกร อัดตวิริยะนุภาพ. “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิตินักศึกษากับการพัฒนาตนเอง กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

จำรัส ค้างสุวรรณ. “การศึกษาคุณลักษณะของนักแนะแนวตามความคาดหวังของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๐.

จิรวัดน์ วีรังกร. “การวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการบริหารบุคลากรนิตินักศึกษาในมหาวิทยาลัย”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

ดาร์รัตน์ ธรรมานุชิต. “ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดลำปาง”. ศึกษาสาตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๑.

ทองใบ รุ่งเรือง. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาคูศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๔๘.

นายชุมพล ชำนาญสาร. “ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในสภามหาวิทยาลัยอีสานเหนือ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๘.

นิติกร โรจนวิภาค. “ปัญหาการบริหารพลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกลุ่มภาคกลาง”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.

นิเวศน์ ประสารศรี. “ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการบริหารงาน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ, ๒๕๔๑.

ประสิทธิ์ อรุณรัตน์นนท์. “กิจกรรมนักศึกษาในสหวิทยาลัยพุทธชินราช ตามความคิดเห็นของ
อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและคณะกรรมการนักศึกษา”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๓๕.

ปานศิริ จันทโกศล. “ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา ในวิทยาลัยเอกชน”.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๒๔.

ไพรัตน์ ชันส์แก้ว. “การศึกษาการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๐.

มาลี ศิริ. “ปัญหาและความต้องการในการจัดโปรแกรมพลศึกษา สุขศึกษา และสันทนาการของ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**.
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖.

รำไพ เมฆาวิบูลย์. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัย
ของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุ
ศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาการบริหารการศึกษา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

วินัย นุชพิทักษ์. “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาของบุคลากรในสถ
ราชภัฏกลุ่มภาคตะวันตก”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาการ
บริหารการศึกษา : สถาบันราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๕.

ศักดิ์ เอกเพชร. “ภารกิจของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์
และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**.
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

สมบัติ คำม่วง. “รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล”. **วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,
๒๕๒๗.

สมหญิง สารโกศล. “ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานหอพักนักศึกษาม
มหาวิทยาลัยขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย
: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๕.

อาคม สมุทรโคจร. “ได้ศึกษาเรื่อง การบริการกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และกรรมการนักศึกษา ”. **ปริญาการศึกษา** **มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๕.

๔) บทความออนไลน์ :

_____. **ทฤษฎีหน้าที่ผู้บริหาร POSDCORB**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://applerakchon.blogspot.com/2012/10/1-luther-gulick.html>. [๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕].

อภินันท์ จันตะนิ. **ทฤษฎีบริหาร**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://aphinant.aru.ac.th>. [๑ ธันวาคม ๒๕๕๕].

๒. ภาษาอังกฤษ :

Good, Carter V. **Dictionary of Education**. New York : Hill Book Co., 1973.

Harold Koontz & Heinz Weihrich. **Ninth Edition Management**. New York : McGraw Hillbook, 1991.

Holt. **D.H. Management principles and practices**. New Jersey : Neglewood Cliff : Prentice – Hall, 1993.

Tripp, Phillip A. **Organization for student Personnel Administration**. In Asa S. Knowles (ed.). **Handbook of College and University Administration** : Academic. New York : McGraw-Hill, 1970.

Wagner, J.A., & Hollembeek. **J.R. Management of organization behavior**. New Jersey : Prentice – Hall, 1995.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

๑.แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ การบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ใน ๗ ด้าน คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา งานกีฬา งานธุรการ งานวินัยนักศึกษา งานแนะแนวและจัดหางาน งานบริการและสวัสดิการ

๒. คำถามที่ได้จากการสอบถามนี้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยเพื่อการ กษา คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่ประการใด ' การนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบคำถามทุกข้อ ให้ตรงกับความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

๓. ตอบแบบสอบถามทุกข้อในแต่ละข้อ ท่านเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

๔. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร

สำหรับนักศึกษา

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานกิจการนักศึกษา

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางปัทมา ปานบุญห้อม

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
(สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร)

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐
หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. เพศ

☐ ๑. ชาย☐ ๒. หญิง

๒. อายุ

☐ ๑. น้อยกว่า ๓๐ ปี☐ ๒. ๓๐-๓๕ ปี☐ ๓. ๓๖-๔๐ ปี☐ ๔. ๔๑-๔๕ ปี☐ ๕. ๔๕ ปี ขึ้นไป

๓. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

☐ ๑. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา☐ ๒. รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา☐ ๓. ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา☐ ๔. อาจารย์ที่ปรึกษา☐ ๕. บุคลากรด้านกิจการนักศึกษา

๔. วุฒิการศึกษา

☐ ๑. ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ๒. ปริญญาตรี☐ ๓. ปริญญาโท☐ ๔. ปริญญาเอก

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
(สำหรับนักศึกษา)

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐
หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. เพศ

☐ ๑ ชาย

☐ ๒. หญิง

๒. อายุ

☐ ๑. น้อยกว่า ๒๐ ปี ☐ ๒. ๒๑-๒๕ ปี

☐ ๓. ๒๕ ปีขึ้นไป

๓. ตำแหน่งหน้าที่

☐ ๑. นักสโมสรมัธยมศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

☐ ๒. ประธานสภามัธยมศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

☐ ๓. นักสโมสรมัธยมศึกษาระดับคณะ

☐ ๔. กรรมการสโมสรมัธยมศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

☐ ๕. กรรมการสโมสรมัธยมศึกษาระดับคณะ

☐ ๖. คณะกรรมการหอพัก

☐ ๗. ประธานชมรม

๔. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

☐ ๑. ปี ๑

☐ ๒. ปี ๒

☐ ๓. ปี ๓

☐ ๔. ปี ๔ ขึ้นไป

๕. นักศึกษา คณะ.....

๖. การเป็นสมาชิกชมรม.....

ตอนที่ ๒

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา

คำชี้แจง : ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา โปรดพิจารณาว่าสภาพการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษา ในปัจจุบันอยู่ในระดับใดและโปรดกาเครื่องหมาย✓ในช่องระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสถานการณ์การปฏิบัติงานจริง

ข้อที่	การดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา						
๑	จัดทำแผนการปฏิบัติงานหรือปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรนักศึกษาทราบ					
๒	ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยและชุมชน					
๓	มีการประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิ นักศึกษา คณะ องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
๔	ดำเนินการจัดให้มีองค์กรนักศึกษาเพื่อการบริหารกิจกรรมนักศึกษา					
๕	การปฏิบัติกิจกรรม ตามแผนงานโครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์					
๖	การประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา					
๒. ด้านงานกีฬา						
๗	จัดหาอุปกรณ์กีฬาเพื่อการฝึก อมกีฬาและการออกกำลังกายให้นักศึกษา					
๘	ส่งเสริมการกีฬาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่					
๙	จัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษาด้านกีฬา					
๑๐	สร้างสนามกีฬาทุกประเภท และบำรุงรักษาสถานกีฬาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้					
๑๑	มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การออกกำลังกายสม่ำเสมอ					
๑๒	มีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา					

ข้อที่	การดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๓. ด้านงานธุรการ						
๑๓	การประชาสัมพันธ์งานกิจการนักศึกษา ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือ กิจกรรมต่างๆ					
๑๔	การจัดอาคารหรือที่ทำงานเป็นสัดส่วน เหมาะสม					
๑๕	การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน					
๑๖	การจัดบุคลากรรับผิดชอบดูแล อาคารสถานที่ของกิจการนักศึกษา					
๑๗	จัดเตรียมวัสดุสำรองเพื่อการเบิกจ่ายได้ทันเวลา					
๑๘	อำนวยความสะดวก การเบิกจ่ายเพื่อการจัดกิจกรรมและ โครงการต่างๆ					
๔. ด้านงานวินัยนักศึกษา						
๑๙	การจัดรวบรวม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษา และเผยแพร่ให้นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ					
๒๐	การอบรมความรู้ด้านวินัย และปกครองนักศึกษา					
๒๑	ควบคุมดูแลนักศึกษา ให้อยู่ในระเบียบวินัยของสถานศึกษา					
๒๒	ส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณแก่นักศึกษาที่มีความประพฤติดี					
๒๓	การลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำความผิด					
๒๔	ให้คำปรึกษา และการแนะนำนักศึกษา เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้องตาม ข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยนักศึกษา					
๕. ด้านงานแนะแนวทางและจัดหางาน						
๒๕	การจัดบุคลากรให้คำแนะนำ หรือปรึกษาหารือแก่นักศึกษา มีความเหมาะสม					
๒๖	การจัดหางานพิเศษให้กับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในส ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน					
๒๗	การให้บริการคำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาทั้งด้านส่วนตัว การเรียน อาชีพ และสังคม					
๒๘	การจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา					
๒๙	การติดต่อประสานงานระหว่างฝ่ายแนะแนวกับนักศึกษา หน่วยกิจการ นักศึกษาของคณะและผู้เกี่ยวข้อง					

ข้อที่	การดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๓๐	การจัดสถานที่ให้คำปรึกษา แนะนำเป็นสัดส่วนเหมาะสม					
๖. ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา						
๓๑	การจัดบริการและสวัสดิการนักศึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่นักศึกษา					
๓๒	การจัดห้องพยาบาลเป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะ					
๓๓	การจัดทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา					
๓๔	การจัดบริการด้านการศึกษาวิชาทหาร และการยกเว้นเข้ารับราชการทหาร					
๓๕	การจัดบริการหอพักมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
๓๖	การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษา					

ตอนที่ ๓

ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานกิจการนักศึกษา

คำชี้แจง: โปรดแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนางานกิจการนักศึกษาในด้านการบริหารงานทั่ว ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการจัดสวัสดิการและบริการต่างๆ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ

๑. **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา**

.....

.....

๒. **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานกีฬา**

.....

.....

๓. **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานธุรการ**

.....

.....

๔. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวินัยนักศึกษา

.....

.....

๕. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานแนะแนวและจัดหางาน

.....

.....

๖. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา

.....

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบมือวิชัย

ภาคผนวก ค

หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ง

หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นางปัทมา ปานบุญหอม
เกิด : ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐
ภูมิลำเนา : บ้านเลขที่ ๒/๒ หมู่ ๑๒ แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
การศึกษา : ปีการศึกษา ๒๕๔๓ สำเร็จการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการ
ทั่วไป สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
หน้าที่การงาน : นักวิชาการศึกษา สังกัดกองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
เข้าศึกษา : ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔
สำเร็จการศึกษา : ๕ เมษายน ๒๕๕๖
ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๑๓๕/๑๘๕ หมู่ ๕ หมู่บ้านเทพนคร ตำบล มหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัด นนทบุรี
โทรศัพท์ : ๐๘-๑๓๔๒-๓๕๕๒
E-mail : opppb@mahidol.ac.th

การบริหารงานกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
ADMINISTRATION OF STUDENT'S AFFAIRS MAHIDOL UNIVERSITY
PHUTTHAMONTHON DISCTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE

นางปัทมา ปานบุญห้อม
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การศึกษาศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และ (๒) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการศึกษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ตัวแปรต้นสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง และวุฒิ การศึกษา สำหรับนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี คณะที่เรียน ตำแหน่งหน้าที่ และสมาชิกชมรม ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานกิจการนักศึกษา ๖ ด้าน ประกอบด้วย ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานกีฬา ด้านงานธุรการ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน และด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน ๒๔๕ คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น และมีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๑ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๔$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๘๐$) ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๖๕$) ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ($\bar{X} = ๓.๕๕$) ด้านงานธุรการ ($\bar{X} = ๓.๕๖$) ด้านงานวินัยนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๓๓$) และด้านงานกีฬา ($\bar{X} = ๓.๒๓$)

๒. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๒$) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๖๕$) ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๕๖$) ด้านงานธุรการ ($\bar{X} = ๓.๕๔$) ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ($\bar{X} = ๓.๔๔$) ด้านงานวินัยนักศึกษา ($\bar{X} = ๓.๔๐$) และด้านงานกีฬา ($\bar{X} = ๓.๒๘$)

๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในด้านงบประมาณ การประสานงาน แผนอย่างจริงจัง เพื่อที่จะได้สอดคล้องกับนโยบายวัตถุประสงค์งานกิจการนักศึกษาอย่างเป็นระบบ, ควรจัดสรรงบประมาณทำแผนการบริหารงบประมาณให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่จัดขึ้นและเพียงพอในด้านอุปกรณ์ต่างๆ, ควรประสานงานด้านแผนการดำเนินงานร่วมกัน, ควรมีการดำเนินงานเพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติตามระบกกฏเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด, ควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ปรึกษาปัญหาในด้านส่วนตัวหรือด้านการเรียนอย่างใกล้ชิด และควรประสานงานด้านแผนการดำเนินงานร่วมกัน ประชุมรับทราบถึงปัญหาและหาทางแก้ไขถึงปัญหาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

Abstract

The study entitled “Administration of Student’s Affairs Mahidol University Phutthamonthon District, Nakhonpathom Province” is two objectives 1) to study the administration of student’s affairs Mahidol University Phutthamonthon district, Nakhonpathom Province, 2) to study the problems, obstacles and suggestions in the administration of student’s affairs Mahidol University Phutthamonthon district, Nakhonpathom Province. The independent variables for administrators, teachers and personnel used in this research were gender, age; position and qualification, for students were gender, age, class (year), faculty, responsibility and club members. The dependent variables were the administration activities of student affairs in 6 aspects, namely, the student activities, sports, administration, student discipline, advising and job providing, service and student welfare. And the total numbers of research samples were 219 people. The instrument applied in was questionnaires made by the researcher and it had a significant confidence of 0.91. and the statistic used to data analyze was Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation.

The research findings as follow:

1. The opinion of personnel on the administration of student's affairs with satisfaction was generally high in an average value ($\bar{X} = 3.54$), while individually considering it was found to be high in all aspects from the most to the least, namely, the sides of student activities ($\bar{X} = 3.80$), service and student welfare ($\bar{X} = 3.69$), advising and job providing ($\bar{X} = 3.59$), administration ($\bar{X} = 3.56$), student discipline ($\bar{X} = 3.37$) and sports ($\bar{X} = 3.23$)

2. The opinion of students on the administration of student's affairs with satisfaction was generally high in an average value ($\bar{X} = 3.52$), while individually considering it was found to be high in all aspects from the most to the least, namely, the sides of student activities ($\bar{X} = 3.79$), service and student welfare ($\bar{X} = 3.56$), administration ($\bar{X} = 3.54$), advising and job providing ($\bar{X} = 3.44$), student discipline ($\bar{X} = 3.40$) and sports ($\bar{X} = 3.28$)

3. The suggestions for the administration of student's affairs found the administrator should pay more attention to the budget, co-operation, crucial plans which they will be in accordance with the policy and student affairs purposes systematically, It should arrange the budget to set a budget administration plan to be suitable for activities organized and to be enough for instruments. It should cooperate with other related divisions to work together. It should have further operation to push students comply with the university regulation strictly such as organizing the orientation to the new students by emphasizing on school regulations and publishing the rules to students and having public information persuading to comply with the disciplines. It should provide supervising teachers to give advice to students closely with private or with the lesson. It should cooperate in operation plan with all division staffs to have meeting for hearing and seeking solutions to problems continuously and properly.

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญต่อประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสัง เศรษฐกิจ และการศึกษา เพราะเป็นแหล่งผลิตชนชั้นสมองในสาขา ยากการทุกด้าน ความเจริญ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษาเป็นผลมาจากการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ดีที่สุด ซึ่งสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สำคัญ ๔ ประการ คือ ๑) การผลิตบัณฑิต และเผยแพร่วิทยาการขั้นสูง ๒) วิจัย ค้นคว้า รวบรวม ทดลอง หรือทดสอบความจริงอันจะนำไปสู่ความรู้ใหม่ ๓) การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ๔) การให้บริการ ทางวิชาการแก่ชุมชน^๑

การที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดให้มีหน่วยงาน บุคลากรที่จะรับผิดชอบปฏิบัติงานทั้งทางด้านการเอื้ออำนวยความสะดวก ด้านสถานที่และอุปกรณ์ การเงิน ทรัพยากรบุคคล เพื่อจัดการเรียนการสอน และภารกิจหลักที่สำคัญ คือ การมุ่งสร้างบัณฑิต ให้เจริญงอกงามเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะออกไปสู่สังคม และตลาดแรงงานต่อไป

สถาบันอุดมศึกษา จึงต้องตระหนักถึงภารกิจในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ และมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม ซึ่งบัณฑิตที่มีคุณภาพถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดงให้เห็น ถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นงานกิจการนักศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญที่ สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ สังคม และตลาดแรงงาน

มหาวิทยาลัยมหิดล กำเนิดขึ้นจากพระมหากรุณาธิคุณแห่งสมเด็จพระปิยะมห ะพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ นับแต่ทรงก่อตั้งโรงพยาบาลศิริราชขึ้นใน พ.ศ.๒๔๓๑ ต่อมา โปรดเกล้าฯ ให้เปิดสอนวิชาแพทย ณ์ โรงพยาบาลแพ ้ เรียกว่า “โรงเรียน แพทยากร” ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๓๑ ต่อมาได้พัฒนาขึ้นเป็นคณะแพทยศาสตร์ จัดการเรียนการส าระดับปริญญาตรีแห่งแรกในประเทศไทย จากนั้นได้จัดตั้ง “มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์” ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ ครึ่งถึง พ.ศ. ๒๕๑๒ เมื่อได้รับปรับปรุงเป็นมหาวิทยาลัยอย่างสมบูรณ์แล้วพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ตามพระนามาภิไธยของสมเด็จพระบรมราชชนกเจ้าฟ้ามหิดลอดุลเดช กรม หลวงสงขลานครินทร์พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันและการสาธารณสุขของไทย

^๑สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, *รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.พ.), ๒๕๔๑).

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหิดลมีหน่วยงานและกลุ่มภารกิจ^๒ ในสังกัดประกอบด้วย สำนักงานสภามหาวิทยาลัย, สำนักงานอธิการบดี, วิทยาเขตกาญจนบุรี, บัณฑิตวิทยาลัย, หอสมุดและคลังความรู้, คณะ ๑๗ คณะ, สถาบัน ๗ สถาบัน, วิทยาลัย ๖ วิทยาลัย ศูนย์ ๑๐ ศูนย์, กองงานในสำนักงานอธิการบดี ๑๒ กองงานและโครงการจัดตั้งวิทยาเขต ๒ โครงการ นอกจากนี้ยังมีสถาบันสมทบอีก ๒๐ แห่ง ซึ่งที่ตั้งส่วนงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดลนั้น อยู่ในพื้นที่ที่หลากหลายทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคโดยวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลได้แก่ วิทยาเขตพญาไท บางกอกน้อย และสาธิตา รวมทั้งตึก “มิว” บนถนนวิภาวดีรังสิต นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหิดล ยังมีวิทยาเขตในต่างจังหวัด ๓ แห่ง ได้แก่ วิทยาเขตกาญจนบุรี นครสวรรค์ และอำนาจเจริญ

งานกิจการนักศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดบริการด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการเรียน โดยการพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำ พัฒนาบุคลิกภาพ วัฒนธรรมวินัย และการเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาไว้ ๒ ประการ คือ ๑) เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งได้แก่ การจัดบริการด้านต่างๆ เช่น ด้านการให้คำปรึกษา ที่พักอาศัย ทุนการศึกษา อนามัยและอื่นๆ ๒) เพื่อช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ ช่วยเสริมด้านวิชาชีพ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา^๓ จากข้อความดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานกิจการศึกษามีมากมายดังที่ได้กล่าวมาแล้ว รวมทั้งจากสภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และไม่บรรลุตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ต้องการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สู่สังคม

ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล เห็นว่าการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้น เป็นภาระงานหลักของมหาวิทยาลัยที่จะต้องดำเนินไปพร้อมๆ กับงานด้านวิชาการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษา รวมไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานกิจการศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลต่อไป

^๒ โครงสร้างการบริหารงานมหาวิทยาลัยมหิดล ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒

^๓ สำเนา ขจรศิลป์, มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา ๒ : การพัฒนานักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, ๒๕๓๘), หน้า ๑๑-๑๔.

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

๒.๒ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานกิจการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

๓.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสังกัดกองกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษาและนักศึกษาที่ทำหน้าที่บริหารในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวนทั้งสิ้น ๒๑๕ คน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ใน ๖ ด้าน คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานกีฬา ด้านงานธุรการ ด้านงานวินัยนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน และด้านงานบริการและสวัสดิการ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร

สำหรับนักศึกษา

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานกิจการนักศึกษา

๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ สารสนเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

๓. สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๔. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตาม

อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

๕. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence)

๖. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)^๔ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงทั้งฉบับได้เท่ากับ ๐.๘๑๒

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวัดศรีสุदारม บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสังกัดกองกิจการนักศึกษา บุคลากรในหน่วยกิจการนักศึกษาของคณะ อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษาและนักศึกษาที่ทำหน้าที่บริหารในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๕๕ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้แบบสอบถามด้วยตนเอง

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลของแบบสอบถามดังนี้

๑) ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบคำบรรยายได้ตาราง

๒) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา เป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบคำบรรยายได้ตาราง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลของแบบสอบถามดังนี้

๑) ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบคำบรรยายได้ตาราง

^๔ประยูร อาษานาม, คู่มือวิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

๒) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา เป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบคำบรรยายได้ตาราง

๔. สรุปผลการศึกษา

๔.๑ ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ด้านงาน และด้านงานกีฬา

๔.๒ ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ด้านงานธุรการ ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ด้านงานวินัยนักศึกษา และด้านงานกีฬา

๔.๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในด้านงบประมาณ การประสานงาน แผนอย่างจริงจัง เพื่อที่จะได้สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์งานกิจการนักศึกษาอย่างเป็นระบบ, ควรจัดสรรงบประมาณทำแผนการบริหารงบประมาณให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่จัดขึ้นและเพียงพอในด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ, ควรประสานงานด้านแผนการดำเนินงานร่วมกัน, ควรมีการดำเนินงานเพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบ กฏเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด, ควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ปรึกษาปัญหาในด้านส่วนตัวหรือด้านการเรียนอย่างใกล้ชิด และควรประสานงานด้านแผนการดำเนินงานร่วมกัน ประชุมรับทราบถึงปัญหาและหาทางแก้ไขถึงปัญหาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

๕. ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้น โครงการ หรือสิ้นปีการศึกษา และควรมีการประสานงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิจการนักศึก / คณะ/องค์กรนักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. ควรมีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬาอย่างเพียงพอ

๓. ควรจัดเตรียมพัสดุสำรองเพื่อการเบิกจ่ายได้ทันเวลา

๔. ควรมีการลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักศึกษาผู้กระทำความผิด

๕. ควรมีการจัดบริการข้อมูล สารสนเทศ ด้านอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักศึกษา และควรมีการให้บริการคำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาทั้งด้านส่วนตัว การเรียน อาชีพ และสังคม

๖. ควรมีการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักศึกษา และควรมีการจัดทุนการศึกษา มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา

๖. บรรณานุกรม

จรินทร์ ธานีรัตน์. นันทนาการชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๐๗.

จันทร์ธานี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์, ๒๕๔๕.

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๑.

เนตร์พัฒนา ขาววิราช. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส, ๒๕๔๖.

บุญทัน ดอกไธสง. การจัดองค์การ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

ประยูร อาษานาม. คู่มือวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑.

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๕.

พรรณี ต้นสกุล. กิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญ, ๒๕๓๘.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๕, Ph.D.). พุทธวิธีบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

พระมหาอุทิศย์ วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี). คนสำราญงานสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๐.

พะยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : พรวนการพิมพ์, ๒๕๔๒.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., ๒๕๔๓.

สำเนาวั ขจรศิลป์. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา ๒ : การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, ๒๕๓๘.